

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 150) tilinpäätös vuodelta 2023

Oikeusministeriön julkaisuja, Toiminta ja hallinto 2024:1

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön(KPY 150) tilinpäätös vuodelta 2023

Oikeusministeriö Helsinki 2024

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Oikeusministeriö

CC BY-NC-ND 4.0

ISBN pdf: 978-952-400-017-8

ISSN pdf: 2490-208X

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2024

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 150) tilinpäätös vuodelta 2023

Oikeusministeriön julkaisu, Toiminta ja hallinto 2024:1

Teema

Toiminta
ja hallinto

Julkaisija Oikeusministeriö

Tekijä/t Oikeusministeriö

Yhteisötekijä Oikeusministeriö

Kieli suomi

Sivumäärä

132

Tiivistelmä

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön vuoden 2023 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin kirjanpitoyksikön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan arviointilausuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.

Tämä tilinpäätös koskee oikeusministeriön kirjanpitoyksikköä, johon kuuluvat oikeusministeriö, oikeusministeriön yhteydessä toimivat viranomaiset sekä oikeusapu- ja edunvalvontapiirit ja kuluttajariitalautakunta.

Asiasanat tilinpäätös, talous, toimintakertomus, kirjanpito

ISBN PDF 978-952-400-017-8

Asianumero VN/34670/2023

ISSN PDF

2490-208X

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-017-8>

Bokslut för Justitieministeriets bokföringsenhet (BFE 150) för år 2023

Justitieministeriets publikationer, Verksamhet och förvaltning 2024:1	Tema	Verksamhet och förvaltning
Utgivare	Justitieministeriet	
Författare	Justitieministeriet	
Utarbetad av	Justitieministeriet	
Språk	finska	Sidantal 132

Referat

Bokslutet för 2023 för bokföringsenheten Justitieministeriet består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäkt- och kostnadskalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor.

Den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehåller ledningens verksamhetsrapport, en rapport över de samhälleliga verkningarna av bokföringsenhetens verksamhet, en beskrivning av den funktionella effektiviteten, avkastningen och kvalitetsledningen samt om hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.

Detta bokslut gäller justitieministeriets bokföringsenhet, som omfattar justitieministeriet, myndigheterna i anslutning till justitieministeriet samt rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten och konsumenttvistenämnden.

Nyckelord bokslut, ekonomi, verksamhetsberättelse, bokföring

ISBN PDF 978-952-400-017-8 **ISSN PDF** 2490-208X
Ärendenummer VN/34670/2023

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-017-8>

Sisältö

1 Toimintakertomus	7
1.1 Johdon katsaus.....	7
1.3 Toiminnan vaikuttavuus ja toiminnallisen tuloksellisuuden kuvaukset tehtäväalueittain.....	11
1.3.1 Oikeusministeriö.....	11
1.3.1.1 Toiminnan vaikuttavuus ja tärkeimmät toimenpiteet.....	11
1.3.1.2 Toiminnallinen tehokkuus.....	28
1.3.2 Ministeriön yhteydessä toimivat lautakunnat ja muut toimielimet.....	31
1.3.3 Oikeusministeriön yhteydessä toimivat viranomaiset.....	32
1.3.3.1 Onnettomuustutkintakeskus.....	32
1.3.3.2 Tietosuojavaltuutetun toimisto.....	36
1.3.3.3 Tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminto.....	38
1.3.3.4 Kriminaalipoliitikan instituutti.....	39
1.3.3.5 Lapsiasiavaltuutetun toimisto.....	41
1.3.3.6 Tasa-arvovaltuutetun toimisto.....	42
1.3.3.7 Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto.....	43
1.3.3.8 Vanhusasiavaltuutetun toiminto.....	45
1.3.4 Oikeudelliset palvelut ja julkinen oikeusapu.....	47
1.3.4.1 Vaikuttavuus.....	47
1.3.4.2 Julkisen oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan yleisen edunvalvonnan ja kuluttajariitalautakunnan toiminnallinen tehokkuus.....	47
1.3.4.3 Yleinen edunvalvonta.....	53
1.3.4.4 Kuluttajariitalautakunta.....	55
1.4 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	57
1.5 Maksullisen toiminnan laskelmat.....	60
1.6 Tilinpäätösanalyysi.....	67
1.6.1 Rahoituksen rakenne.....	67
1.6.2 Talousarvion toteutuminen.....	69
1.6.2.1 Tuloarviot.....	69
1.6.2.2 Määrärahat ja siirretyt määrärahat.....	69
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	75
1.6.3.1 Toiminnan tulot.....	75
1.6.3.2 Toiminnan kulut.....	76
1.6.4 Tase.....	82
1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	84
1.8 Arviointien tulokset.....	86
1.9 Yhteenvedo havaituista virheistä, väärinkäytöksistä ja takaisinperinnöistä.....	87

2	Oikeusministeriön talousarvion toteumalaskelma	88
3	Oikeusministeriön tuotto- ja kululaskelma	94
4	Oikeusministeriön tase	96
5	Liitetiedot	98
5.1	Tilinpäätöslaskelmien liitteet	98
5.2	Muut liitteet.....	119
6	Allekirjoitukset	132

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Oikeusministeriö ylläpitää ja tukee yhteiskunnallista vakautta vahvistamalla oikeusvaltiota, demokratiaa sekä perus- ja ihmisoikeuksia. Vakaa yhteiskuntarakenne sieittää kriisejä ja kehittää kykyä selviytyä niistä. Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja kestävä yhteiskunta perustuu luottamukseen ja yhteistoimintaan. Vakaa ja luotettava oikeusjärjestelmä on yhteiskunnan ja kansantalouden suotuisan kehityksen perusedellytys.

Toimintaympäristöä ovat jo useiden vuosien ajan hallinneet globaalit kriisit sekä pyrkimys yhteiskunnan resilienssiä koettelevien kriisien seurauksien hillintään. Pääosin jo ohitettu pandemia sekä käynnissä oleva Venäjän hyökkäyssota Euroopassa ovat osoittaneet globaalin keskinäisriippuvuuden sekä haasteet keskinäisriippuvuuksien hallitsemisessa. Suomelle merkittävän turvatakuun tuoneella Nato-jäsenyydellä on vaikutuksia turvallisuusympäristöön niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä, mutta sen vaikutuksia ei voida vielä ennakoida. Keskinäisriippuvuuksista johtuen ratkaistavana on yhä useammin jonkin yksittäisen tekijän sijasta laajemman ilmiön kautta rajautuva ongelma, joka edellyttää laaja-alaista ja hallinnonalat ylittävää yhteistyötä. Varautuminen kriiseihin ja riskeihin edellyttää aina myös taloudellisia ja toiminnallisia panostuksia.

Kansainvälisen turvallisuustilanteen muutos, rikollisuuden kansainvälistyminen, nuoriso-, jengi- ja järjestäytyneen rikollisuuden lisääntyminen, yhteiskunnan monimuotoistuminen ja moniarvoistuminen sekä toiminnan siirtyminen tietoverkkoihin luovat haasteita myös tarkoituksenmukaisiksi koetuille lainsäädäntöratkaisuille sekä kansallisesti että EU:ssa. Murrosteknologiat, tekoäly ja digitalisaatio tuottavat tehokkuutta ja taloudellisuutta, mutta edellyttävät myös varautumista ja hyvää riskien hallintaa. Hybridivaikuttaminen ja siihen varautuminen on tunnistettu. Huolehtiminen oikeusjärjestelmän selkeydestä, oikeusturvasta ja tarvittavien lainsäädäntöratkaisujen johdonmukaisuudesta sekä kansalaisten osallistumismuotojen monipuolisuudesta, samoin kuin kaiken kokoisia yrityksiä koskevan sääntelyn kilpailukyvyistä ja heikommassa asemassa olevien suojasta on entistakin tärkeämpää.

Suomen väestönkehityshaasteet liittyvät ikääntymiseen, työikäisen väestön määrän vähenemiseen ja syntyvyyden nopeaan alenemiseen. Suomessa väestö on keskittynyt kaupunkeihin ja niiden lähiseuduille. Vastaavasti oikeudenhoidossa suurimmat

asiamäärät ja ruuhkakertymät kohdentuvat väestökeskittymissä toimiville viranomaisille. Työmarkkinoilla on suurin lisätarve korkeasti koulutetusta työvoimasta, ja yhä useammassa ammattiryhmässä on pulaa osaajista. Oikeudenhoidossakin on alueellisia ja tehtäväkohtaisia haasteita saada riittävästi ja osaavaa työvoimaa. Haasteisiin vastaamiseksi myös oikeusministeriön hallinnonalalta edellytetään toimia ja kertomusvuonna käynnistettiin Pidetty!-hanke hallinnonalan veto- ja pitovoiman kasvattamiseksi.

Oikeusministeriön hallinnonalan toimintaedellytykset ovat pidempään herättäneet merkittävää huolta. Kertomusvuonna, edellisen vaalikauden viimeisessä julkisen talouden suunnitelmassa sekä pääministeri Petteri Orpon hallituksen ensimmäisessä kehyspäätöksessä, oikeudenhoitoon osoitettiin merkittäviä lisäpanostuksia oikeudenhoidon selonteossa todetun rahoitusvajeen korjaamiseksi. Rahoitusta tullaan lisäämään porrastetusti vuodesta 2024 lukien huomioiden muun muassa tarpeiden kiireellisyys ja toimijakohtaiset mahdollisuudet nykyisen siirtyvän määrärahan käyttöön. Lisämäärärahat kohdennetaan hallinnonalan henkilöstömäärän kasvattamiseen käsittelyaikaisten lyhentämiseksi ja työkuormien pienentämiseksi.

Korkealaatuisen oikeusturvan saatavuudesta halutaan huolehtia ja vahvistuvien toimintaedellytysten johdosta oikeudenhoidon toimijoilta odotetaan muun muassa lyhyempiä käsittelyaikoja. Resurssien lisääminen ei kuitenkaan yksin riitä ja toiminnan tuloksellisuuteen ja tuottavuuteen on kiinnitettävä kasvavaa huomiota. Työnteon tapoja ja työntekoa tukevia tietojärjestelmiä sekä eri prosesseja ja niiden sääntelyä on edelleen kehitettävä pitkäjänteisesti.

Oikeusministeriön hallinnonalalla keskeisiä tietojärjestelmiä on uudistettu tai niitä ollaan parhaillaan uudistamassa. Järjestelmäkehitys ja prosessien sähköistäminen ei ole tuottanut riittäviä tuloksia ja tuottavuushyötyjen saaminen edellyttää edelleen määrätietoista toimintatapojen muuttamista. Jatkossa kehittämistä on tehtävä riittävin pienin ja hallittavin askelin hyödyntämällä myös automaation ja tekoälyn mahdollisuuksia.

Oikeusministeriössä on pitkäjänteisesti toteutettu ministeriön ja hallinnonalan virastojen välistä hallinnollisten tehtävien uudelleenorganisointia. Kertomusvuonna valmisteltiin Oikeuspalveluviraston ja Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston perustamista. Omina kirjanpitoyksikköinä toimivat virastot aloittavat toimintansa vuoden 2025 alussa.

1.2 Ledningens översikt

Justitieministeriet upprätthåller och stödjer den samhälleliga stabiliteten genom att stärka rättsstaten, demokratin samt de grundläggande och mänskliga rättigheterna. En stabil samhällsstruktur uthärdar och utvecklar förmågan att stå emot och återhämta sig från kriser. Ett rättvist, jämlikt och hållbart samhälle baserar sig på förtroende och samverkan. Ett stabilt och tillförlitligt rättssystem är en grundläggande förutsättning för samhällets och samhällsekonominns gynnsamma utveckling.

Omvärlden har redan i flera års tid präglats av globala kriser och ansträngningar att stoppa konsekvenserna av kriser som sätter samhällets resiliens på prov. Både pandemin som snart börjar vara över och Rysslands pågående anfallskrig i Europa har avslöjat det globala ömsesidiga beroendet och utmaningarna med att hantera dessa beroenden. Natomedlemskapet, vilket har gett Finland betydande säkerhetsgarantier, har konsekvenser för den säkerhetspolitiska miljön såväl på kort som på lång sikt, och konsekvenserna kan ännu inte förutses. På grund av de ömsesidiga beroendeförhållandena är den fråga eller det problem som ska lösas allt oftare något som utgör en del av ett större fenomen i stället för en enskild faktor, och som förutsätter ett brett och förvaltningsövergripande samarbete. Beredskap inför kriser och risker kräver alltid också ekonomiska och operativa satsningar.

Det förändrade internationella säkerhetsläget, den alltmer internationaliserade brottsligheten, den ökade ungdomsbrottsligheten, gängbrottsligheten och organiserade brottsligheten samt den ökande differentieringen och värdepluralismen i samhället och det att verksamheten nu sker mer i datanäten skapar utmaningar också för sådana lagstiftningslösningar som har uppfattats som ändamålsenliga både nationellt och inom EU. Banbrytande teknik, artificiell intelligens och digitalisering skapar effektivitet och lönsamhet, men de förutsätter också beredskap och god riskhantering. Hybridpåverkan och beredskap inför den har identifierats. Det blir allt viktigare att värna rättssystemets åskådlighet, rättssäkerheten och konsekvensen hos behövliga lagstiftningslösningar och se till att medborgarna har mångsidiga möjligheter att delta, liksom också att regleringen som gäller företag i alla storlekar är konkurrenskraftig och att de som är i en svagare ställning får det skydd de behöver.

Utmaningarna i Finlands befolkningsutveckling har samband med en åldrande befolkning, en minskande befolkning i arbetsför ålder och en snabbt minskande nativitet. Befolkningen i Finland är koncentrerad till städer och deras närområden. Följaktligen har rättsvårdsmyndigheterna i befolkningscentra den största mängden ärenden och den största belastningen. Arbetsmarknaden är i stort behov av högutbildad arbetskraft, och i allt fler yrkesgrupper råder brist på yrkeskunniga personer.

Också inom rättsvården är det svårt att få tillräcklig och kompetent arbetskraft till vissa regioner och uppgifter. Dessa utmaningar förutsätter åtgärder också inom justitieministeriets förvaltningsområde, och under berättelseåret inleddes projektet Pidetty! för att öka förvaltningsområdets dragningskraft och hållkraft.

Verksamhetsförutsättningarna inom justitieministeriets förvaltningsområde har väckt stor oro under en längre tid. Under berättelseåret, i den sista planen för de offentliga finanserna under den föregående valperioden och i det första rambeslutet av statsminister Petteri Orpos regering, anvisades det betydande tilläggsanslag för rättsvården för att avhjälpa det finansieringsunderskott som konstaterats i redogörelsen för rättsvården. Finansieringen kommer att ökas stegvis från och med 2024 med beaktande av bland annat hur akuta behoven är och vilka möjligheter aktörerna har att använda det anslag som överförs. Tilläggsanslagen riktas till att anställa mer personal inom förvaltningsområdet och på så sätt förkorta handläggningstiderna och minska arbetsbelastningen.

Man vill säkerställa tillgången till högklassigt rättsskydd och på grund av de förbättrade verksamhetsförutsättningarna förväntas aktörerna inom rättsvården bland annat ha kortare handläggningstider. Att enbart öka resurserna är dock inte en tillräcklig åtgärd, och man måste fästa större vikt vid verksamhetens resultat och produktivitet. Arbetsmetoderna och datasystemen som stödjer arbetet samt olika processer och regleringen av dem bör vidareutvecklas långsiktigt.

De centrala datasystemen inom justitieministeriets förvaltningsområde har förnyats eller förnyas som bäst. Digitaliseringen av processerna och systemutvecklingen har inte gett tillräckliga resultat och för att få produktivitetsvinst krävs det fortfarande målmedvetna ändringar i verksamhetssätten. I fortsättningen måste utvecklingen ske i tillräckligt små och hanterbara etapper, också med hjälp av automatisering och artificiell intelligens.

Justitieministeriet har arbetat långsiktigt för att omorganisera de administrativa uppgifterna vid ministeriet och ämbetsverken inom förvaltningsområdet. Under berättelseåret gjordes förberedande arbete för att inrätta Rättstjänstverket och Specialmyndigheterna inom justitieförvaltningen. Ämbetsverken som är självständiga bokföringsenheter inleder verksamheten vid ingången av 2025.

1.3 Toiminnan vaikuttavuus ja toiminnallisen tuloksellisuuden kuvaukset tehtäväalueittain

1.3.1 Oikeusministeriö

1.3.1.1 Toiminnan vaikuttavuus ja tärkeimmät toimenpiteet

Oikeusministeriön strategiassa toiminnalle on asetettu kuusi vaikuttavuustavoitetta. Vaikuttavuustavoitteet, niihin pohjautuvat tulostavoitteet ja mittarit sekä tavoitetasojen toteuma vuoden 2023 lopussa on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Vaikuttavuustavoitteiden toteutuminen vuonna 2023**Vaikuttavuustavoite: 1 Jokaisella on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa****Tulostavoite: 1.1 Pidämme yllä luottamusta yhteiskunnallisiin rakenteisiin ja viranomaisten toimintaan****Mittari: Sidosryhmät luottavat oikeusministeriön toimintaan**

Tavoitetaso: Keskusteluyhteydet vähemmistöjen edustajien kanssa ovat toimivat ja prosessien mukaiset.

Osittain toteutunut

ETNO on eri puolilla Suomea järjestänyt dialogit maahanmuuttajanuorten kanssa. Tilaisuuksista on saatu myönteistä palautetta. Tarkoituksena on jatkaa toiminta 2024. Hanke liittyy sekä hallitusohjelman että hallituksen yhdenvertaisuustiedonannon toimeenpanoon.

Tulostavoite: 1.2 Huolehdimme demokratian kehittämisestä ja turvaamme vaalijärjestelmän toimivuuden**Mittari: Vaalit toimitetaan turvallisesti ja luotettavasti**

Tavoitetaso: Vaalien turvallisuuteen ja luotettavuuteen kiinnitetään maailmanpoliittisen tilanteen takia erityistä huomioita ja tehdään tarvittavia toimenpiteitä vaalien resilienssin vahvistamiseksi.

Toteutunut kokonaan

Tavoitetaso: Vaalitietojärjestelmän uudistaminen etenee aikataulussa ja käyttöönotto on ennen vuoden 2027 eduskuntavaaleja.

Toteutunut kokonaan

Mittari: Suomen demokratiakehitys

Tavoitetaso: Käynnistetään demokration poliittisen periaatepäätöksen toimeenpano.

Osittain toteutunut

Periaatepäätöksen toimeenpano on aloitettu. Hallitusohjelmassa linjataan uudesta demokration ohjelmasta, jota toimeenpannaan hallituskauden aikana.

Tavoitetaso: Demokratiaindikaattoreiden kehitys.

Toteutunut kokonaan

Tulostavoite: 1.3 Tuemme avoimia ja monipuolisia osallistumismahdollisuuksia, hyviä väestösuhteita ja kansalaisyhteiskuntaa**Mittari: Tuetaan osallistumisjärjestelmien kehittämistä**

Tavoitetaso: Hyvinvointialueen sähköinen aloitepalvelu valmistuu.

Osittain toteutunut

Sähköisen aloitepalvelun on valmistumisaika viivästyi alkuvuoteen 2024.

Tavoitetaso: Digiraatipalvelu siirtyy pilottikäytöstä laajamittaiseen käyttöön.

Osittain toteutunut

Digiraati on ollut pilottikäytössä. Teknisistä ongelmista johtuen palvelun julkaisu on siirtynyt kevääseen 2024.

Vaikuttavuustavoite: 1 Jokaisella on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa**Mittari: Vähemmistöjen edustajia osallistuu päätöksentekoon**

Tavoitetaso: Oikeusministeriö ylläpitää työryhmiä ja neuvottelukuntia vähemmistöjen vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseksi.

Toteutunut kokonaan

Tavoitetaso: Tarjotaan neuvontaa saamelaiskäräjälain 9 §:n soveltamiseen.

Toteutunut kokonaan

Tulostavoite: 1.4 Turvaamme yhdenvertaisuuden, perus- ja ihmisoikeuksien, kielellisten oikeuksien sekä vähemmistöjen oikeuksien toteutumisen**Mittari: Perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista seurataan Suomessa valtioneuvostotasolla**

Tavoitetaso: Perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelman mukainen indikaattorijärjestelmä ja -sivusto ovat toiminnassa.

Osittain toteutunut

Indikaattorijärjestelmä ja -sivusto ovat valmistuneet, mutta ei julkaistu.

Tavoitetaso: Ylläpidetään valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusverkostoa valtioneuvoston sisäisen tiedonkulun varmistamiseksi perus- ja ihmisoikeusasioissa.

Toteutunut kokonaan

Mittari: Kielellisten oikeuksien toteutuminen

Tavoitetaso: Kielibarometri, Saamen kielibarometri, Viittomakielibarometri.

Osittain toteutunut

Suunnitelmat vuoden 2024 barometreille on tehty.

Tavoitetaso: Oikeusministerio.fi-sivustolle on luotu suomalaiset ja suomenruotsalaiset viittomakieliset sisällöt.

Osittain toteutunut

Oikeusministeriön kotisivujen päivitys viittomakielten osalta on kesken.

Tulostavoite: 1.5 Toimimme avoimesti ja torjumme korruptiota**Mittari: Korruption torjunnan tehostuminen**

Tavoitetaso: Menestyminen Transparency International Corruption Perceptions -indeksissä.

Toteutunut kokonaan

Tavoitetaso: Korruptionvastaisen strategian toimenpiteiden toteutuminen.

Osittain toteutunut

Suurin osa toimenpiteistä saatu toteutettua tai vähintään käynnissä.

Vaikuttavuustavoite: 1 Jokaisella on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa**Mittari: Tuetaan avoimuusrekisterin toimeenpanoa ja tarjotaan tietoa sidosryhmille**

Tavoitetaso: Viestimme puolueille ja ehdokkaille vaali- ja puoluerahoituslainsäädännön muutoksista.	Toteutunut kokonaan	

Tulostavoite: 1.6 Tuemme oikeusvaltion kehittämistä, demokratiaa ja ihmisoikeuksia myös EU:ssa ja kansainvälisesti**Mittari: Osallistumme aktiivisesti EU:ssa oikeusvaltion turvaamiseen ja EU:n oikeusvaltioperiaatevälineiden kehittämiseen**

Tavoitetaso: Osallistumme aktiivisesti yhdenvertaisuutta ja yhdenvertaisuuselimiä koskevan sääntelyn valmisteluun EU:ssa.	Toteutunut kokonaan	

Tavoitetaso: Hoidamme pohjoismaista saamelaisyhteistyötä menestyksekkäästi.	Toteutunut kokonaan	

Tavoitetaso: Osallistumme aktiivisesti EU:n ns. vaalipaketin valmisteluun. Suomen kannat tulevat huomioiduksi valmistelussa.	Toteutunut kokonaan	

Tavoitetaso: Luodaan kansainvälisten demokratia-asioiden koordinoitijärjestelmä valtioneuvostossa.	Ei toteutunut	Asiaa tullaan käsittelemään 2024 annettavassa demokratiapoliittisessa periaatepäätöksessä.

Tavoitetaso: Osallistumme aktiivisesti EU:n perusoikeustyöryhmä FREMP:in toimintaan.	Toteutunut kokonaan	

Mittari: Oikeusministeriö toteuttaa EU- ja kansainvälisen toiminnan linjauksia

Tavoitetaso: EU- ja kansainvälisen toiminnan linjaukset ja hallituskauden toimintasuunnitelma on päivitetty uudelle hallituskaudelle (2023–2027).	Osittain toteutunut	Linjaukset ja hallituskauden toimintasuunnitelma vahvistetaan vuoden 2024 alkupuolella.

Tulostavoite: 1.7 Kehitämme digitaalisten palvelujen saatavuutta huolehtien tietoturvasta ja tietosuojasta**Mittari: Hankeikkunaa hyödynnetään systemaattisesti viestinnässä, johtamisessa ja hallitusohjelman seurannassa**

Tavoitetaso: Hankeikkunaa kehitetään ja otetaan asteittain laajempaan käyttöön.	Toteutunut kokonaan	

Mittari: Henkilötietojen käsittelyn turvallisuus hallinnonalalla

Tavoitetaso: Tehdään tietosuojan vaikutusarviointien tarvekartoitus.	Toteutunut kokonaan	

Vaikuttavuustavoite: 1 Jokaisella on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa

Tavoitetaso: Toteutetaan tiedonhallintalain toimeenpanoa koskeva toisen vaiheen arviointi hallinnonalalla.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Kohdennetut koulutukset olennaisille asiantuntijaryhmille.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Rekisterinpitäjien yhteistyönä toteutettujen tietosuojan vaikutusarviointien määrä ja oikea-aikaisuus.	Toteutunut kokonaan	
Mittari: Digitaalisten palvelujen tieto- ja kyberturvallisuus		
Tavoitetaso: Tehdään tietoturva-arviointien tarvekartoitus.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Toteutettujen tietoturva-arviointien määrä.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Digipalveluilla riskiperustaiset digiturvavaatimukset, joiden toteutumista arvioidaan ja seurataan jatkuvasti.	Osittain toteutunut	Vuonna 2023 on kartoitettu karkeasti tietojärjestelmien vaatimustenmukaisuutta yhteistyössä Oikeusrekisterikeskuksen kanssa.

Vaikuttavuustavoite: 2 Oikeusjärjestys turvaa toimintamahdollisuudet ja edistää vakautta**Tulostavoite: 2.1 Vahvistamme ennakoivalla ja ajantasaisella sääntelyllä luottamusta ihmisten, yritysten ja yhteisöjen välillä****Mittari: Olennaista säädöshuoltoa vaativien oikeusministeriön valmisteluvastuulle kuuluvien lakien ajantasaistaminen**

Tavoitetaso: Keskeisistä säädöshuoltoa vaativista laeista on joko tehty tai teetetty arviomuistio taikka käynnistetty lainvalmisteluhanke.	Osittain toteutunut	Hallitusohjelma ei sisällä kaikkia tunnistettuja säädöshuollon kohteita ja osaa lainvalmisteluhankkeista ei käynnistetty vuonna 2023.
Tavoitetaso: Osallistumme asiantuntijuudellamme valtioneuvostotasolla kansallisiin ja EU:n lainsäädäntöhankkeisiin pyrkien siihen, että sääntelyllä vahvistetaan luottamusta.	Toteutunut kokonaan	
Mittari: Ylivelkaantumisen vähentäminen		
Tavoitetaso: Laajennetaan positiivisen luottotietorekisteriä kattamaan taloyhtiölainat.	Ei toteutunut	Hanke on ollut riippuvainen MMM:n huoneistotietojärjestelmää koskevan lain muuttamisesta. Hanke ei sisälly hallitusohjelmaan.

Vaikuttavuustavoite: 2 Oikeusjärjestys turvaa toimintamahdollisuudet ja edistää vakautta

Tulostavoite: 2.2 Tunnistamme lainsäädännön lisäksi muiden ohjauskeinojen mahdollisuudet

Mittari: Itsesääntelyn toimivuus

Tavoitetaso: Itsesääntelyn käyttöala arvioidaan osana asianajajien ja luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia koskevan lainsäädännön uudistamista.

Ei toteutunut

Säädösvalmistelua tehtiin, mutta se keskeytettiin uusien hallitusohjelmahankkeiden johdosta.

Tulostavoite: 2.3 Etsimme uusia ratkaisuja, joilla voi parantaa ihmisten, yritysten ja yhteisöjen mahdollisuuksia toimia

Mittari: Poikkihallinnollinen yhteistyö ja asiakaslähtöisyys ylivelkaantumisen ehkäisemiseksi ja talousosaamisen parantamiseksi lisääntyy

Tavoitetaso: Laaditaan mittaristo kansalaisten talousosaamisen arvioimiseksi

Toteutunut kokonaan

Tulostavoite: 2.4 Varmistamme oikeusvaltion toimivuuden

Mittari: Oikeusministeriön henkilöstön parempi osaaminen informaatiovaikuttamisen torjunnassa

Tavoitetaso: Jokaisella osastolla 2–3 henkilöä on perehtynyt informaatiovaikuttamisen torjuntaan.

Ei toteutunut

Informaatiovaikuttamisen torjuntaa tarkastellaan vuonna 2024 osana muuta valmiussuunnittelua.

Tulostavoite: 2.5 Vaikutamme siihen, että myös EU-oikeus ja kansainväliset normit vahvistavat ennakoitavaa ja oikeusvarmaa toimintaympäristöä

Mittari: Tulevaan EU-lainsäädäntöön vaikutetaan ja EU-sääntely täytäntöönpannaan oikea-aikaisesti ja tehokkaasti

Tavoitetaso: OM on määritellyt EU-agendan prioriteettihankkeet ja näihin liittyvät vaikuttamistoimet.

Toteutunut kokonaan

Tavoitetaso: Viivästyksyet EU-direktiivien täytäntöönpanossa vältetään.

Toteutunut kokonaan

Vaikuttavuustavoite: 3 Laadukas lainvalmistelu on edellytys toimivalle yhteiskunnalle

Tulostavoite: 3.1 Kehitämme avoimuutta ja selkeää viestintää lainvalmistelussa

Mittari: Lainvalmistelun kuulemisohjeet ovat selkeät

Tavoitetaso: Päivitetään kuulemisohjeisiin yhtenäiset käytännöt palautteen kirjaamiseen ja julkaisemiseen.	Osittain toteutunut	Päivitystyö on edennyt ja kuulemisohjeet valmistuvat vuoden 2024 aikana.
Tavoitetaso: Valmistellaan lasten ja nuorten kuulemista koskeva koulutus.	Toteutunut kokonaan	

Tulostavoite: 3.2 Osallistumme lainvalmistelukoulutuksen kehittämiseen ja toteuttamiseen valtioneuvostossa

Mittari: Lainkirjoittajan opas pidetään ajantasaisena

Tavoitetaso: Perusoikeuksia ja hallintoprosessia koskevat osiot on päivitetty.	Osittain toteutunut	Perusoikeuksia koskevaa osiota ei päivitetty vuonna 2023.

Mittari: Valtioneuvoston säädösvalmisteluosaamisen kehittäminen

Tavoitetaso: Tuotetaan perus- ja ihmisoikeudet lainvalmistelussa -verkkokoulutus eOppivaan.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Toteutetaan vuosittain säädösvalmistelijan oppimispolun oikeusministeriön vetovastuulla olevia koulutuksia: perehdytys lainvalmisteluun, lainvalmistelun peruskurssi, EU-valmistelun peruskurssi ja kolme temaattista lainvalmistelun kurssia.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: EU-säädösvalmistelun ohjeita on päivitetty ja tarpeen mukaan laadittu uutta EU-säädösvalmistelun ohjeistusta valtioneuvoston säädösvalmistelijoille.	Toteutunut kokonaan	

Tulostavoite: 3.3 Vahvistamme tietoperustaisuutta ja vaikutustenarviointia

Mittari: Tiedollajohtamista hyödynnetään lainvalmistelussa

Tavoitetaso: Data-analytiikkaa käytetään vaikutustenarvioinneissa.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Ministeriön tutkimusmäärärahoja hyödynnetään lainvalmisteluhankkeissa.	Toteutunut kokonaan	

Vaikuttavuustavoite: 3 Laadukas lainvalmistelu on edellytys toimivalle yhteiskunnalle

Tavoitetaso: Säädösehdotukset perustuvat laadukkaisiin vaikutusarvioiteihin ja lainsäädännön arviointineuvoston arvioimista hallituksen esitysluonnoksista 50 % saa parhaan tai toiseksi parhaan lausuman.

Toteutunut kokonaan

Mittari: Lakien toimivuutta ja vaikutuksia seurataan ja arvioidaan valtioneuvostossa järjestelmällisesti

Tavoitetaso: Valmistellaan ja toimeenpannaan valtioneuvoston yhteiset jälkiarvioinnin ja seurannan periaatteet.

Toteutunut kokonaan

Tulostavoite: 3.4 Hyödynämme teknologiaa ja vahvistamme ennakointiosaamista**Mittari: Lainvalmistelun työvälineiden kehittäminen**

Tavoitetaso: Proof of concept johtolauseiden ja rinnakkaistekstien automatisoinnista on käytössä.

Osittain toteutunut

Tavoitetaso jäi rinnakkaistekstien osalta jäi toteutumatta.

Tulostavoite: 3.5 Tuemme valtioneuvostoa erityisosaamisellamme julkisoikeudessa, EU-oikeudessa ja tietosuojalainsäädännössä**Mittari: Valtioneuvoston lainvalmistelun tukeminen**

Tavoitetaso: 90 % julkisoikeuden, tietosuojan- ja EU-oikeuden lausuntopyynnöistä on pystytty vastaamaan.

Toteutunut kokonaan

Tavoitetaso: Laaditaan ohjeistusta säädösvalmistelijoille tietosuojaoikeudellisissa kysymyksissä.

Toteutunut kokonaan

Tavoitetaso: EU-oikeudelliset kysymykset jaosto toimii aktiivisesti ja vastaa EU-oikeudellisten kysymysten yhteensovittamisesta.

Toteutunut kokonaan

Tavoitetaso: Vastaamme ministeriöistä saapuneisiin neuvonanto- ja lausuntopyyntöihin ja osallistumme asiantuntijuudellamme eri ministeriöiden EU- ja kansalliseen säädösvalmisteluun.

Toteutunut kokonaan

Vaikuttavuustavoite: 4 Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla**Tulostavoite: 4.1 Tuemme oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon edellytyksiä****Mittari: Oikeudenmukainen oikeudenhoito**

Tavoitetaso: Oikeudenhoidon selonteon liitteen toimenpide-ehdotusten toimeenpano on aloitettu.

Toteutunut kokonaan

Tavoitetaso: Ajantasaistetaan rikos- ja riita-asioiden käsittelyyn liittyvät menettelysäännökset nykyistä virtaviivaisemmiksi oikeusturvasta huolehtien ja ottaen erityisesti huomioon haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt.

Osittain toteutunut

Lainsäädäntömuutokset lapsiin kohdistuvien rikosten kiirehtimiseksi ovat tulleet voimaan. Hallitusohjelmaan sisältyviä rikosprosessin sujuvoittamishankkeita toteutetaan vaiheittain jatkovuosina.

Tulostavoite: 4.2 Kehitämme asiakasprosessien sujuvuutta ja asiointipalveluiden käytettävyyttä**Mittari: Mahdollistetaan ihmisen elinkaareen liittyvien palveluiden kehittäminen**

Tavoitetaso: Käynnistetään säädösmuutostarpeiden arviointi.

Toteutunut kokonaan

Tavoitetaso: Luodaan tietopohjaa edunvalvontapalvelujen kehittämiseksi arvioimalla sisäisen valvonnan järjestelyjen toimivuus.

Toteutunut kokonaan

Mittari: Riita-asioiden käsittelyn sujuvuutta parannetaan

Tavoitetaso: Laajojen riita-asioiden keskimääräinen käsittelyaika.

Ei toteutunut

Käräjäoikeuksissa ratkaistujen laajojen riita-asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 10,1 kuukautta. Keskimääräinen käsittelyaika on kasvanut 0,1 kuukautta.

Tulostavoite: 4.3 Tehostamme viranomaisten välistä tiedonvaihtoa**Mittari: Tietojen luovuttaminen sähköisesti viranomaisten välillä**

Tavoitetaso: Hallinnonalan tietojärjestelmiin toteutetaan TihL 22 § mukaiset rajapinnat ja katseluoikeudet muille viranomaisille.

Osittain toteutunut

Rajapintoja on toteutettu tietojärjestelmiin, mutta osassa rajapinnoista on vielä puutteita.

Tavoitetaso: Selvitetään tiedonvaihtoa koskevan sääntelyn uudistamisen tarve.

Osittain toteutunut

Työ on käynnistetty, mutta kesken.

Vaikuttavuustavoite: 4 Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla

Tulostavoite: 4.4 Edistämme oikeusturvan saatavuutta digitalisaation avulla

Mittari: Hallinnonalan tietohallintokokonaisuuden ohjaus ja IT-palvelutuotanto vahvistuu

Tavoitetaso: Tietohallinnon ohjauksen läpinäkyvyyttä sektoreiden suuntaan ja sektoreiden kyvykkyyttä kasvatetaan.	Osittain toteutunut	Rooleissa on vielä kirkastettavaa, esim. sektorien rooli suhteessa Oikeusrekisterikeskukseen.
Tavoitetaso: Hankesalkun ohjauksen vaikuttavuutta parannetaan.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Yhteisten palvelujen hyödyllisyyden ja kustannustehokkuuden arviointi.	Osittain toteutunut	Hyödyllisyys ja kustannustehokkuus arvioidaan, kun yhteisten palvelujen käyttö vakiintuu.
Tavoitetaso: Oikeusrekisterikeskuksen edellytyksiä tukea hallinnonalan digitalisaatiota on vahvistettu.	Osittain toteutunut	Oikeusrekisterikeskus on muutosvaiheessa toimintatapojen ja uusien henkilöiden osalta.

Mittari: Digitalisaation edistyminen hallinnonalalla

Tavoitetaso: ICT-hankkeet etenevät suunnitellusti (75 %).	Osittain toteutunut	50 % hankkeista etenee kustannusten ja aikataulun osalta suunnitellusti.
Tavoitetaso: Käynnistyville hankkeille määritellään KPI-mittarit hyötyjen seurantaan.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Lisätään sähköisten asiointipalvelujen käyttöä yhdenmukaistamalla alustoja.	Osittain toteutunut	Asiointipalvelujen käyttöä on lisätty, mutta alustat ovat vielä yhdenmukaistamatta.

Mittari: Uusien teknologioiden hyödyntämismahdollisuudet

Tavoitetaso. Automaation kehittämisohjelma on käynnistetty.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Toimintasektoreiden potentiaalit on selvitetty ja seurannan sekä hyötyjen mittarit määritelty.	Osittain toteutunut	Kartoitustyö on vielä käynnissä.
Tavoitetaso: Pilottihankkeista osa on valittu ja käynnistetty.	Ei toteutunut	Pilottihankkeet valitaan kartoitustyön jälkeen.

Tulostavoite: 4.5 Kehitämme vaihtoehtoisia keinoja ratkaista riita- ja rikosasioita

Mittari: Kehitetään arvoltaan pienten riita-asioiden kevennetty oikeudenkäyntimenettely

Tavoitetaso: Käynnistetään lainsäädännön muutostarpeiden arviointi.	Toteutunut kokonaan	

Vaikuttavuustavoite: 4 Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla

Tulostavoite: 4.6 Vaikutamme oikeusturvan toteutumiseen myös rajat ylittävissä asioissa

Mittari: Digitaaliset välineet otetaan käyttöön rajat ylittävässä asioinnissa

Tavoitetaso. Digitaalisten välineiden ja teknisen palvelualueen käyttöönottoa valmistellaan.	Toteutunut kokonaan

Vaikuttavuustavoite: 5 Rikollisuus ja turvattomuuden tunne vähenevät

Tulostavoite: 5.1 Vahvistamme rikollisuuden ehkäisyä yhteistyötahojen kanssa

Mittari: Rahoitetut väkivallan vähentämistä koskevat hankkeet täyttävät oikeusministeriön laatimat väkivallan ehkäisyn hankkeiden laatuksiteerit

Tavoitetaso: Hallituskaudella 2019–2023 toteutetuissa rikoksentorjuntahankkeissa kehitetyt hyvät toimintamallit saadaan vakiinnutettua.	Toteutunut kokonaan

Tulostavoite: 5.2 Edistämme rikosvastuun oikeudenmukaista ja ennustettavaa toteutumista

Mittari: Rikosvastuun toteutuminen

Tavoitetaso: Uudistetaan virkarikoksia ja oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskeva sääntely.	Osittain toteutunut	Asiaa koskeva arviomuistio ja selvitys ovat lausuntokierroksella.

Tulostavoite: 5.3 Vahvistamme rikosasioiden käsittelyketjun toimivuutta

Mittari: Keskimääräinen kokonaiskäsittelyaika

Tavoitetaso: Käsittelyaika eriteltyinä vaiheittain lyhenee: esitutkinta, syyteharkinta ja tuomioistuinkäsittely.	Ei toteutunut	Kokonaiskäsittelyajat lyhenivät hieman Syyttäjälaitoksessa, mutta ovat vielä suhteellisen korkealla tasolla. Käräjäoikeuksissa rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli samaa tasoa kuin vuonna 2022.
Tavoitetaso: Yli kolme vuotta kestäneiden prosessien osuus.	Ei toteutunut	Tuomioistuinkäsittelyn osalta pysynyt samalla tasolla.

Mittari: Rikosprosessissa hyödynnetään syyteneuvottelua

Tavoitetaso: Käynnistämme työn syyteneuvottelujärjestelmän jatkokehittämiseksi.	Toteutunut kokonaan

Vaikuttavuustavoite: 5 Rikollisuus ja turvattomuuden tunne vähenevät

5.4 Ehkäisemme yhteiskunnan polarisoitumista ja edistämme hyviä väestösuhteita

Mittari: Hyvien väestösuhteiden edistäminen

Tavoitetaso: Varmistetaan EU-rahoitteisen Building Inclusive Intergration in Finland -hankkeen vaikuttavuus ja tuloksellisuus.	Osittain toteutunut	Hankkeen työpaketit ovat toteutuneet suunnitellusti. Hanke jatkuu elokuun 2024 loppuun.
Tavoitetaso: Selkeytetään alueellisten etnisten suhteiden neuvottelukuntien roolia toimia alueellisena vuoropuheluforumina.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Tuetaan ministeriöitä ja muita viranomaisia hyvien väestösuhteiden näkökulman valtavirtaistamisessa ja huomioimisessa eri hallinnon aloilla kehitettävissä politiikkatoimissa.	Toteutunut kokonaan	

Tulostavoite: 5.5 Teemme kansainvälistä yhteistyötä rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi

Mittari: Rajat ylittävän rikollisuuden torjuminen

Tavoitetaso: Osallistumme vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen nojautuvan oikeudellisen yhteistyön kehittämiseen EU:ssa.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Käynnistämme rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevan lainsäädännön kokonaistarkastelun.	Ei toteutunut	Lainvalmisteluhankkeen aloitus siirtyi vuodelle 2024.

Tulostavoite: 5.6 Selkeytämme seuraamusjärjestelmää sekä kehitämme seuraamusten sisältöä uusintarikollisuuden ehkäisemiseksi ja yhteiskuntaan integroitumisen edistämiseksi

Mittari: Seuraamusjärjestelmän selkeys

Tavoitetaso: Uudistetaan rangaistusten täytäntöönpanoa koskeva lainsäädäntö ja laajennetaan yhdyskuntaseuraamusten käyttöä.	Osittain toteutunut	Hankkeessa on valmisteltu arviomuistiota. Hanke ei ole edennyt tämän pidemmälle uusien hallitusohjelmahankkeiden johdosta.

Mittari: Uusintarikollisuuden ehkäisy

Tavoitetaso: Kehitetään päihde- ja mielenterveysongelmaisten vankien palveluita.	Toteutunut kokonaan	

Vaikuttavuustavoite: 6 Suunnitelmallinen uudistuminen pohjaa ennakointiin

Tulostavoite: 6.1 Teemme työtä hyvinvoivan ja ammattitaitoisen työyhteisön eteen

Mittari: Oikeusministeriö ja hallinnonalan virastot ovat haluttuja työpaikkoja ja virkamiesten pysyvyys on hyvällä tasolla

Tavoitetaso: 75 %:ssa täytettävistä tehtävistä vähintään 3 tasaväkiä hakijaa.	Ei toteutunut	Noin 50 % hauissa päästiin tähän tavoitteeseen.
Tavoitetaso: Luottamus ja mainetutkimus ja vetovoimaisuuskyselyn tulosten pohjalta tehty suunnitelma työnantajakuvan kehittämiseksi.	Osittain toteutunut	Teetettiin luottamus- ja mainetutkimustuloksia syventävä sidosryhmätutkimus jonka myötä toimenpiteitä edistetään.
Tavoitetaso: Lähtökysely otetaan käyttöön.	Osittain toteutunut	Käyttöönoton suunnitteluun osallistuttu. Otetaan käyttöön, kun Palkeet saa järjestelmän tehtyä. Aikataulu Palkeiden puolella venynyt.
Tavoitetaso: Hallinnonala yhtenäistää toimenpiteitään työnantajakuvan eteenpäin viemiseksi.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Hallinnonala toimii yhtenäisesti TA-kuvan eteenpäin viemiseksi.	Toteutunut kokonaan	

Mittari: Oikeusministeriö ja hallinnonalan virastot ovat haluttuja työpaikkoja ja virkamiesten pysyvyys on hyvällä tasolla

Tavoitetaso: Kertyneet tunnit 90 % henkilöstöstä alle 40h keskiarvo.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Tavoitteet pystytään saavuttamaan (OSAAVA:n tulosten yhteenveto).	Osittain toteutunut	
Tavoitetaso: Sairauspoissaolot alle valtion keskiarvon.	Toteutunut kokonaan	

Mittari: Työhyvinvoinnin tukeminen on suunnitelmallista ja prosessit toisiaan tukevia

Tavoitetaso: Työhyvinvoinnin tavoitteet ja mittarit määritelty ja pidempiaikainen edistämissuunnitelma tehty.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Työhyvinvoinnin edistämissuunnitelmaa toteutetaan prosessimaisesti.	Ei toteutunut	Tavoitetaso siirtyi vuodelle 2024.

Vaikuttavuustavoite: 6 Suunnitelmallinen uudistuminen pohjaa ennakointiin

Tulostavoite: 6.2 Mahdollistamme laadukkaan ja tehokkaan toiminnan valmentavalla johtamisella, toimivalla organisaatorakenteella ja kehittämällä toimitilaverkosta

Mittari: Oikeusministeriön hallinnonalan organisaatorakenne ja toimitilaverkosto on toimiva ja tarkoituksenmukainen

Tavoitetaso: VES-kehittämishankkeiden loppuunsaattaminen.	Osittain toteutunut	Kehittämishankkeet ovat vielä kesken.
Tavoitetaso: Palkeiden palveluita laajennetaan hallinnonalalla.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Erityisviranomaisten tilaratkaisut on suunniteltu toimintaa tukeviksi.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Kirjanpitoyksiköiden Oikeuspalveluvirasto ja oikeushallinnon erityisviranomaiset perustamisesta on päätetty.	Toteutunut kokonaan	

Mittari: Työympäristö- ja toimitilakonsepti täyttää valtion toimitilastrategian vaatimukset ja tukee oikeushallinnon ja rangaistusseuraamusympäristön tehokkaiden ja toimivien tilaratkaisujen suunnittelua ja toteutusta

Tavoitetaso: Työympäristö- ja toimitilakonseptit on päivitetty.	Ei toteutunut	Toimitilakonseptin päivitys siirtyi alkuvuoteen 2024.

Mittari: Työyhteisö, esihenkilöt ja yksilöt tunnistavat toimivansa valmentavalla työotteella

Tavoitetaso: Kokeillaan oppivan työkuulttuurin kehittymisen mittaristoa ottamalla testiryhmällä käyttöön VALOA-arviointityökalu.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Palautekoulutuksen on henkilöstöstä käynyt 75 %.	Osittain toteutunut	Erillistä palautekoulutusta ei järjestetty. Asia huomioitiin osana valmentavan työotteen valmennuskokonaisuutta.

Tulostavoite: 6.3 Parannamme palveluja ja tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota

Mittari: Helpotetaan oikeusministerio.fi-verkkosivuston yhdenvertaista käyttöä

Tavoitetaso: Sivusto täyttää saavutettavuusvaatimukset A ja AA.	Osittain toteutunut	Useita saavutettavuuskorjauksia on tehty, mutta auditointi on kesken.

Mittari: Tietojohtamista tuetaan kehittyvällä tietopalustalla ja tietoarkkitehtuurilla

Tavoitetaso: KIEKU-tiedot laajemmin käyttöön tietopalustassa.	Osittain toteutunut	Tietopalusta on käytössä ja tekninen valmius olemassa. Käytössä ei kuitenkaan ole vielä päivittyviä raportteja, joissa tietopalustan kautta saatavia tietoja aktiivisesti hyödynnettäisiin.

Vaikuttavuustavoite: 6 Suunnitelmallinen uudistuminen pohjaa ennakointiin

Tavoitetaso: Yhteinen tietomalli ja tietoarkkitehtuurin kehittäminen.	Osittain toteutunut	Tietoarkkitehtuurin kehitysprojekti jatkuu vielä vuonna 2024 alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.

Tulostavoite: 6.4 Turvaamme taloudellisen liikkumavaran sekä huolehdimme hallinnonalan toimintaedellytyksistä ja resurssien oikeasuhtaisuudesta**Mittari: EU-rahoituksen hyödyntämistä lisätään**

Tavoitetaso: EU-rahoituksen hyödyntämisen suunnitelma toteutettu.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: EU-rahoituksen kehittämistoimien (2021–2023) arviointi toteutettu ja jatkosta sovittu.	Toteutunut kokonaan	

Mittari: Siirtyvien määrärahojen taso on vähintään 8 % hallinnonalan kaikilla toimintamomenteilla vuoden 2026 lopussa

Tavoitetaso: Ylisuuria siirtyviä eriä puretaan hallitusti.	Osittain toteutunut	Siirryneiden määrärahojen osuutta on purettu osittain tavoiteltua hitaammin.
Tavoitetaso: Laaditaan systemaattisen seurannan pohjamalli ja parannetaan ministeriön sisäistä määrärahan käytön seurantaa.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Lisämäärärahojen täytäntöönpanossa ei ole viiveitä.	Osittain toteutunut	Siirryneiden määrärahojen osuutta on purettu osittain tavoiteltua hitaammin.

Mittari: Hallinnonalan tuottavuus

Tavoitetaso: Laaditaan selonteon toimeenpanosuunnitelma.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Oikeudenhoidon operatiivista tehostamista vauhditetaan systemaattisilla tuottavuus- ja kannattavuustarkasteluilla sekä tutkimalla palvelutuotantoprosesseja.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Hankintojen ohjauksen toimet kategorisointi- ja prosessijohtamisessa tukevat hallinnonalan hankintojen tuottavaa hallintaa.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Parannetaan hallinnonalan ICT-kustannustehokkuutta.	Toteutunut kokonaan	

Vaikuttavuustavoite: 6 Suunnitelmallinen uudistuminen pohjaa ennakointiin

Tulostavoite: 6.5 Valmistelumme ja päätöksentekomme lähtökohtana on tietoperustaisuus

Mittari: Hyödynnetään tiedolla johtamista ja tutkimustoimintaa laajasti valmistelussa sekä strategisen päätöksenteon tukena

Tavoitetaso: Tietoon perustuvan päätöksenteon linjaukset on päivitetty ja toimeenpano käynnistetty.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Data-analytiikan palveluita ja rekisteriaineistoja käytetään laajasti.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Laaditaan tiedolla johtamisen mittaristo (esim. REPOPA).	Toteutunut kokonaan	

Tulostavoite: 6.6 Vahvistamme ennakointiosaamista

Mittari: Kasvatetaan ennakointikyvykkyyttä ja ennakointitiedon hyödynnettävyyttä valmistelussa, johtamisessa sekä päätöksenteossa

Tavoitetaso: Ennakointia sovelletaan valmistelussa, riskien hallinnassa ja strategisessa johtamisessa.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Valmistellaan toimintaympäristön systemaattista seurantaa.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Ennakoinnin ydinryhmä on koulutettu.	Toteutunut kokonaan	

Mittari: Oikeusministeriön hallinnonalan toimijoiden taloudenpito on vakaata, suunnitelmallista ja ennakoitavaa

Tavoitetaso: Määrärahoja käytetään tuottavasti, seurantaan kustannusvaikuttavuutta.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Lisätään oikeudenhoidon talousosaajien ennakoivan talouden osaamistaitoja.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Kehitetään talouden kokonaisvaltaista analyysivalmiutta ja talousohjausta kohdennetulla valmennuksella ja osana hallinnonalan yhteistyötä.	Toteutunut kokonaan	

Vaikuttavuustavoite: 6 Suunnitelmallinen uudistuminen pohjaa ennakointiin

Tulostavoite: 6.7 Tunnistamme ja edistämme työssämme kestävää kehitystä

Mittari: Ministeriön kestävä kehityksen painopisteet huomioidaan aktiivisesti valmistelussa ja ministeriön toiminnassa

Tavoitetaso: Kestävän kehityksen painopisteet on huomioitu hallitusohjelmavalmistelussa.	Osittain toteutunut	Oikeusministeriön hallitusohjelmahankkeet toteuttavat ministeriön kestävä kehityksen painopisteitä. Kaikkien hakkeiden osalta linkityksiä Hankeikkunaan ei ole vielä toteutettu.
Tavoitetaso: Sovellamme toiminnassamme kestäviä ja vastuullisia matkustus-, kokous- ja tapahtumakäytäntöjä.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman toteuttaminen.	Osittain toteutunut	Kaikkia suunniteltuja toimenpiteitä ei toteutettu.
Tavoitetaso: Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotavoitteet tuodaan osaksi tulosohjausta hallinnonalalle.	Toteutunut kokonaan	
Tavoitetaso: Oikeusministeriön virkamiehistä puolet on suorittanut eOppivassa kurssin Kestävän kehityksen osaja.		Tavoitetasoa ei pystytty arvioimaan eOppivan ominaisuuksista johtuen.

1.3.1.2 Toiminnallinen tehokkuus

Oikeusministeriön toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus ovat seuraavissa kappaleissa esitetty Kieku-järjestelmän raportoinnin ja valtion budjettitalouden yhteisen kustannuslaskentamallin mukaan toteutetun kustannuslaskennan lopputulosten mukaan.

Toiminnan tuottavuus

Oikeusministeriössä oli varainhoitovuonna 260,7 henkilötyövuotta (249,0 htv v. 2022). Näiden jakautuminen ohjaustoiminnoille, tukitoiminnoille ja poissaoloihin on esitetty taulukossa 2.

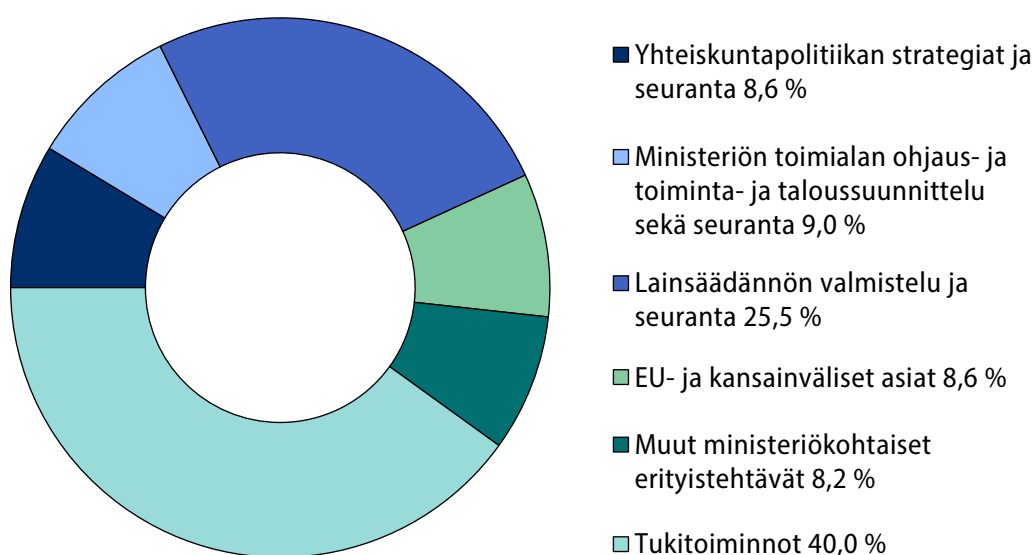
Taulukko 2. Oikeusministeriön toiminnan tuottavuus (työn tuottavuus) vuosina 2021–2023

	Htv 2021	Htv 2022	Htv 2023	Muutos (%) ed. vuoteen
OHJAUSTOIMINNOT	65,3	74,7	98,5	31,9 %
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	5,5	7,2	14,2	97,2 %
Ministeriön toimialan ohjaus ja toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	12,9	11,9	14,8	24,4 %
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	31,7	34,4	41,9	21,8 %
EU- ja kansainväliset asiat	7,8	11,4	14,1	23,7 %
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	7,4	9,8	13,5	37,8 %
TUKITOIMINNOT	43,6	46,6	65,8	41,2 %
PALKALLINEN POISSAOLO sis. kohdentamattoman työn osuuden	138,6	127,7	96,4	-24,5 %
Yhteensä	247,5	249,0	260,7	4,7 %

Osa ministeriöiden tukitoiminnoista on keskitetty valtioneuvoston kansliaan. Nämä osuudet eivät sisälly ministeriön henkilötyövuosiin.

Vuonna 2023 oikeusministeriön kohdennetusta työpanoksesta tukitoimintoihin kirjautui 40,0 prosenttia (38,4 prosenttia v. 2022). Ohjaustoiminnoista henkilötyövuosia kohdentui eniten toimintoryhmään Lainsäädännön valmistelu ja seuranta, yhteensä 25,5 prosenttia (28,4 prosenttia v. 2022). Kohdennetun työpanoksen jakauma on esitetty kuviossa 1.

Kuvio 1. Oikeusministeriön kohdennetun työpanoksen jakauma vuonna 2023

Toiminnan taloudellisuus

Oikeusministeriön toimintamenomomentille 25.01.01 myönnettiin vuoden 2023 talousarviossa nettomäärärahaa 23,5 miljoonaa euroa (24,6 miljoonaa euroa v. 2022). Lisäksi ministeriöllä oli käytössään vuodelta 2021 siirtynyttä määrärahaa 7,9 miljoonaa euroa (vuodelta 2021 vuodelle 2022 siirtynyt määräraha 5,5 miljoonaa euroa). Toimintamenomäärärahaa oli käytettävissä yhteensä 31,4 miljoonaa euroa (30,1 miljoonaa euroa v. 2022). Toimintamenoja käytettiin 24,4 miljoonaa euroa (22,2 miljoonaa euroa v. 2022). Vuodelta 2023 vuodelle 2024 siirretty toimintamenomääräraha on 30 prosenttia talousarviossa myönnetystä määrärahasta (32 prosentti vuodelta 2022 vuodelle 2023).

Kustannusten osalta on huomioitavaa, etteivät ne rajoitu ainoastaan oikeusministeriön toimintamenomäärärahan käyttöön. Osa ministeriöiden tukitoiminnoista on keskitetty valtioneuvoston kansliaan. Lisäksi oikeusministeriö on vuodesta 2020 lukien myöntänyt Oikeusrekisterikeskukselle käyttö- ja kirjausoikeuden ministeriön

ICT-menoihin. Nämä erät eivät ole kirjanpitoyksikön kirjanpidossa, mutta ne ovat mukana kustannuslaskennassa. Oikeusrekisterikeskuksen kirjaamien ja kustannuslaskennassa huomioitujen ICT-menojen määrä oli 882 000 euroa (528 000 euroa v. 2022). Vuodesta 2021 lukien Oikeusrekisterikeskuksen kirjaamia hallinnonalan yhteisiä ICT-menoja ei ole seurattu oikeusministeriön kustannuksina. Valtioneuvoston kanslian ilmoittamat ministeriökohtaiset tukitoimintojen kustannukset olivat 7,2 miljoonaa euroa (6,8 miljoonaa euroa v. 2022). Kustannuslaskennan tuloksena ministeriön vuoden 2023 kustannukset olivat yhteensä 44,4 miljoonaa euroa (33,1 miljoonaa euroa v. 2022).

Ohjaustoiminnot ovat ministeriöiden substanssitoimintaa. Suoraan ohjaustoiminnoille kohdennettujen kustannusten lisäksi erityisesti tukitoimintojen, paikallisen poissaolon ja myös kohdentamattoman työn kustannukset kohdistettiin ohjaustoiminnoille valtion yhteisen kustannuslaskentamallin mukaan. Vyörytysten ajuritietona käytettiin Kiekun raporttia HTV seurantakohteittain. Kustannusten jakautuminen ohjaustoiminnoille on esitetty taulukossa 3.

Lainsäädännön valmistelu ja seuranta -toimintoryhmän kustannukset olivat 14,1 miljoonaa euroa (13,7 miljoonaa euroa v. 2022). Euromääräisesti merkittävin muutos oli Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät -toimintoryhmän kustannusten kasvu 7,7 miljoonaa euroa. Muutos selittyy pääosin vaaleihin liittyvillä kustannuksilla eli vuoden 2023 eduskuntavaaleilla ja vuoden 2024 presidentinvaalilla. Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät -toimintoryhmä sisältää vaalien lisäksi muun muassa kansainvälisen oikeusavun sekä ministeriön yhteydessä toimivien lautakuntien ja muiden toimielinten tehtäviä.

Taulukko 3. Oikeusministeriön toiminnan taloudellisuus vuosina 2021–2023

OHJAUSTOIMINNOT (1 000 euroa)	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Muutos (%) ed. vuoteen
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	2 926	3 261	5 646	73 %
Ministeriön toimialan ohjaus ja toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	5 684	4 628	5 117	11 %
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	13 899	13 659	14 077	3 %
EU- ja kansainväliset asiat	3 416	4 571	4 870	7 %
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	11 474	6 981	14 662	110 %
Yhteensä	37 399	33 100	44 372	34 %

Osa ministeriöiden tukitoiminnoista on keskitetty valtioneuvoston kansliaan. Valtioneuvoston kanslian ilmoittamat ministeriökohtaiset tukitoimintojen vuoden 2023 kustannukset 7,2 miljoonaa euroa kohdistettiin ministeriön ohjaustoimintojen kustannuksiin. Oikeusrekisterikeskuksen kirjaamien ja kustannuslaskennassa huomioitujen ICT-menojen määrä oli 882 000 euroa.

1.3.2 Ministeriön yhteydessä toimivat lautakunnat ja muut toimielimet

Oikeusministeriön yhteydessä toimivien lautakuntien ja muiden toimielimien tiedot henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehitymisestä sisältyvät oikeusministeriön tietoihin liitteessä B. Henkilötyövuodet jakautuivat vuonna 2023 seuraavasti: yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta 4,8 htv ja oikeudenkäyntiavustajalautakunta 2,0 htv.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta on yhdenvertaisuuslain (1325/2014) sekä naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) noudattamista valvova, valtioneuvoston asettama itsenäinen ja riippumaton oikeusturvaelin, jonka päätökset ovat oikeudellisesti sitovia. Sen pääasiallisena tehtävänä on antaa oikeus-suojaa niille, jotka kokevat tulleen syrjityksi. Hakemuksia ratkaistiin vuonna 2023 kaikkiaan 96. Vuonna 2023 lautakunta antoi syrjintää koskevia kieltopäätöksiä 33 asiassa, joista uhkasakolla tehostettuja viisi. Lautakunta antoi hyvityssuosituksen 21 asiassa. Lautakuntaan tuli vuonna 2023 uusia hakemuksia 155. Selkeästi suurin asiaryhmä on edelleen vammaisten henkilöiden syrjintää koskevat hakemukset, joita koskien on myös annettu vuonna 2023 eniten kieltopäätöksiä (26) ja hyvityssuosituksia (18).

Riippumattoman oikeudenkäyntiavustajalautakunnan tehtävänä on luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain (715/2011) mukaan myöntää luvat oikeudenkäyntiasiamiehenä ja -avustajana toimimiseen sekä päättää luvan peruuttamisesta ja seuraamusmaksun määräämisestä. Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja on oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tehtävissään oikeuskanslerin, asianajajista annetun lain 6 a §:n 1 momentissa tarkoitetun valvontalautakunnan ja oikeudenkäyntiavustajalautakunnan valvonnan alainen. Vuonna 2023 oikeudenkäyntiavustajalautakunta myönsi 192 uutta oikeudenkäyntiavustajan lupaa. Oikeudenkäyntiavustajan omasta pyynnöstä lupa peruutettiin 117 avustajalta. Viran puolesta lupa peruutettiin valvontamaksujen maksamatta jättämisen johdosta yhdeltä avustajalta ja ilmeisen sopimattomuuden johdosta kahdelta avustajalta. Yhdelle avustajalle määrättiin valvontalautakunnan esityksestä poiketen kurinpidollisena seuraamuksena varoitus ja yhdelle avustajalle olisi määrätty varoitus, mikäli hänen lupansa olisi ollut edelleen voimassa.

1.3.3 Oikeusministeriön yhteydessä toimivat viranomaiset

1.3.3.1 Onnettomuustutkintakeskus

Onnettomuustutkintakeskuksen päätuote on turvallisuussuositus. Yksittäisestä tapahtumasta käynnistetyllä tutkinnalla pyritään löytämään laajoja kansallisesti tai kansainvälisesti vaikuttavia suosituksia, joilla edistetään turvallisuutta laajemmin kuin tapahtuma itsessään antaisi ymmärtää. Lisäksi joillakin kapea-alaisimmilla suosituksilla pyritään estämään vastaavien onnettomuuksien syntyminen.

Turvallisuussuosituksien toteutumista seurataan kymmenen vuoden ajan muistuttamalla suosituksen kohdetta asiasta. Vastaukset kirjataan suositusrekisteriin, joka on julkisesti kaikkien nähtävillä. Rekisterissä on tällä hetkellä noin 1200 suositusta, joista 70 prosenttia on toteutunut. Suuntaus on ylöspäin. Viime vuosina annetuista suosituksista lähes kaikki ovat toteutuneet. Tässä olennaisina tekijöinä ovat olleet tutkintojen laadukas toteutus ja suositusten sisältö, laatu, selkeys sekä hyvissä ajoin käyty vuoropuhelu suositusten saajien kanssa. Jatkossakin Onnettomuustutkintakeskus kehittää yhteistyön muotoja suositusten toimeenpanon tehostamiseksi ja pitää yllä vahvoja suhteita sidosryhmiin.

Vuoden 2023 toiminnassa on näkynyt viestinnän mahdollisimman suuri avoimuus, tiedon jakaminen tasapuolisesti ja viivyttelöttä. Toimintaympäristön nopeat muutokset niin lähialueella kuin globaalisti ovat näkyneet myös Onnettomuustutkintakeskuksessa. Ennakointi ja tilannekuvan jakaminen eri viranomaisten kesken ovat ensiarvoisen tärkeitä toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi sekä tutkintojen toteutuksen tehokkaaseen läpivientiin.

Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten lisäksi Onnettomuustutkintakeskus varautuu erilaisiin ilmastomuutoksen, teknillistymisen, tekoälyn ja esimerkiksi kybervaikuttamisen aiheuttamiin uusiin uhkiin ja sattumuksiin. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan 20.6.2023 on kirjattu: ”Selvitetään mahdollisuus lisätä Onnettomuustutkintakeskuksen toimialaan kyberturvallisuuteen kohdistuneiden vakavien häiriöiden turvallisuustutkinta. Hallitus valmistelee tarvittaessa säädösmuutokset turvallisuustutkintalakiin ja tekee siihen muut tarvittavat tarkistukset.” Laajoihin vahinkoihin johtaneet ’kyberonnettomuudet’ tai tietojärjestelmien häiriöt edellyttävät pelkkää tietoturvaloukkausta laajempaa tutkintaa, jolloin toimijat voivat laajalti parantaa varautumistaan ja että vastaavanlaisia tapauksia voidaan jatkossa estää.

Onnettomuustutkintakeskus on aktiivinen kansainvälisessä yhteistyössä. Samalla edistetään valmiutta toimia ja tehdä yhteistyötä suuronnettomuustilanteissa sekä kasvatetaan omaa osaamista. Yhteistyö on tärkeää oman toiminnan kehittämisessä esimerkiksi hyvien käytänteiden ja toimintamallien kautta. Onnettomuustutkintakeskuksen osaamista arvostetaan ja on nähtävillä kuinka Suomessa saadut opit ja havainnot kiinnostavat kansainvälisesti kaikkien liikennemuotojen, kuten myös sosiaali- ja terveydenhuollon kansainvälisiä yhteistyötahoja.

Vuoden 2023 lopussa päättyi noin vuoden kestänyt arvotyö. Arvomme ovat avoimuus, luotettavuus, inhimillisyys, oivaltavuus sekä pyrkimys uudistua ja kehittyä. Ne ohjaavat viraston toimintaa ja päätöksentekoa. Onnettomuustutkintakeskus tavoittelee onnettomuuksista oppivaa, turvallista Suomea. Päivittäisessä työssä ohjenuoramme on ”Luotettavalla tutkinnalla kohti turvallisempaa huomista”.

Ulkopuoliset asiantuntijat ovat Onnettomuustutkintakeskuksen merkittävä voimavara. Vuoden 2023 aikana on tutkinnoissa käytetty 70 asiantuntijaa kaiken kaikkiaan 120 asiantuntijan joukosta. Ammattitaitoisen asiantuntijajoukon riittävyyden, monipuolisuuden ja käytettävyyden varmistamisen menettelyjä on edistetty ja sisäisen koulutuksen kautta on pidetty yllä tarvittavaa kykyä toiminnan luotettavaan toteutukseen sekä jatkuvuuteen ja valmiuteen myös poikkeuksellisissa tilanteissa.

Onnettomuustutkintakeskus käynnisti kaksi teematutkintaa vuoden 2023 alussa: kuolemaan johtaneiden työtaturmien sekä nuorten alle 25-vuotiaiden tapaturmaisten huumekuolemien teematutkinnat. Teematutkinnat päättyivät vuodenvaihteessa ja niiden selosteet ja suositukset julkaistaan vuoden 2024 toisella neljänneksellä. Tutkintoihin käytetty työmäärä on ollut suuri ja ne ovat kuormittaneet virastoa vuoden 2023 aikana merkittävästi. Tutkinnat ovat hyvin ajankohtaiset ja niiden suosituksilla tulee olemaan merkittävä vaikutus yhteiskunnallisesti.

Vuonna 2023 valmistui seitsemän tutkintaa, joista kuusi kappaletta oli turvallisuustutkintoja ja yksi teematutkinta. Kolme turvallisuustutkintaa valmistui määräajassa ja kolme tutkintaa ylitti 12 kuukauden tavoiteajan, pisimmän tutkinnan kestäessä 416 päivää. Keskimääräinen valmistumisaika oli 310 päivää. Vuonna 2023 valmistui yksi teematutkinta: Kaupunkiraideliikenteen teematutkinta. Tutkinnassa nousi esille useita asioita, jotka edistävät Helsingin ja Tampereen kaupunkien raideliikenteen turvallisuutta. Yksittäisen turvallisuustutkinnan kustannus on noin 60 000 euroa. Tutkinnat ovat turvallisuushyötyyn suhteutettuna hyvin kustannustehokkaita.

Alustavia selvityksiä tehtiin vuonna 2023 kahdeksan kappaletta ja selvitysten kesto oli keskimäärin 82 päivää. Vaikka selvityksissä ei anneta suosituksia, on niidenkin perusteella saavutettu merkittävää turvallisuushyötyä.

Onnettomuustutkintakeskuksen määrärahatilanne on tiukka ja sellaisena se todennäköisesti jatkuu lähivuosina. Keskus arvioi jatkuvasti mahdollisia säästökohteita. Lisäsäästöjen löytäminen on hyvin hankalaa siten, että säästöillä ei vaikutettaisi erityisesti kansainvälisen yhteistyön edellytyksiin tai henkilöstön työhyvinvointiin.

Taulukko 4. Onnettomuustutkintakeskuksen taloudelliset voimavarat (1000 €)

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	Tavoite 2023	Toteutunut 2023
Toimintamäärärahan (25.01.03) käyttö	1 626	1 685	1 802	1 760
Arviomäärärahan (25.01.20) käyttö	643	428	625	597
Määrärahan käyttö yhteensä	2 269	2 113	2 427	2 357
Kokonaiskustannukset	2 373	2 278		2 560

Taulukko 5. Onnettomuustutkintakeskuksen henkilötyövuodet

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	Toteutunut 2023
Virka- ja työsuhteiset	17,2	17,2	17,2
Ulkopuoliset asiantuntijat	5,3	3,1	3,4
Yhteensä	22,5	20,2	20,6
Kansainvälisen toiminnan työpanos	0,3	0,3	0,3

Taulukko 6. Tutkintamäärä (kpl)

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	Toteutunut 2023
Aloitettut tutkinnat	13	8	9
Valmistuneet tutkinnat	10	10	7
Alustavan tutkinnan raportit	5	9	8
Aloitettut yhteistutkinnat (valtuutettu edustaja)	4	1	1
Valmistuneet yhteistutkinnat (valtuutettu edustaja)	0	2	1

Tiedot henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittämisestä ovat liitteessä B.

Tarkempia tietoja 2023 aloitetuista ja valmistuneista tutkinnoista löytyy osoitteesta www.turvallisuustutkinta.fi.

1.3.3.2 Tietosuojavaltuutetun toimisto

Tietosuojavaltuutetun toimisto on itsenäinen ja riippumaton viranomainen, joka valvoo tietosuojalainsäädännön ja muiden henkilötietojen käsittelyä koskevien lakien noudattamista. Toimiston tavoitteena on edistää oikeutta yksityisyydensuojaan sekä tietoisuutta henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä oikeuksista, velvollisuuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista. Strategiassaan tietosuojavaltuutetun toimisto korostaa rooliaan ajassa aktiivisena vastuullisen digitaalisen ympäristön edistäjänä.

Toimintavuonna tietosuojavaltuutettuna jatkoi Anu Talus ja apulaistietosuojavaltuutettuina Annina Hautala ja Heljä-Tuulia Pihamaa. Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana oli 52,7. Toimiston organisaatorakenne uudistettiin huhtikuussa 2023. Uudistus toi muutoksia yksikköjakoon ja valtuutettujen vastuualueisiin.

Tietosuojavaltuutetun toimistossa vireille tulleiden asioiden määrä kasvoi selkeästi edellisten vuosien vakiintuneista lukumääristä. Vuonna 2023 vireille tuli yhteensä 13 130 asiaa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 2 000 asian verran. Asioita myös ratkaistiin viime vuosia enemmän, yhteensä 13 071. Suurimman ja eniten kasvaneen asiaryhmän muodostivat ilmoitukset henkilötietojen tietoturvaloukkauksista. Tietoturvaloukkauksia ilmoitettiin vuoden aikana yhteensä 6 875 kappaletta, ja ilmoitusten osuus oli jo 52 prosenttia vireille tulleista asioista. Myös rajat ylittävien asioiden määrä kasvoi.

Tietosuojavaltuutetun toimiston seuraamuskollegio määräsi hallinnollisen seuraamusmaksun kolmelle rekisterinpitäjälle. Seuraamusmaksut määrättiin tietosuojavaltuutetun aiemman määräyksen noudattamatta jättämisestä, puhelutallenteiden antamista koskevista rikkomuksista ja puutteista rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteutuksessa. Suurin seuraamusmaksu oli 440 000 euroa.

Tietosuojavaltuutetun keskeisimpiin linjauksiin lukeutui lisäksi päätös, jossa todettiin, että ostotietojen säilyttäminen koko kanta-asiakkuuden ajan ei ole tietosuojalainsäädännön mukaista. Keväällä tietosuojavaltuutettu antoi niin kutsutussa yhden luukun mekanismissa päätöksen, jossa tietomurron kohteeksi joutuneelle majoitusritykselle annettiin huomautus puutteellisista suojaustoimista.

Elokuussa tietosuojavaltuutetun toimisto selvitti, soveltuuko Venäjän uusi taksilaki taksipalvelu Yangon toimintaan Suomessa. Yangon tiedonsiirtojen selvittäminen jatkuu yhteistyössä Alankomaiden ja Norjan tietosuojaviranomaisten kanssa.

Tietosuojavaltuutetun toimisto osallistui aktiivisesti Euroopan tietosuojaneuvoston ja sen alatyöryhmien työhön. Tietosuojavaltuutettu Anu Talus valittiin toukokuussa tietosuojaneuvoston puheenjohtajaksi vuosille 2023–2028.

Tietosuojaneuvosto antoi vuoden aikana kolme sitovaa päätöstä sosiaalisen median yhtiöistä. Tietosuojavaltuutetun toimisto oli mukana päätöksenteossa tietosuojaneuvoston jäsenenä. Päätökset koskivat lasten henkilötietojen käsittelyä TikTokissa, Metan tiedonsiirtoja sekä Metan käytäntöjä käyttäjien seurannassa ja kohdenne-tussa mainonnassa. Tietosuojaneuvoston päätösten perusteella Irlannin tietosuojaviranomainen määräsi yhtiöille seuraamusmaksut tietosuojarikkomuksista.

EU:n ja Yhdysvaltojen välinen tietosuojakehys astui voimaan heinäkuussa 2023. Sen ansiosta henkilötietojen siirtäminen Yhdysvaltoihin helpottui. Tietosuojavaltuutetun toimisto julkaisi verkkosivuillaan vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin tietosuojakehysten vaikutuksista.

Tietosuojavaltuutetun toimisto selvitti vuoden aikana tietosuojavastaavien asemaa organisaatioissa. Selvitys oli osa tietosuojaneuvoston yhteistä Euroopan laajuista toimenpidettä. Selvitykseen saatiin vastaukset yhteensä yli 17 000 organisaatiolta. Suomessa kysely osoitettiin 50 toimijalle. Kansallisiin jatkotoimenpiteisiin ryhdytään tulosten perusteella alkuvuodesta 2024.

Tietosuojavaltuutetun toimiston ja TIEKE ry:n kaksivuotinen GDPR4CHDLRN-hanke jatkui. Hanke keskittyy lasten ja nuorten tietosuojan edistämiseen harrastustoiminnassa ja tarjoaa tietoa henkilötietojen käsittelystä lasten harrastustoiminnan järjestäjille, lapsille ja nuorille sekä heidän vanhemmilleen.

Tietosuojavaltuutetun toimisto suoritti vuoden aikana tarkastussuunnitelmansa mukaisia henkilötietojen käsittelyyn liittyviä tarkastuksia. Tarkastuksia tehtiin vuoden aikana 12.

Uudistukset toimiston palveluissa ja järjestelmissä sujuvoittivat toimintaa. Asioiden käsittelyä tehostaa syksyllä käyttöön otettu HILDA-asianhallintajärjestelmä. Loppuvuodesta tietosuojavaltuutetun toimiston lomakkeet siirtyivät Valtorin Turvalomake-palveluun.

Tietosuojavaltuutetun toimisto saavutti pääosin hyvin sille sovitut tulostavoitteet.

Taulukko 7. Tietosuojavaltuutetun toimiston toiminnallinen tehokkuus (1 000 €)

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	Tavoite 2023	Toteutunut 2023
Toimintamenomäärä- rahan (25.01.03) käyttö	3 912	4 082	5 343	4 324
Kokonaiskustannukset	4 351	4 450		4 730

1.3.3.3 Tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminto

Tiedusteluvalvontavaltuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton, mutta sijoitettu hallinnollisesti tietosuojavaltuutetun toimiston yhteyteen. Tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminto saa tietosuojavaltuutetun toimistolta henkilöstö- ja taloushallinnollisia sekä viestinnällisiä tukipalveluja. Tiedusteluvalvontavaltuutetun ja tietosuojavaltuutetun tehtävien osittaisen rinnakkaisuuden vuoksi myös toiminnallinen yhteistyö niiden välillä on tärkeää. Tiedustelutoiminnan valvonnasta annetun lain tiedusteluvalvontavaltuutetun sijaisena toimivaa tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon johtavaa asiantuntijaa koskeva lisäys (20 a §) oli tullut voimaan 1.12.2022. Johtavan asiantuntijan virka täytettiin 1.5.2023 lukien.

Tiedusteluvalvontavaltuutettu taikka tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon johtava asiantuntija tai erityisasiantuntija tarkastivat osana tiedustelutoiminnan reaaliaikaista laillisuusvalvontaa kaikki tiedusteluviranomaisten tekemät tiedustelumenetelmien käyttöä koskevat ja tiedustelun suojaamiseen liittyvät päätökset sekä osallistuivat kaikkiin Helsingin käräjäoikeuden tiedustelumenetelmiä koskeneisiin istuntoihin. Lisäksi harjoitettiin tiedustelutoiminnan jälkikäteistä laillisuusvalvontaa muuta tiedustelutoiminnan yhteydessä syntyvää dokumentaatiota tarkastamalla ja käynnistettiin eräitä laaja-alaisempia teematarkastuksia.

Tiedusteluvalvontavaltuutettu antaa toiminnastaan vuosikertomuksen eduskunnalle, eduskunnan oikeusasiamiehelle ja valtioneuvostolle. Vuotta 2022 koskenut kertomus annettiin 12.6.2023. Lokakuussa 2023 tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminto julkaisi uudistetun verkkosivustonsa ja otti käyttöön Hilda-asianhallintajärjestelmän lähinnä hallinnollisten asioidensa käsittelyä varten.

Taulukko 8. Tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon toiminnallinen tehokkuus (1000 €)

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	Tavoite 2023	Toteutunut 2023
Toimintamenomäärä- rahan (25.01.03) käyttö	291	473	915	564
Kokonaiskustannukset	320	499		606

1.3.3.4 Kriminaalipoliitiikan instituutti

Yhdistyneiden kansakuntien yhteydessä toimivan Euroopan kriminaalipoliitiikan instituutin HEUNI:n tavoitteena on tuottaa riippumatonta tutkimustietoa kotimaisen ja kansainvälisen kriminaalipoliittisen päätöksenteon ja keskustelun tueksi. Instituutin toimintaa ohjaavat YK:n kriminaalipoliittinen ohjelma ja siihen liittyvät linjaukset sekä instituutin strategia vuosille 2020–2023. HEUNI:n toiminta perustuu sille perustamisasiakirjassa asetettuihin päämääriin sekä toimintaympäristössä mukaan lukien YK:n kriminaalipoliittisessa ohjelmassa tunnistettuihin muutoksiin, tarpeisiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin.

Strategiansa mukaisesti HEUNI parantaa erityisen haavoittuvassa asemassa olevien rikosten uhrien oikeusturvaa ja palveluihin pääsyä, edistää rikosoikeusjärjestelmän ja muiden keskeisten toimijoiden osaamista ihmiskaupan ja sen kaltaisten rikosten tunnistamisessa, parantaa ymmärrystä talous- ja yhteisörikoksista, vahvistaa yritysten ja julkisten hankkijoiden roolia työperäisen hyväksikäytön ehkäisyssä sekä vahvistaa rooliaan YK:n kriminaalipoliittisen ohjelman toimeenpanossa.

HEUNI vaikuttaa yhteiskunnallisesti tekemällä käytännönläheistä tutkimusta strategiassa mainituista ilmiöistä, minkä ansiosta viranomaisten ja muiden keskeisten toimijoiden tietoisuus näistä paranee. Lisäksi HEUNI jakaa tätä tietoa laajasti koulutusten ja tilaisuuksien kautta, jolloin eri rikollisuuden ilmiöiden tunnistaminen vahvistuu. HEUNI luo tutkimustensa pohjalta käytännöllisiä työkaluja ja levittää näitä laajasti, joiden avulla viranomaiset ja muut toimijat voivat paremmin puuttua näihin ilmiöihin. Yhteiskunnallisesti vaikuttava muutos saavutetaan, kun tutkitut ilmiöt ja niihin puuttumiseksi luodut mallit huomioidaan lainsäädännössä, ohjeistuksissa ja käytännöissä.

HEUNI:n vuosittainen määräraha kattaa noin 70 prosenttia instituutin kuluista. Toimintansa ja strategisten tavoitteidensa toteuttamiseksi HEUNI hakee aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta, jota on pääsääntöisesti saatu erilaisten oikeusalan ja sisäasioiden EU-rahoitusohjelmien sekä alueellisten ja kansallisten toimeksiantojen kautta. Vuonna 2023 instituutti osallistui yhteensä 13:een kansainväliseen ja kansalliseen tutkimus- ja kehittämishankkeeseen, laati viisi uutta hankehakemusta sekä toteutti kaupallisen toimintansa puitteissa koulutuksia ja toimeksiantoja. Vuoden aikana HEUNI otti käyttöön sähköisen asianhallintajärjestelmä HILDA:n, vahvisti budjettinsa säännöllistä seurantaa ja hallinnollisten asioiden integrointia sekä koulutti henkilökuntaansa muun muassa viestinnässä, ajanhallinnassa ja asiakirjahallinnassa. Vuoden aikana HEUNI:ssa laadittiin myös uusi toimintastrategia vuosille 2024–2027.

Vuonna 2023 HEUNI toteutti strategiansa tavoitteita muun muassa esiintymällä yli 150 tilaisuudessa, joissa tavoitettiin noin 6 500 osallistujaa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti, tuottamalla kahdeksan julkaisua, järjestämällä kuusi webinaaria, julkaisemalla 16 koulutusvideoita, antamalla kahdeksan lausuntoa ja esiintymällä mediassa 44 kertaa. HEUNI on viestinyt kaikista tuotoksistaan aktiivisesti mm. uutiskirjeen ja sosiaalisen median kautta (ml. YouTube). Lisäksi HEUNI:n asiantuntijat osallistuivat kolmeen kansalliseen työryhmään.

Taulukko 9. Kriminaalipolitiikan instituutin toiminnallinen tehokkuus (1 000 €)

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	Tavoite 2023	Toteutunut 2023
Toimintamenomäärä- rahan (25.01.03) käyttö	443	540	921	601
Kokonaiskustannukset	731	847		945

1.3.3.5 Lapsiasiavaltuutetun toimisto

Lapsiasiavaltuutetun työn tavoitteena on lapsen oikeuksien edistäminen ja vahvistaminen suomalaisessa yhteiskunnassa. Tehtävä perustuu vuonna 1989 hyväksytyyn Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimukseen (SopS 59 ja 60/1991), jonka Suomi ratifioi vuonna 1991. Yleissopimukseen sisältyvät lasten asemaa ja oikeuksia määrittävät säännökset on otettava huomioon kaikessa lapsia koskevassa lainsäädännössä ja päätöksenteossa. Lapsiasiavaltuutetun tehtävänä on varmistaa, että näin tapahtuu. Lapsiasiavaltuutettu tekee yhteistyötä muiden viranomaisten sekä toimialansa järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa, ja valtuutetun tukena toimii lapsiasianeuvottelukunta.

Lapsiasiavaltuutetun vuoden 2023 toiminnan painopisteenä oli terveys ja lapsen oikeudet. Vuoden kuluessa lapsiasiavaltuutettu tapasi eri-ikäisiä lapsia aiheen tiimoilta sekä julkaisi useiden asiantuntijoiden ja tutkijoiden artikkeleista koostuvan teoksen terveydestä ja lapsen oikeuksista. Lisäksi aiheen tiimoilta tavattiin eri sidosryhmiä, pidettiin aihetta koskevia esitelmiä ja julkaistiin eri kanavilla kannanottoja sekä kirjoituksia. Yhteensä lapsiasiavaltuutetulta tuli toimintavuonna seitsemän omaa julkaisua, joista neljä suomeksi, yksi ruotsiksi ja kaksi englanniksi, sekä yhdeksän muuta julkaisua eri kanavilla. Lapsiasiavaltuutettu vahvisti kansainvälistä yhteistyötä ja valittiin syksyllä Euroopan lapsiasiavaltuutettujen verkoston ENOC:n puheenjohtajistoon.

Toimintavuoden aikana lapsiasiavaltuutetun toimisto julkaisi kansallisen lapsistrategian mahdollistamana romani- ja saamelaislapsen oikeuksia koskevat selvitykset sekä toteutti yhden kansallisen lapsistrategian hankkeen, joka tarkasteli lastensuojelusta luvatta poistuneita, niin sanotusti hatkanneita, lapsia.

Lapsiasiavaltuutettu antaa lausuntoja eri lainsäädäntöhankkeista ja raporteista, joita vuonna 2023 annettiin 51. Näistä eduskunnan valiokuntaan annettiin 25 lausuntoa. Lapsiasiavaltuutettu piti vuoden aikana 81 esitelmää, osallistui 114 sidosryhmätapaamiseen, 16 kansainväliseen tilaisuuteen ja järjesti viisi Nuoret neuvonantajat-teematapaamista (95 lasta), kaksi Nuoret neuvonantajat tiimiä (11 lasta, 5 tapaamista) ja seitsemän vierailua. Lapsiasianeuvottelukunta kokoontui neljä kertaa. Tiedotteita julkaistiin 16 ja kannanottoja kahdeksan. Lisäksi lapsiasiavaltuutettu antoi kymmeniä haastatteluja eri medioissa.

Lapsiasiavaltuutettu ei voi tehtävässään ottaa kantaa yksittäisiä lapsia ja perheitä koskeviin asioihin, eikä puuttua muiden viranomaisten päätöksiin. Lapsiasiavaltuutettuun otetaan kuitenkin usein yhteyttä erilaisissa neuvonnan ja ohjauksen tarpeissa, mutta myös yleisissä lapsen oikeuksia koskevissa kysymyksissä. Kansalaisyhteydenottojen määrä pysyi edellisen vuoden tasolla: kansalaiset ottivat

lapsiasiavaltuutetun toimistoon yhteyttä puhelimitse ja sähköpostitse 600 kertaa (460 kertaa v. 2022). Yhteydenotot koskivat yleisimmin lastensuojelua, perhettä, elatus-, huolto- ja tapaamisasioita sekä koulua.

Lapsiasiavaltuutetun toimistossa vakinaistettiin toisen lakimiehen virka ja nimikkeet muutettiin juristin viroiksi. Yhteensä vakituisia työntekijöitä oli seitsemän. Lapsistrategian hankkeessa työskenteli yksi määräaikainen suunnittelija, ja Lapset mukaan töihin -kampanjassa viestinnän korkeakouluharjoittelija.

Taulukko 10. Lapsiasiavaltuutetun toimiston toiminnallinen tehokkuus (1 000 €)

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	Tavoite 2023	Toteutunut 2023
Toimintamäärä- rahan (25.01.03) käyttö	832	716	832	766
Kokonaiskustannukset	912	1030		866

1.3.3.6 Tasa-arvovaltuutetun toimisto

Tasa-arvovaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton lainvalvontaviranomainen, jonka päätehtävä on naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (tasa-arvolaki, 609/1986) ja erityisesti sen syrjinnän kieltojen noudattamisen valvonta. Lisäksi tasa-arvovaltuutetun tehtävänä on muun muassa edistää tasa-arvolain tarkoituksen toteutumista ja seurata tasa-arvon toteutumista yhteiskunnan eri aloilla. Tasa-arvovaltuutettu antaa vuosittain kertomuksen toiminnastaan valtioneuvostolle ja keran neljässä vuodessa kertomuksen tasa-arvon toteutumisesta eduskunnalle. Näissä kertomuksissa kuvataan tasa-arvovaltuutetun toiminnan yksityiskohtia ja tilastoja tarkemmin.

Tasa-arvovaltuutettu Rainer Hiltunen aloitti viisivuotisen virkakautensa 17.4.2023. Valtuutetun vaihtuessa myös toimiston strategiaa tarkistettiin yhdessä henkilöstön kanssa syksyllä 2023. Toiminnan painopisteeksi määriteltiin yksittäisten henkilöiden syrjintätilanteiden oikeudellinen arviointi ja syrjinnän uhrien tukeminen hänen oikeuksiin pääsyssään. Tämän mukaisesti suurin osa valtuutetun resursseista käytetään tiedottamiseen syrjinnän vastaisesta lainsäädännöstä, ohjeiden ja neuvon antamiseen syrjintää kohdanneille tai sitä epäileville henkilöille sekä syrjinnän uhrin tukemiseen laatimalla oikeudellinen lausunto syrjinnästä. Valtuutettu myös

aktiivisesti pyrkii edistämään sovintoja syrjintäasioissa ja on valmis tarvittaessa viemään asian yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan käsiteltäväksi, jotta syrjinnän uhrin pääsy oikeuksiinsa voidaan turvata. Tasa-arvovaltuutetun toimiston vireille tulleiden asioiden määrä on kasvanut vuodesta 2019 lähtien 56 prosenttia mikä asettaa haasteita toimiston palvelukyvyille.

Toiminnan toisena päätavoitteena on ennaltaehkäistä sukupuoleen ja sukupuolen ilmaisuun sekä sukupuoli-identiteettiin liittyvää syrjintää osallistamalla yhteiskunnalliseen keskusteluun, esimerkiksi tuomalla esiin ihmisten syrjintäkokemuksia. Tasa-arvovaltuutettu myös vaikuttaa lainvalmisteluun lausunnoillaan ja kuulemisillaan eduskunnan valiokunnissa sekä ministeriöissä. Vuonna 2023 tuli voimaan tasa-arvolain muutos, mikä laajensi tasa-arvosuunnitelmien suunnitteluvaiheen koskemaan myös varhaiskasvatusta. Valtuutettu osallistui myös Euroopan unionin tasa-arvoelimiä koskevan direktiivin valmisteluun muun muassa osallistumalla Euroopan unionin parlamentin kuulemiseen asiasta. Tasa-arvoelinten itsenäisyyttä vahvistava direktiivi hyväksyttiin loppuvuodesta 2023.

Taulukko 11. Tasa-arvovaltuutetun toimiston toiminnallinen tehokkuus (1 000 €)

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	Tavoite 2023	Toteutunut 2023
Toimintamenomäärä- rahan (25.01.03) käyttö	1 000	1 022	1 260	1 049
Kokonaiskustannukset	1 059	1 053		1 170

1.3.3.7 Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävänä on valvoa yhdenvertaisuuslaissa säädetyn syrjinnän kiellon noudattamista ja edistää yhdenvertaisuuden toteutumista. Valtuutettu toimii myös kansallisena ihmiskaupparaportoijana, naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijana, valvoo ulkomaalaisten oikeuksien toteutumista muun muassa antamalla lausuntoja turvapaikka-asioissa sekä valvomalla poliisin toimintaa maasta poistamisen täytäntöönpanossa.

Yhdenvertaisuuslain osittaisuudistuksen säädökset astuivat voimaan 1.6.2023. Uudistus vahvisti syrjinnän uhrin oikeussuojaa muun muassa avaamalla yhdenvertaisuusvaltuutetulle oikeuden puuttua syrjintään myös työelämässä sekä

oikeuden viedä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan syrjintäasioita, joissa ei ole nimetty yksittäistä uhria. Yhdenvertaisuuslain muutosten myötä yhdenvertaisuusvaltuutetun toimivallan ja tehtävien määrän kasvuun vastattiin vahvistamalla toimiston henkilöstöresurssia, toimiston organisaatiota uudistamalla sekä tarkastelemalla asiakasyhteydenottoja koskevaa käsittely- ja arviointiprosessia tekemällä priorisointia.

Yhdenvertaisuusvaltuutetulle tulleiden kaikkien yhteydenottojen määrä oli noin 2 400 ja määrä kasvoi noin kahdeksan prosenttia vuonna 2023 vuoteen 2022 verrattuna. Syrjintää koskevien yhteydenottojen määrä kasvoi noin kuusi prosenttia vuonna 2023. Toimivallan laajentumisen myötä vuoden 2023 aikana työelämää koskevia syrjintäyhteydenottoja valtuutetulle tuli 372 kappaletta, mikä on noin 43 prosenttia enemmän verrattuna edelliseen vuoteen (261 kpl). Yhteydenotot liittyivät useisiin työelämän kysymyksiin, mutta määrällisesti eniten yhteydenotot koskivat rekrytointiin liittyvää syrjintää. Muista elämänalueista syrjintäyhteydenotoissa korostuivat yksityiset palvelut, koulutus ja opetus sekä sosiaali- ja terveysterveyst. Syrjintää koskevissa yhteydenotoissa syrjintäperusteena oli useimmiten vammaisuus, toiseksi eniten kansalaisuus ja kolmanneksi eniten terveys. Vuoden aikana yhdenvertaisuusvaltuutettu vei neljä syrjintäasiaa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan käsittelyyn. Elämänalueista nämä liittyivät koulutukseen, sosiaaliturvaan ja asumiseen. Syrjintäperusteena asioissa oli vammaisten henkilöiden kohtaama sekä kieleen perustuva syrjintä.

Ulkomaalaisasioissa yhdenvertaisuusvaltuutettu painotti erityisesti, että Suomi on kansainvälisin sopimuksin sitoutunut turvaamaan turvapaikanhakuoikeuden toteutumisen kaikissa tilanteissa. Yhdenvertaisuusvaltuutettu on toiminut naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijana vuoden 2022 alusta. Valtuutettu on muun muassa kiinnittänyt huomiota siihen, että rikoslakia on muutettava siten, että se tunnistaa nykyistä paremmin lähisuhdeväkivallan erityispiirteitä. Ihmiskaupparaportoiija esitti arvionsa Suomen ihmiskaupan vastaisista toimita Euroopan Neuvoston ihmiskaupanvastaista sopimusta valvovalle GRETA-komitealle.

Maastapoistamisen täytäntöönpanon valvonnassa keskiössä ovat haavoittuvassa asemassa olevat palautettavat. Palautteissaan poliisille valtuutettu on korostanut muun muassa palautusajankohdan ilmoittamisen merkitystä, ihmiskaupan uhrien avun saannin jatkumisen turvaamista kohdemaassa ja lapsen edun arvioinnin tärkeyttä myös maastapoistamistilanteessa. Palautusten valvontatyötä on myös kehitetty Amif-hanketuella. Vuoden 2022 Amif-hankkeessa laaditut, palautusten eri vaiheisiin kohdistuvat tarkistuslistat, otettiin valvontatyön tueksi käyttöön.

Taulukko 12. Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston toiminnallinen tehokkuus (1 000 €)

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	Tavoite 2023	Toteutunut 2023
Toimintamenomäärä- rahan (25.01.03) käyttö	1 884	2 299	2 934	2 835
Kokonaiskustannukset	2 322	2 727		3 094

1.3.3.8 Vanhusasiavaltuutetun toiminto

Vanhusasiavaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton viranomainen, jonka tehtävänä on edistää ikääntyneiden ihmisten asemaa ja oikeuksia. Toiminta käynnistyi tammikuussa 2022. Vuoden 2023 aikana valtuutetun toimistoon rekrytoitiin kaksi määräaikaista asiantuntijaa ja toimiston vahvuus asiantuntijatyössä oli noin 4,7 htv. Hallinnon ja viestinnän palveluita ostettiin yhdenvertaisuusvaltuutetulta. Vanhusasiavaltuutettu tiedotti laajasti valtakunnallisissa ja sidosryhmien medioissa sekä tapahtumissa ja tapaamisissa toimintansa tavoitteista ja käytännön työstään. Valtioneuvostolle vanhusasiavaltuutettu laati ensimmäisen vuosikertomuksensa, johon sisältyi ikääntyvien aseman ja oikeuksien tilannekuvan lisäksi politiikkasuosituksia havaittujen ongelmien lieventämiseksi tai ratkaisemiseksi.

Valtuutetun tunnettuuden lisääntyminen näkyi lausunto- ja kuulemispyyntöjen (52 kpl) lisääntymisenä, yhteydenottoina eri medioilta ja mediahaastatteluina (80 kpl) ja tapaamis- ja puheenvuoro- sekä yhteistyöpyyntöjen kasvuna (198 kpl). Valtuutettu kuuli useita satoja ikääntyneitä ja heitä edustavia järjestöjä sekä lukuisia asiantuntijoita ja seurasi päätöksentekoa. Valtuutettu kutsuttiin tapaamaan vanhusneuvostoja eri puolilta Suomea ja lisäksi valtuutettu järjesti Pohjois-Suomen vanhusneuvostojen tapaamisen. Valtuutettu oli mukana toteuttamassa valtiovarainministeriön avoimen hallinnon järjestämää valtakunnallista vanhusneuvostopäivää. Valtuutetun aloitteesta tehtiin valtiovarainministeriön ja Ikäinstituutin kanssa vanhusneuvostolle kysely niiden vaikuttamismahdollisuuksista sekä yhteistyötoiveista vanhusasiavaltuutetun kanssa.

Valtuutettu keskittyi viiden vuoden strategiansa mukaisesti edistämään iäkkäiden asemaa ja oikeuksia erityisesti neljällä alueella: sosiaali- ja terveystalouden saatavuudessa, hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä, digitalisaation toteutuksessa sekä ikä syrjinnän vähentämisessä. Vanhusasiavaltuutetun huomio on se, että rakenteellinen ja kulttuurinen ikä syrjintä ja siihen liittyvä ikäismi (älderism, ageismi)

ovat yleisiä ilmiöitä. Se näkyy erityisesti ikääntyneiden sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuden heikkenemisenä entisestään hyvinvointialueiden käynnistyessä. Samoin rakenteellinen ikäsyrrintä näkyy digitalisoinnin toteutuksessa, jonka seurauksena mittavalla joukolla erityisesti kaikkein vanhimmista sekä matalimmin koulutetuista ikääntyneistä on usein suuria vaikeuksia hoitaa omia asioitaan ja saada tarvitsemaansa tietoa vaillaisten tai puuttuvien digitaitojen vuoksi. Valtakunnallista ratkaisua ikääntyneiden digitaitojen kohentamiseen ei ole vielä. Vanhusasiavaltuutettu esitteli ministeriöille, hallitusohjelmaneuvoittelijoille, Digi- ja väestötietovirastolle (DVV) sekä ikääntyvien aseman ja oikeuksien parissa toimiville järjestöille ja luottamushenkilöille sekä medialle aloitettua keinoista, joilla digitaalista yhdenvertaisuutta voidaan lisätä.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuden ongelmista ja tarvittavista lisäpanostuksista vanhusasiavaltuutettu viesti hallitusohjelmakuulemisissa sekä eduskuntakuulemisissa, eri medioissa sekä viranomais- ja luottamushenkilöiden sekä järjestöjen tapaamisissa. Ikääntyvien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoista valtuutettu piti useita puheenvuoroja muun muassa kansallisissa seminaareissa, ja tavoitti useita tuhansia kuulijoita.

Valtuutettu järjesti kaksi avointa tilaisuutta ikäsyrrinnästä ja eriarvoisuudesta sekä ikääntyvien oikeuksien toteutumisesta. Tilaisuuksissa kuultiin johtavia asiantuntijoita sekä kommenttipuheenvuoroja ikääntyneiltä, joilla on laaja kokemus päätöksenteosta ja vaikuttamistyöstä. Tilaisuudet tukivat vanhusasiavaltuutetun ensimmäisen eduskuntakertomuksen laatimista, jonka eteni käsikirjoitukseksi vuodenvaihteessa. Valtuutettu tapasi tilastoviranomaisia ja oli esillä mediassa kyselytutkimusten yläikärajojen poistamiseksi. Teema on ollut esillä pitkään ja vuoden aikana yksi kaupallinen kyselytutkimusten tekijä ilmoitti luopuvansa yläikärajoista, jolleivät asiakkaat muuta vaadi.

Valtuutettu on korostanut esiintymisensä, lausunnoissaan ja viranomaistapaamisissaan tarvetta kohentaa erityisen vaikeissa tilanteissa olevien ikääntyneiden asemaa. Tämä on tullut esiin pienituloisimpien osalta muun muassa sosiaaliturvan leikkauksia koskevissa lausunnoissa eduskunnalle. Ilman digitaitoja olevien kohdalla on tuotu esiin muun muassa henkilökortin uusimisen ja muun asioinnin vaikeutta. Vanhuspalveluiden asiakkaiden kohdalla on mm. korostettu puuttuvan itsemääräämislainsäädännön laatimisen kiireellisyyttä. Väkivaltaa kokeneiden ikääntyneiden kohdalla on korostettu tuen ja palveluiden puutteita. Valtuutettu on koonnut yhteen tietoa ikääntyvien syrjäytymisen riskitekijöistä ja niiden kasautumisesta ja risteämisestä.

Taulukko 13. Vanhusasiavaltuutetun toiminnon toiminnallinen tehokkuus (1 000 €)

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	Tavoite 2023	Toteutunut 2023
Toimintamenomäärä- rahan (25.01.03) käyttö	-	243	673	458
Kokonaiskustannukset	-	293		507

1.3.4 Oikeudelliset palvelut ja julkinen oikeusapu

1.3.4.1 Vaikuttavuus

Oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan ja yleisen edunvalvonnan tavoitteena on, että jokainen saa tarpeellisen avun oikeudelliseen ja velkaantumiseen liittyvän ongelmansa ratkaisuun, vaikka hänen taloudellinen asemansa olisi heikko. Väestön ikääntyminen, heikentyneestä taloustilanteesta aiheutuva syrjäytyminen ja asiakaskunnan kansainvälistyminen lisäävät palvelun tarvetta.

Kuluttajariitalautakunta linjaa kuluttajaoikeutta vakiintuneella ratkaisukäytännöllään sekä vähentää tuomioistuimiin saapuvien asioiden määrää. Hyödykkeiden monipuolistuminen, uusien hyödykkeiden tulo markkinoille sekä kuluttajien erilaisten hankintojen voimakas kasvu lisäävät palvelun tarvetta.

1.3.4.2 Julkisen oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan yleisen edunvalvonnan ja kuluttajariitalautakunnan toiminnallinen tehokkuus

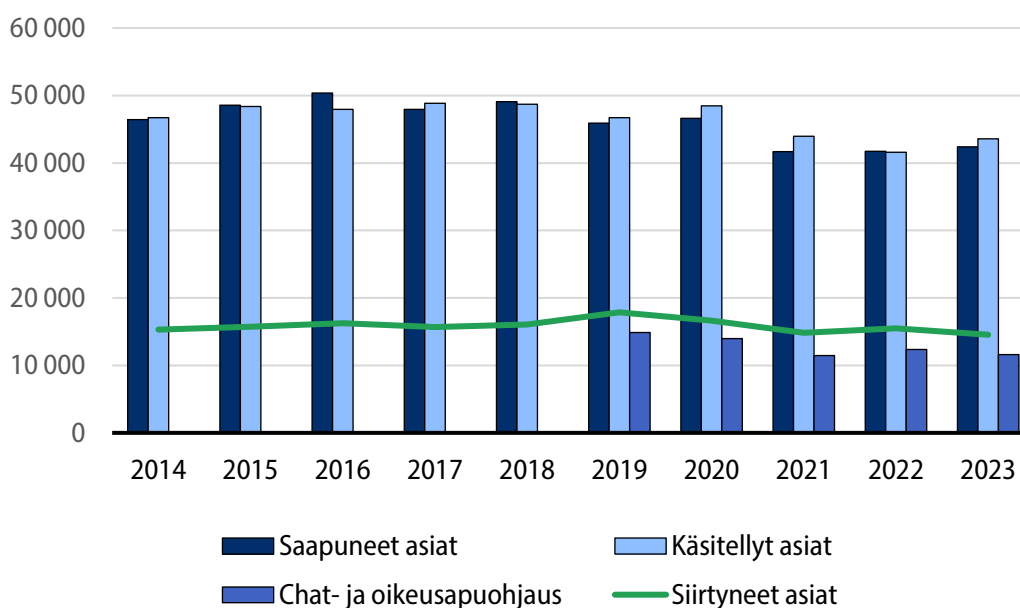
Talous- ja velkaneuvonnan asiamäärät ovat kasvaneet ja tuottavuus parantunut vuodesta 2022. Talous- ja velkaneuvonnan tehtäviä ja työskentelytapoja on edelleen kehitetty ja ennaltaehkäisevää palvelua on tarjottu yhteistyössä ulosoton kanssa. Pienyrittäjien haasteet ovat lisänneet työn vaativuutta talous- ja velkaneuvonnassa.

Nykyisin osa pienimmistä tuloluokista jää oikeusavun ulottumattomiin, eikä oikeusavun kattavuus ole enää niin laaja kuin miksi se alun perin on tarkoitettu. Oikeusaputoimistoissa henkilöstön vaihtuvuus ja rekrytointihaasteet vaikuttavat myös omalta osaltaan tunnuslukuihin ja toiminnalliseen tehokkuuteen.

Edunvalvonnan päämiesmäärä on edellisen vuoden tasolla. Edunvalvonnan toimintaympäristö on kuitenkin muuttunut haasteellisemmaksi.

Vuonna 2023 oikeusaputoimistoihin saapui noin 700 asiaa (noin 42 400 asiaa) enemmän kuin edellisenä vuonna. Oikeusaputoimistoissa käsiteltiin noin 43 600 asiaa, mikä on noin 2 000 asiaa (5 prosenttia) edellistä vuotta enemmän. Oikeusapuohjaus- ja chat-palvelua annettiin aiempaa vähemmän, noin 11 600 kertaa (noin 12 400 kertaa v. 2022). Kansainvälistä suojelua hakeneille turvapaikanhakijoille annettiin noin 2 200 oikeusapupäätöstä (1 800 v. 2022). Oikeusaputoimistoissa käsiteltujen turvapaikka-asioiden määrä kasvoi noin 250 (19 prosenttia) asialla vuonna 2023. Oikeusaputoimistoihin saapuneista asioista 86 prosenttia oli siviili- ja hallinto-oikeudellisia asioita (86 prosenttia v. 2022) ja 14 prosenttia oli rikosasioita (14 prosenttia v. 2022). Oikeusaputoimistojen työtilanteen kehitys vuosina 2014–2023 on kuvattu kuviossa 2.

Kuvio 2. Oikeusaputoimistojen työtilanteen kehitys vuosina 2014–2023

Oikeusaputoimistojen käsittelemistä asioista puhelinneuvonnan osuus oli 34 prosenttia (33 prosenttia v. 2022), muun oikeudellisen neuvonnan osuus oli 15 prosenttia (15 prosenttia v. 2022), asiakirjan laatimiseen päättyneiden asioiden osuus oli 18 prosenttia (19 prosenttia v. 2022), tuomioistuimissa käsiteltiin 17 prosenttia asioista (17 prosenttia v. 2022) ja loput 16 prosenttia asioista (16 prosenttia v. 2022) päättyivät joko hallintoviranomaisen käsittelyyn tai muuhun toimenpiteeseen. Tyypillisiä tuomioistuinkäsittelyyn päättyviä riita-asioita olivat lasten huoltoon ja elatukseen liittyvät asiat. Oikeusaputoimiston käsittelemistä riitaisista asioista 8 prosentissa (3 133 kpl) päädyttiin sovintoon (7 prosentissa v. 2022). Yli puolet (73 prosenttia)

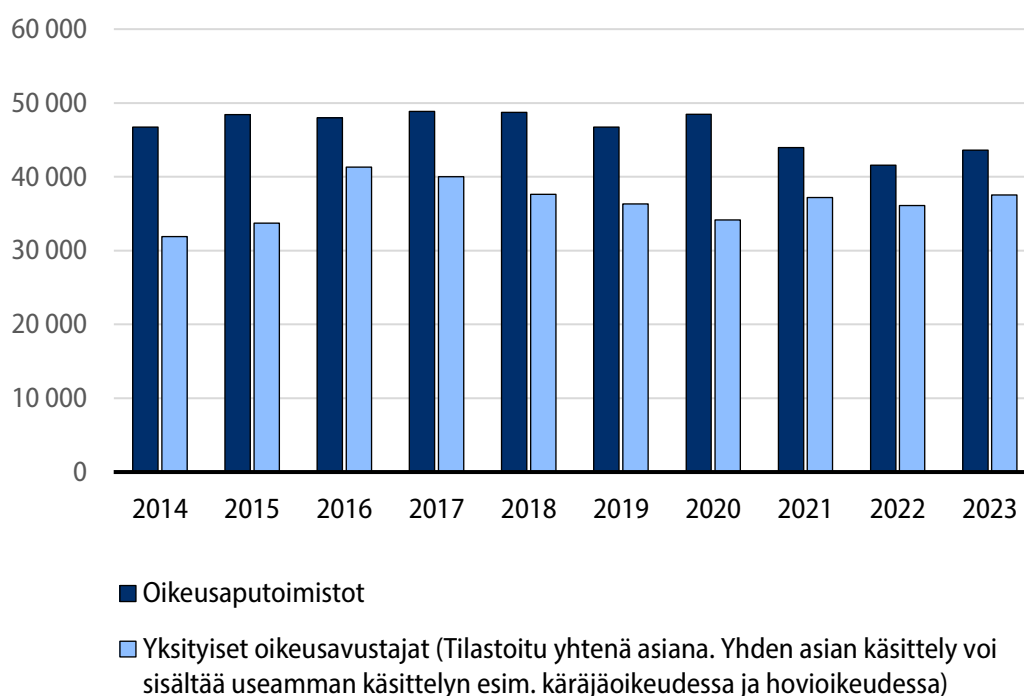
sovinnoista tehtiin avioliitto- ja perheoikeudellisissa sekä perintöoikeudellisissa asioissa. Oikeusaputoimistojen oikeusapuohjaus- ja chat-palveluun tulleista yhteydenotoista 33 prosenttia päättyi neuvon eikä vaatinut jatkotoimenpiteitä (34 prosenttia v. 2022).

Asiakkaan taloudellisen aseman perusteella oikeusapua annetaan korvauksetta tai osakorvausta vastaan. Tietyissä erityistilanteissa asiakasta voidaan palvella myös täyttä korvausta vastaan. Vuonna 2023 oikeusaputoimistojen hoitamista asioista 74 prosenttia (74 prosenttia v. 2022) hoidettiin korvauksetta, 21 prosenttia (21 prosenttia v. 2022) osakorvausta ja 5 prosenttia (5 prosenttia v. 2022) täyttä korvausta vastaan.

Oikeusapupalvelun saatavuutta seurataan jonotusajan kautta. Jonotusajasta ilmenee, kuinka monessa päivässä asiakas ajan varattuaan saa tapaamisajan oikeusavustajalle. Oikeusaputoimistojen keskimääräinen jonotusaika oli 13 päivää (12 päivää v. 2022).

Julkisen oikeusavun asianhallintajärjestelmästä saadun tiedon mukaan yksityiset oikeusavustajat hoitivat 37 551 asiaa vuonna 2023 (36 080 asiaa v. 2022). Asioiden määrä vuosina 2014–2023 on kuvattu kuviossa 3. Näistä asioista momentilla 25.10.50 ulkoprosessuaalisten asioiden menot vuonna 2023 olivat 1,1 miljoonaa euroa.

Kuvio 3. Julkisessa oikeusavussa hoidettujen asioiden määrä vuosina 2014–2023

Talous- ja velkaneuvonnassa käsiteltiin noin 32 800 asiaa ja talousneuvontaa annettiin noin 33 700 kertaa. Talous- ja velkaneuvonta yhdessä Ulosottolaitoksen kanssa on osallistunut noin 550 kansalaisille järjestettyyn tilaisuuteen, joissa osallistujia oli lähes 18 000 henkilöä. Eri alan ammattilaisille suunnattuja tilaisuuksia on ollut 330, joihin osallistui lähes 11 000 henkilöä. Ilman ajanvarausta toimivissa matalan kynnyksen talousneuvoloissa avustettiin noin 2 500 henkilöä heidän taloudellisissa ongelmissaan vuoden 2023 aikana. Talous- ja velkaneuvontapalveluiden tarvetta lisäävät kotitalouksien talousongelmat ja kansalaisten velkaantuminen.

Taulukko 14. Oikeusaputoimistojen toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

Oikeusaputoimistot (pl. talous- ja velkaneuvonta)	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	TA 2023 Arvio/tavoite	Tulosopimus-tavoite 2023	Toteutunut 2023	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus-tavoitteeseen
Saapuneet asiat, kpl	41 681	41 736		46 361	42 401	2 %	-9 %
Käsitellyt asiat, kpl	43 957	41 585	48 000	46 343	43 614	5 %	-6 %
Oikeusapupäätökset, kpl	23 975	22 038	24 500	23 084	22 701	3 %	-2 %
Oikeusapuohjaus, kpl	11 467	12 363	13 000	11 185	11 592	-6 %	4 %
Jonotusaika, pv	13,6	12,4	11,0	11,0	13,1	0,7	2,1
Toimintamenot, (1 000 euroa)	26 162	26 670		29 902	29 135	9 %	-3 %
Tulot (mom. 25.10.04), 1 000 euroa	3 705	3 756					
Tulot (mom. 12.25.14), 1 000 euroa			3 911	3 640	3 636	-3 %	0 %
Toimintamenot ¹ , netto (1 000 euroa)	22 457	22 914					
Kustannukset, (1 000 euroa)	28 703	28 630			31 651	11 %	
Henkilöstömäärä, htv	389	386		417	404	17,9	-13,1
Tuottavuus, työmäärä/htv	382	360	400	366	357	-1 %	-3 %
Taloudellisuus ² , euroa/työmäärä	151	165	153	196	202	23 %	3 %
Taloudellisuus, kustannukset/työmäärä	193	206			220	7 %	

1 Oikeusavun ja talous- ja velkaneuvonnan luvuissa ei ole mukana keskitetysti maksettujen talous- ja henkilöstöhallintopalveluja eikä ICT-menoja. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamäärärahamomentin kokonaiskäyttö on esitetty tilinpäätöksen liitteessä 2 (Nettoutetut tulot ja menot).

2 Vuodesta 2023 alkaen taloudellisuuden tunnusluku on laskettu toimintamenoista.

Taulukko 15. Talous- ja velkaneuvonnan toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

Talous- ja velkaneuvonta	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	TA 2023 Arvio/ tavoite	Tulosopimus- tavoite 2023	Toteutunut 2023	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus- tavoitteeseen
Käsitellyt asiat ³ , kpl	22 144	30 008	37 000	32 586	32 760	9 %	1 %
Talousneuvonta ⁴ , kpl	22 999	30 318			33 660	11 %	
Toimintamenot (1000 euroa)	10 350	10 545		12 511	11 934	13 %	-5 %
Kustannukset, (1000 euroa)	14 587	14 684			16 776	14 %	
Henkilömäärä, htv	190	193		212	206	12,7	-5,4
Tuottavuus ⁵ , käsitelty asia/htv	238	155	190	154	159	2 %	3 %
Taloudellisuus ⁵ , euroa/ käsitelty asia	229	351	300	384	364	4 %	-5 %
Taloudellisuus ⁵ , kustannukset/ käsitelty asia	323	489			512	5 %	

Oikeusaputoimistojen tulostavoitteiden toteutuminen on esitetty liitteessä A. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 1.5.

3 Käsitellyt asiat sisältää asianhallintajärjestelmän sekä asiakkaiden kirjatut että kirjaamattomat (anonyymit) asiat vuodesta 2022 lähtien.

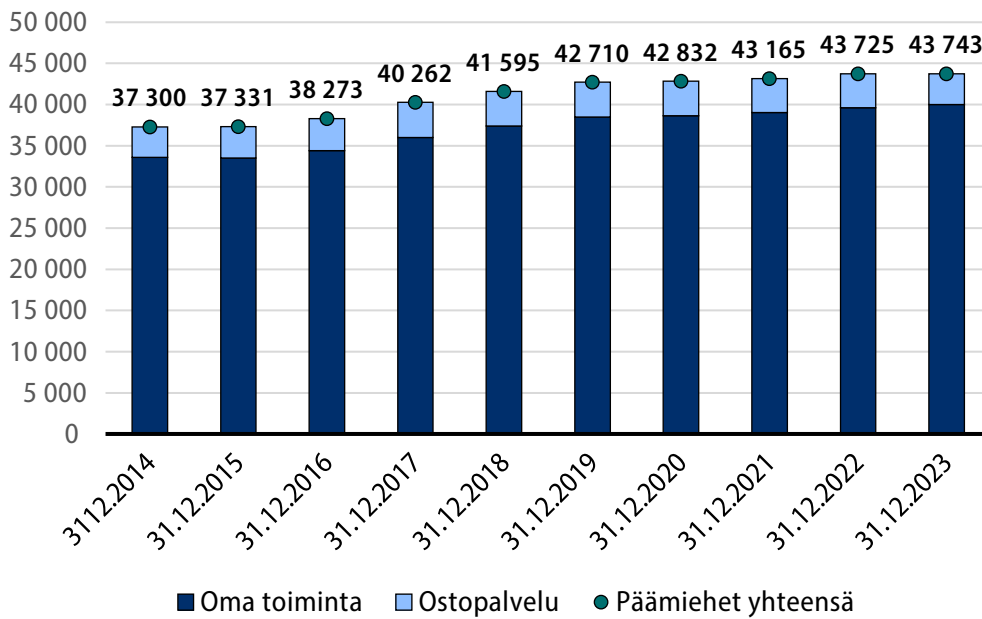
4 Talousneuvonta sisältää asianhallintajärjestelmän sekä asiakkaiden kirjattujen että kirjaamattomien (anonyymit) asioiden talousneuvontamäärän vuodesta 2022 lähtien.

5 Vuonna 2021 tuottavuuden ja taloudellisuuden tunnusluvuissa (käsitelty asia) on huomioitu myös talousneuvonnan määrä.

1.3.4.3 Yleinen edunvalvonta

Vuonna 2023 yleisen edunvalvonnan päämiesmäärä oli noin 43 700 päämiestä, mikä vastaa edellisen vuoden päämiesmäärää (kuvio 4). Tämä sisältää sekä omana toimintana että ostopalveluina hoidettavien päämiesten määrän. Väestön ikääntyminen lisää edunvalvontapalveluiden tarvetta. Edunvalvontatoimistossa hoidettiin noin 40 000 päämiehen edunvalvonta. Edunvalvontatoimistojen hoitamista päämiehistä täysi-ikäisiä oli noin 34 900 (87 prosenttia). Yli 65-vuotiaiden osuus on 47 prosenttia päämiehistä. Päämiesmäärän kasvun oletetaan jatkossa palautuvan edellisten vuosien tasolle.

Kuvio 4. Päämiesten määrän kehitys vuosina 2014–2023

Taulukko 16. Edunvalvontatoimistojen toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	TA 2023 Arvio/ tavoite	Tulosopimus- tavoite 2023	Toteutunut 2023	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus- tavoitteeseen
Päämiehet	43 165	43 725	45 300	45 552	43 743	0 %	-4 %
• edunvalvontatoimistot	39 025	39 610	41 200	41 377	39 989	1 %	-3 %
• ostopalvelu (arvio)	4 140	4 115	4 100	4 175	3 754	-9 %	-10 %
Uudet päämiehet	6 291	7 426		7 590	7 009	-6 %	
• edunvalvontatoimistot	5 733	6 750		6 897	6 531	-3 %	
• ostopalvelu (arvio)	558	676		693	478	-29 %	
Toimintamenot ⁶ , 1000 euroa	33 840	34 369		37 359	37 198	8 %	0 %
Tulot (mom. 12.25.15), 1000 euroa	27 713	28 747	30 144	28 323	29 148	1 %	3 %
Kustannukset, 1000 euroa	38 668	39 159			42 358	8 %	
Henkilömäärä, htv	592	591		605	606	14,5	1,4
Tuottavuus, päämies/htv	66	67	66	68	66	-1 %	-3 %
Taloudellisuus, euroa/päämies	784	786	810	820	850	8 %	4 %
Taloudellisuus, kustannukset/ päämies	896	896			968	8 %	

Edunvalvontatoimistojen tulostavoitteiden toteutuminen on esitetty liitteessä A. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 1.5

6 Edunvalvonnan luvuissa ei ole mukana keskitetysti maksettujen talous- ja henkilöstöhallintopalveluja eikä ICT-menoja. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajarii-talautakunnan toimintamäärärahamomentin kokonaiskäyttö on esitetty tilinpäätöksen liitteessä 2 (Nettoutetut tulot ja menot).

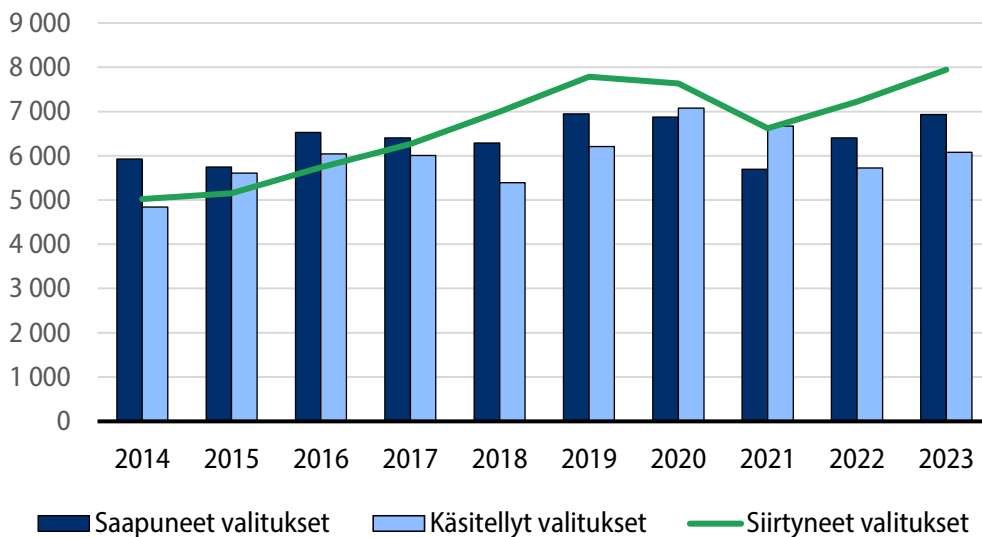
1.3.4.4 Kuluttajariitalautakunta

Vuonna 2023 kuluttajariitalautakuntaan saapui noin 6 900 asiaa (kuvio 5). Asioita saapui noin 500 asiaa (8 prosenttia) edellistä vuotta enemmän. Lautakunnassa käsiteltiin noin 6 100 asiaa, mikä on noin 350 asiaa (6 prosenttia) edellistä vuotta enemmän. Lautakunnan keskimääräinen käsittelyaika kaikissa päättämistavoissa oli noin 14 kuukautta, mikä on edellistä vuotta hieman pitempi.

Yksinkertaisessa käsittelyssä ratkaistiin 26 prosenttia (30 prosenttia v. 2022) päättyneistä valituksista. Sovintojen, joihin lasketaan myös valituksesta luopuminen, osuus päättyneistä valituksista oli 30 prosenttia (26 prosenttia v. 2022).

Ratkaisupyynnön noudattamisaste niistä suosituksista, joista oli saatu tieto, oli 76 prosenttia (70 prosenttia v. 2022).

Kuvio 5. Kuluttajariitalautakunnan valitusmäärien kehitys vuosina 2014–2023

Taulukko 17. Kuluttajariitalautakunnan toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2021	Toteutunut 2022	TA 2023 Arvio/ tavoite	Tulossopimus- tavoite 2023	Toteutunut 2023	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulossopimus- tavoitteeseen
Saapuneet asiat, kpl	5 694	6 406		6 300	6 931	8 %	10 %
Käsitellyt valitukset, kpl	6 672	5 726	6 500	6 600	6 078	6 %	-8 %
Käsittelyaika, kk	13,9	12,7	12,0	12,3	13,6	0,9	1,4
Toimintamenot ⁷ ,1000 euroa	2 607	2 359		2 596	2 478	5 %	-5 %
Kustannukset, 1000 euroa	3 182	2 825			2 938	4 %	
Henkilömäärä, htv	34	30		34	32	2	-2
Tuottavuus, käsitelty asia/htv	194	193	200	194	192	0 %	-1 %
Taloudellisuus, euroa/käsitelty asia	391	412	330	393	408	-1 %	4 %
Taloudellisuus, kustannukset/ käsitelty asia	477	493			483	-2 %	

⁷ Kuluttajariitalautakunnan luvuissa ei ole mukana keskitetysti maksettujen talous- ja henkilöstöhallintopalveluja eikä ICT-menoja. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamäärärahamomentin kokonaiskäyttö on esitetty tilinpäätöksen liitteessä 2 (Nettoutetut tulot ja menot).

1.4 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Momentti 25.10.50 Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset

Arviomäärärahaa käytettiin oikeusministeriön kirjanpitoyksikössä oikeusapulaissa (257/2002) säädettyjen korvausten maksamiseen 1,1 miljoonaa euroa (1,2 miljoonaa euroa vuonna 2022). Oikeudellisten palveluiden ja julkisen oikeusavun tiedot on esitetty kohdassa 1.3.4.

Momentilta 25.50.20 Vaalimenot

Maksettiin kunnille korvausta 10,3 miljoonaa euroa menoihin, jotka aiheutuivat eduskuntavaalien toimittamisesta (vaalipäivä 2.4.2023). Korvauksen maksamisesta säädetään vaalilain (714/1998) 188 §:n 3 momentissa.

Lisäksi momentilta maksettiin 550 000 euroa saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitetuista saamelaiskäräjävaaleista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Momentti 25.01.50 Avustukset saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen (25.01.50.1)

Momentilta 25.01.50 maksettiin avustuksia saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen yhteensä 4,2 miljoonaa euroa valtionavustuksena saamelaiskäräjille saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitettuja tehtäviä varten. Valtionavustuksella rahoitetaan saamelaisten omaa kieltään ja kulttuuriaan koskevan itsehallinnon ydintehtäviä, kuten saamelaiskäräjien keskeisten toimielinten ylläpitämistä, ja luodaan perusta saamelaisten edustamiselle, saamelaisten yhteiseen käyttöön tarkoitettavien varojen jakamiselle ja erillisrahoituksella toteuttaville toiminnoille. Avustusta voidaan pitää merkittävänä saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksien toteutumisen kannalta. Vuoden 2023 ensimmäisessä lisätalousarviossa saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpidon määrärahaa korotettiin 25 000 eurolla saamelaiskäräjien kasvaneisiin työterveyshuollon kustannuksiin. Määrärahaa 290 000 euroa on kohdennettu saamen kielilain mukaisiin avustuksiin lain soveltamisesta aiheutuvien erityisten lisäkustannusten kattamiseksi. Tältä osin avustuksella edistetään saamelaisten kielellisten oikeuksien toteutumista käytännössä. Saamelaiskäräjälain 7 §:ssä tarkoitettu saamelaiskäräjien kertomus vuodelta 2023 on eduskunnalle annettavan hallituksen vuosikertomuksen 2023 liitteenä.

Momentti 25.01.50 Avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille (25.01.50.2)

Merkittävin momentilta rahoitettu rikoksen uhrien tukipalvelu on Rikosuhripäivystys (RIKU), jonka toimintaan on kohdennettu julkinen palveluvelvoite uhridirektiivin (2012/29/EU) mukaisten uhrien yleisten tukipalveluiden turvaamiseksi. Velvoitteen mukaisesta toiminnasta maksettiin korvausta 4 675 000 euroa. RIKU:n todistajantuokitoimintaa tuettiin 25 000 euron avustuksella.

Momentilta rahoitetaan lisäksi Nollalinja, 24/7-tukipuhelin lähisuhdeväkivallan ja naiseen kohdistuvan väkivallan uhreille. Nollalinjalle avustusta kohdennettiin 725 000. Kokeiluna keväällä 2021 käynnistynyt Nollalinjan chat-palvelu keskeytyi rahoituksen puutteen vuoksi.

Momentilta myönnettiin lisäksi MIELI Suomen Mielenterveys ry:lle 300 000 euroa yleisavustuksena käytettäväksi ihmiskaupan uhrien erityistukipalvelun asiakkaiden auttamiseen Rikosuhripäivystyksen toiminnassa vuosina 2023–2024.

Momentti 25.01.50 Muut avustukset (25.01.50.3)

Rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville yhteisöille ja rikollisuutta ehkäisevän työn arviointiin myönnettiin vuonna 2023 avustusta yhteensä 70 000 euroa. Avustusta myönnettiin Kriisivalmiusjärjestö ry:lle ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle.

Naiseen kohdistuvan väkivallan torjuntaan myönnettiin avustusta yhteensä 269 790 euroa. Rahoitusta myönnettiin Setlementti Tampere ry:lle Nollalinjan chat-palvelun kehittämiseen ja Ensi- ja turvakotien liitto ry:lle nuoriin kohdistuvan seurustelu- ja parisuhdeväkivallan ehkäisemiseen.

Väkivalta- ja seksuaalirikollisten kuntouttamiseen tarkoitettua valtionavustusta myönnettiin yhteensä 366 517 euroa. Rahoitusta saivat Setlementti Tampere ry, Silta-Valmennusyhdistys ry ja Sexpo-säätiö ry.

Nuorten toimintamallin pilotoinnin rahoitusta jatkettiin yhteensä 420 000 eurolla. Vuoden 2023 aikana toiminta siirtyi kunnista hyvinvointialueille tai niiden yhteisesti toteuttamaksi. Avustusta myönnettiin toiminnan vakiinnuttamiseksi Oulun kaupungille, Lapin hyvinvointialueelle, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle.

Väkivaltaisen radikalismien torjuntaan tarkoitettua valtionavustusta myönnettiin yhteensä 350 000 euroa. Rahoitusta saivat Arktiset maahanmuuttajat – AMA ry, Helsingin kaupunki, Lieksan Somaliperheyhdistys ry /Metka kylätalo ja Pelastakaa lapset ry.

Valtakunnallisille rauhan järjestöille maksettiin yleisavustuksia yhteensä 852 000 euroa. Myönnettyillä avustuksilla tuetaan rauhaa, yhteiskunnallista vakautta ja konfliktien ehkäisyä.

Momentilta myönnettiin avustusta Ihmisoikeusliitto ry:lle 380 000 ja kertaluonteisesti 120 000 euroa suomalaisen kansalaisyhteiskunnan tietoisuuden lisäämiseen ihmisoikeuksista ja EU-rahoitusmahdollisuuksista. Lisäksi momentilta myönnettiin avustusta Pakolaisneuvonta ry:lle 300 000 euroa ja Julkisen sanan neuvoston kannatusyhdistys ry:lle 135 000 euroa. Saamelaiskäräjille myönnettiin kertaluonteisesti 38 000 euroa saamelaisen parlamentaarisen neuvoston puheenjohtajuudesta syntyviin kuluihin ja VES-korotuksiin 65 000 euroa. Avustukset ovat merkityksellisiä perus- ja ihmisoikeuksien turvaamisen kannalta.

Ensimmäisen kerran avustuksia myönnettiin myös talousosaamista edistäville hankkeille, yhteensä 649 993 euroa. Rahoitusta saivat Helsingin yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan kasvatustieteen osasto, Helsingin yliopiston Riippuvuuksien, yhteiskunnallisen sääntelyn ja hallinnan tutkimuskeskus (CEACG), Kuluttajaliitto ry, Marttaliitto ry, Pikassos Oy, Suomen Pörssisäätiö sr, Suomen Tilastoseura ry ja Tiedeskussäätiö sr Heureka.

1.5 Maksullisen toiminnan laskelmat

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön maksullisen toiminnan tuotot olivat kertomusvuonna yhteensä 34,3 miljoonaa euroa (33,7 miljoonaa euroa v. 2022). Maksullisen toiminnan tuotoista 34,2 miljoonaa euroa (33,5 miljoonaa euroa v. 2022) kertyi erityislakien nojalla hinnoiteltavista suoritteista, 87 000 euroa (86 000 euroa v. 2022) kertyi maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista ja 68 000 euroa (140 000 euroa v. 2022) maksuperustelain mukaisista liiketaloudellisista suoritteista. Maksullisen toiminnan tileistäpoistoja kirjattiin 630 000 euroa (284 000 euroa v. 2022).

Kertomusvuonna kirjanpitoyksikön erityislakien mukaiset maksullisen toiminnan tuotot kertyivät yleisen edunvalvonnan palveluista perittävien maksujen tuotoista 29,3 miljoonaa euroa (28,8 miljoonaa euroa v. 2022), oikeusaputoimistojen tuotoista 4,1 miljoonaa euroa (3,9 miljoonaa euroa v. 2022) sekä oikeudenkäyntiavustajalautakunnan valvontamaksutuloista 765 000 euroa (698 000 euroa v. 2022).

Maksuperustelain mukaiset maksullisen toiminnan tuotot kertyivät oikeudenkäyntiavustajalautakunnan 86 000 euron hakemusmaksutuloista (85 000 euroa v. 2022) ja ministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten 66 000 euron tuloista (138 000 euroa v. 2022).

Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan kirjanpidon eriyttämisestä ja toiminnasta laadittavasta tuloslaskelmasta on säädetty kilpailulain (948/2011) 30 d §:ssä. Valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 h §:n 14 a kohdan mukaan kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liitteenä on esitettävä kilpailulain 30 d §:n 2 momentissa säädetyn mukainen tuloslaskelma kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuneesta taloudellisesta toiminnasta sekä mainitun pykälän 1 momentin 2 kohdan mukainen kuvaus kustannuslaskennan periaatteista. Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön kertomusvuoden kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan tuloslaskelma ja kuvaus kustannuslaskennan periaatteista esitetään liitteessä 18.

Yhteisrahoitteinen toiminta on vähäistä. Tuottoja kertyi 724 000 euroa (846 000 euroa v. 2022).

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien maksullisen toiminnan laskelmat

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat esitetään oikeusapupalvelujen maksullisesta julkisoikeudellisesta toiminnasta taulukossa 18, oikeusapupalvelujen maksullisesta liiketaloudellisesta toiminnasta taulukossa 19 ja yleisen edunvalvonnan maksullisesta toiminnasta taulukossa 20. Oikeusapupalvelujen liiketaloudellisen toiminnan katsotaan olevan kilpailulain 30 d §:ssä tarkoitettua kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa. Tästä toiminnasta on laadittu myös virasto- eli oikeusapu- ja edunvalvontapiirikohtaiset tuloslaskelmat liitteeseen 18. Käytetyt kustannuslaskennan periaatteet kuvataan jäljempänä tässä kappaleessa. Maksullisen toiminnan suoritteiden tuottamiseen ei ole ollut käytettävissä maksuperustelain 7 §:n 1 momentin mukaista hintatukea.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa kustannusten kohdentamisessa on käytetty valtion yhteistä kustannuslaskentamallia. Laskelmat on esitetty kertomusvuoden lisäksi sitä edeltäneiltä kahdelta edelliseltä varainhoitovuodelta. Kustannukset on raportoitu Kieku-järjestelmästä sisäisen laskennan analyysiraportilla, joka on rajattu edunvalvonnan, oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan ja kuluttajariitalautakunnan segmentteihin. Lisäksi raportti on rajattu seuraaviin liikekirjanpidon tileihin: maksullisen toiminnan tuotot tileistäpoistojen osalta, muut toiminnan tuotot (pois lukien mahdolliset yhteisrahoitteisen toiminnan tulot), toiminnan kulut, rahoitustuotot ja -kulut sekä satunnaiset tuotot ja -kulut. Talousarvio-tilejä ei ole rajattu. Näiden lisäksi kustannuksissa on kertomusvuonna huomioitu Oikeusrekisterikeskuksen kirjaamat ICT-kustannukset. Valtion yhteisen kustannuslaskentamallin mukaisten vyörytysten jälkeen oikeusavun ja edunvalvonnan ydintoimintojen kustannuksista maksullisen toiminnan osuus on määritelty asianhallintajärjestelmien tietojen mukaisesti.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa kohdassa maksullisen toiminnan tuotot on esitetty liikekirjanpidossa maksullisen toiminnan tuottojen tileille kertyneet tuotot. Yleisen edunvalvonnan tulot ovat kertyneet momentille 12.25.15 (Yleisen edunvalvonnan tulot) ja oikeusapupalvelujen tulot momentille 12.25.14 (Oikeus-apumaksutulot). Oikeusaputoimistojen erityislakien mukaisista julkisoikeudellisista tuloista ei kuitenkaan huomioida kaupanvahvistajista annetun lain (573/2009) mukaisia tuloja 6 400 euroa (8 600 euroa v. 2022).

Oikeusapupalvelujen laskelmissa esitetyt toiminnan muut tuotot sisältävät oikeusministeriön kirjanpitoyksikön viivästyskorkotulot jaettuna julkisoikeudellisten ja liiketaloudellisten asiamäärien mukaisesti.

Maksullisen toiminnan kokonaiskustannuksissa erilliskustannukset ovat suoraan ydintoiminnoille kohdennettuja kustannuksia. Tukitoimintojen kustannukset on vyörytetty ydintoiminnoille Kiekussa kohdennetun työpanoksen mukaisesti. Vyörytysten ajuritietona on käytetty Kiekun raporttia HTV seurantakohteittain. Kunkin oikeusapu- ja edunvalvontapiirin edunvalvontatoimistot, oikeusaputoimistojen oikeusapu ja oikeusaputoimistojen talous- ja velkaneuvonta sekä kuluttajariitalautakunta ovat vastaanottaneet vyörytyksissä omat kustannuksensa. Oikeusaputoimistojen yhteisiä kiinteistöhallinnon, tietohallinnon ja muiden tukitoimintojen kustannuksia on ennen vyörytystä jaettu piirikohtaisesti oikeusapuun ja talous- ja velkaneuvontaan henkilötyövuosien suhteessa. Oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan, yleisen edunvalvonnan ja kuluttajariitalautakunnan yhteiset tietohallinnon ja tukitoimintojen kustannukset ovat ennen vyörytystä jaettu edellä mainituille henkilötyövuosien suhteessa. Myös oikeusapu- ja edunvalvontapiirien kustannukset on vyörytetty ydintoiminnoille. Piirien kustannukset on ennen vyörytystä jaettu piirikohtaisesti oikeusapuun, talous- ja velkaneuvontaan ja yleiseen edunvalvontaan henkilötyövuosien mukaisesti. Maksullisen toiminnan tileistä-poistot on huomioitu tukitoimintojen kustannuksissa. Myös vähäiset tukitoiminnoille kirjatut muut toiminnan tuotot ja satunnaiset tuotot on huomioitu tukitoimintojen kustannusten vyörytyksen yhteydessä.

Korkokustannukset on laskettu Kiekun käyttöomaisuuden hallintasovelluksessa. Käyttöomaisuuden korko on laskettu käyttöomaisuuteen varainhoitovuoden aikana sidotulle pääomalle. Korko on laskettu käyttöomaisuuden alkuperäisestä hankintahinnasta ja nimelliskorkona on käytetty Valtiokonttorin ilmoituksen mukaista 1,5 prosenttia (0,0 prosenttia v. 2022).

Oikeusapu- ja edunvalvontapiireihin kuuluvien oikeusaputoimistojen tuottamista oikeusapupalveluista peritään maksuja, jotka perustuvat kunkin asiakkaan taloudellisen aseman perusteella laskettavan omavastuuosuuden suuruuteen. Oikeusaputoimistojen tuotot oikeuspalvelujen julkisoikeudellisista suoritteista olivat 3,2 miljoonaa euroa (3,0 miljoonaa euroa v. 2022). Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 13 prosenttia. Kustannusvastaavuuslaskelmassa on huomioitu oikeusavun ydintoimintojen kustannuksista julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan osuus 21 prosenttia (21 prosenttia v. 2022), joka on asianhallintajärjestelmän mukaisesti julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan asiamäärä kaikista oikeusaputoimistojen ratkaistuista asioista.

Oikeusaputoimistojen julkisoikeudellisen toiminnan kustannusvastaavuus heikkeni edellisestä vuodesta. Vuonna 2023 kustannusvastaavuus oli 50 prosenttia (53 prosenttia v. 2022).

Taulukko 18. Oikeusapupalvelujen maksullisen julkisoikeudellisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2021	2022	2023	Muutos 2022/ 2023
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	2 969 800	2 895 900	3 109 622	7 %
Maksullisen toiminnan muut tuotot	110 711	119 889	139 520	16 %
Tuotot yhteensä	3 080 511	3 015 789	3 249 142	8 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
• Aineet, tarvikkeet ja tavarat	54	186	183	-2 %
• Henkilöstökustannukset	1 516 276	1 538 828	1 603 913	4 %
• Vuokrat	9	10	0	- %
• Palvelujen ostot	3 172	3 579	2 947	-18 %
• Muut erilliskustannukset	31 551	35 831	42 233	18 %
Erilliskustannukset yhteensä	1 551 062	1 578 435	1 649 276	4 %
Osuus yhteiskustannuksista				
• Tukitoimintojen kustannukset	1 873 776	1 911 520	2 357 629	23 %
• Poistot	7 592	7 573	8 130	7 %
• Korot	-	-	781	-
• Muut yhteiskustannukset	1 974 972	2 199 338	2 432 020	11 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	3 856 341	4 118 430	4 798 559	17 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	5 407 403	5 696 865	6 447 835	13 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-2 326 892	-2 681 076	-3 198 693	
Kustannusvastaavuus-%	57 %	53 %	50 %	

Oikeusaputoimisto voi tietyin edellytyksin antaa oikeudellista apua muullekin kuin oikeusapulaissa tarkoitettuun oikeusapuun oikeutetulle henkilölle. Tällöin palvelusta peritään lain valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä (477/2016) 10 §:n mukaisesti korvaus, joka vastaa paikkakunnalla perittävää keskimääräistä asianajopalkkiota. Tällaiset oikeusaputoimistojen liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tuotot olivat 1,0 miljoonaa euroa (1,0 miljoonaa euroa v. 2022). Maksullisen liiketaloudellisen toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kustannusvastaavuuslaskelmassa on huomioitu liiketaloudellisen maksullisen toiminnan osuus oikeusavun ydintoimintojen kustannuksista pois lukien oikeusapupäätösten ydintoiminto. Maksullisen toiminnan osuus eli asiantuntijajärjestelmän liiketaloudellisen maksullisen toiminnan asiamäärä kaikista oikeusaputoimistojen ratkaistuista asioista oli 5 prosenttia (5 prosenttia v. 2022). Laskenta on toteutettu virasto- eli oikeusapu- ja edunvalvontapiirikohtaisesti, joissa liiketaloudellisen maksullisen toiminnan asiamäärä vaihteli välillä 41–819 (0,4 % -13 %). Taulukossa 19 esitetään oikeusapu- ja edunvalvontapiirikohtaisten kustannusvastaavuuslaskelmat yhteensä. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirikohtaiset laskelmat on esitetty liitteessä 18 kilpailullisen toiminnan tuloslaskelmin.

Oikeusaputoimistojen liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuus heikkeni edellisestä vuodesta. Vuonna 2023 kustannusvastaavuus oli 72 prosenttia (77 prosenttia v. 2022).

Taulukko 19. Oikeusapupalvelujen maksullisen liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma / kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma

	2021	2022	2023	Muutos 2022/ 2023
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot / Kilpailullisen toiminnan myyntitulot	1 020 243	1 020 376	966 676	-5 %
Maksullisen toiminnan muut tuotot / Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	10 523	11 865	9 419	-21 %
Tuotot yhteensä	1 030 766	1 032 241	976 095	-5 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				

	2021	2022	2023	Muutos 2022/ 2023
Erilliskustannukset				
• Aineet, tarvikkeet ja tavarat	13	26	25	-4 %
• Henkilöstökustannukset	349 051	415 189	410 970	-1 %
• Vuokrat	2	-	-	- %
• Palvelujen ostot	780	1 539	1 078	-30 %
• Muut erilliskustannukset	7 752	10 238	11 079	8 %
Erilliskustannukset yhteensä	357 597	426 992	423 152	-1 %
Osuus yhteiskustannuksista				
• Tukitoimintojen kustannukset	413 839	431 689	472 538	9 %
• Poistot	1 681	279	431	54 %
• Korot	-	-	46	- %
• Muut yhteiskustannukset	447 621	473 637	466 029	-2 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	863 141	905 605	939 044	4 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 220 738	1 332 598	1 362 195	2 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS/ TULOS	-189 972	-300 357	-386 101	
Kustannusvastaavuus-%	84 %	77 %	72 %	

Oikeusapu- ja edunvalvontapiireihin kuuluvien edunvalvontatoimistojen tuottamista yleisen edunvalvonnan palveluista peritään päämieheltä korvauksia ja palkkioita holhoustoimilain (422/1999) 44 §:n 2 momentin perusteella. Edunvalvojan palkkiosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella (696/2012). Yleisen edunvalvonnan tuotot olivat kertomusvuonna 29,3 miljoonaa euroa (28,8 miljoonaa euroa v. 2022). Kustannusvastaavuuslaskelmassa on huomioitu maksullisen toiminnan osuus edunvalvonnan ydintoimintojen kustannuksista pois lukien edunvalvonnan ostopalvelujen ydintoiminto. Maksullisen toiminnan osuus oli 93 prosenttia (94 prosenttia v. 2022), joka on asianhallintajärjestelmän mukaisesti perittyjen palkkioiden osuus edunvalvontatoimistojen päämiesmäärästä. Edunvalvonnan ostopalvelun asiakkaita ei ole huomioitu tässä päämiesmäärässä.

Valtion talousarviossa vuodelle 2023 yleisen edunvalvonnan maksullisen toiminnan tuloarvio oli 30,1 miljoonaa euroa ja kustannusvastaavuustavoite 82 prosenttia. Taulukon 20 mukaisesti tuloarvio alitettiin ja kustannusvastaavuustavoite alitettiin kustannusvastaavuuden ollessa 77 prosenttia (82 prosenttia v. 2022).

Taulukko 20. Yleisen edunvalvonnan maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2021	2022	2023	Muutos 2022/ 2023
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	27 712 741	28 843 290	29 322 903	2 %
Maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	27 712 741	28 843 290	29 322 903	2 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
• Aineet, tarvikkeet ja tavarat	937	941	1 093	16 %
• Henkilöstökustannukset	12 673 799	12 636 268	14 797 074	17 %
• Vuokrat	169	0	731	- %
• Palvelujen ostot	18 880	36 913	45 808	24 %
• Muut erilliskustannukset	66 397	87 128	102 056	17 %
Erilliskustannukset yhteensä	12 760 181	12 761 251	14 946 762	17 %
Osuus yhteiskustannuksista				
• Tukitoimintojen kustannukset	12 078 418	12 338 893	12 927 975	5 %
• Poistot	13 560	21 158	20 896	-1 %
• Korot	-	-	2 138	-%
• Muut yhteiskustannukset	9 377 926	10 233 739	10 094 284	-1 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	21 469 903	22 593 790	23 045 293	2 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	34 230 085	35 355 041	37 992 055	7 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-6 517 344	-6 511 751	-8 669 152	
Kustannusvastaavuus-%	81 %	82 %	77 %	

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön menoihin oli käytettävissä kertomusvuonna oikeusministeriön pääluokan 25 määrärahoja yhteensä 196,9 miljoonaa euroa (171,5 miljoonaa euroa v. 2022). Määrärahoista 163,3 miljoonaa euroa oli vuoden 2023 talousarviossa myönnettyjä määrärahoja ja 33,7 miljoonaa euroa edellisiltä vuosilta siirrettyjä määrärahoja. Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön talousarviörahoituksen rakenne ja käyttö on esitetty taulukossa 21.

Käytettävissä olleista määrärahoista virastojen toimintamenomäärärahoja oli yhteensä 153,0 miljoonaa euroa (138,1 miljoonaa euroa v. 2022). Virastojen käytettävissä olevat toimintamenomäärärahat kasvoivat 10,9 prosenttia. Talousarviossa myönnettyt määrärahat kasvoivat 7,7, miljoonaa euroa ja 6,9 prosenttia. Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat kasvoivat 7,3 miljoonaa euroa ja 28,2 prosenttia. Virastojen toimintamenojen lisäksi käytettävissä olivat seuraavat määrärahat suurimmasta pienimpään: vaalimenot, avustukset, oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot, erityismenot, yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset, oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha sekä kansainväliset jäsenmaksut ja rahoitusosuudet.

Muiden pääluokkien määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 987 000 euroa (1,1 miljoonaa euroa v. 2022). Työ- ja elinkeinoministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonaloilta oli käytettävissä palkkaperusteisia työllistämistukimäärärahoja yhteensä 575 000 euroa. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalta oli lisäksi käytettävissä vuodelta 2022 siirtynyttä määrärahaa kansallisen ikäohjelman toimenpanosta aiheutuviin menoihin 185 000 euroa. Ulkoministeriön hallinnonalan määrärahaa oli käytettävissä Itämeren maiden parhaat käytännöt lapsiin kohdistuvaa ihmiskauppaa ja väkivaltaa vastaan -hankkeeseen arvonlisäveroineen yhteensä 121 000 euroa. Valtioneuvoston kanslian Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkauksiin käytettävää määrärahaa oli käytettävissä 71 000 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan määrärahaa oli käytettävissä 35 000 euroa nuorten digitaalisten osallistumisen välineiden kehittämiseen ja ylläpitoon.

Taulukko 21. Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön talousarvio- ja käyttösuorituksen rakenne ja käyttö vuonna 2023

	Edellisiltä vuosilta siirt. määrärahat	V. 2023 talousarvio (TA + LTA:t)	Käytettävissä vuonna 2023	Käytetty vuonna 2023	Siirretty vuodelle 2024
Virastojen toimintamenot	33 201 240	119 846 598	153 047 838	118 997 882	34 049 957
Arvonlisäveromenot		4 581 808	4 581 808	4 581 808	
Erytymenot		2 576 612	2 576 612	2 548 654	
Hallinnonalan tuottavuusmääräraha	448 907	459 000	907 907	494 196	413 711
Vaalimenot		20 374 000	20 374 000	22 540 635	
Avustukset		13 708 000	13 708 000	13 705 140	
Kansainväliset jäsenmaksut ja rahoitusosuudet		457 000	457 000	397 763	
Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset		1 250 000	1 250 000	1 109 232	
Oikeusministeriön hallinnonala yhteensä	33 650 147	163 253 018	196 903 166	164 375 310	34 463 667
Valtioneuvoston kanslia		70 550	70 550	70 550	
Ulkoministeriö		121 184	121 184	31 501	89 683
Opetus- ja kulttuuriministeriö		35 000	35 000	35 000	
Työ- ja elinkeinoministeriö		424 679	424 679	424 679	
Sosiaali- ja terveysministeriö	185 256	150 116	335 372	274 863	
Muut hallinnonalat yhteensä	185 256	801 530	986 786	836 594	89 683
Määrärahat yhteensä	33 835 403	164 054 548	197 889 951	165 211 904	34 553 350

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

1.6.2.1 Tuloarviot

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön luvun 12.25 tuloja kertyi kertomusvuonna yhteensä 32,9 miljoonaa euroa (28,9 miljoonaa euroa v. 2022). Näistä tuloista 29,1 miljoonaa euroa oli (momentin 12.25.15) yleisen edunvalvonnan tuloja (28,7 miljoonaa euroa v. 2022). Talousarvion yleisen edunvalvonnan tulojen tuloarvio oli 30,1 miljoonaa euroa. Luvun tuloista 3,6 miljoonaa euroa oli (momentin 12.25.14) oikeusapumaksutuloja (momentin 25.10.04 bruttotulot 3,8 miljoonaa euroa v. 2022). Talousarvion oikeusapumaksutulojen tulojen tuloarvio oli 3,9 miljoonaa euroa. Momentti 12.25.14 Oikeusapumaksutulot lisättiin valtion vuoden 2023 valtion talousarvioon. Vertailuvuonna 2022 oikeusapumaksutulot kirjattiin momentille 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot (momentilla 12.25.99) olivat 148 000 euroa (139 000 euroa v. 2022).

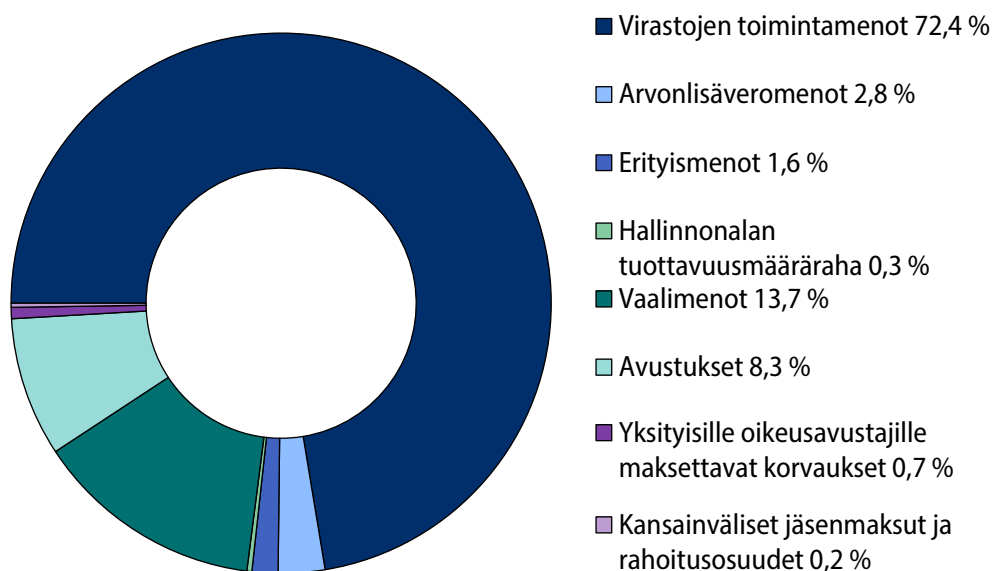
Muiden lukujen ja osastojen osalta kirjanpitoyksikön tulot olivat luvun 12.39 tuloja, yhteensä 223 000 euroa (324 000 euroa v. 2022). Momentin 12.39.10 Muut sekalaiset tulot olivat 163 000 euroa (324 000 euroa v. 2022). Muutos selittyy pääosin vertailuvuonna 2022 kirjatulla 160 000 euron muilla vahingonkorvauksilla. Lisäksi luvun toteumaan vaikutti 61 000 euron kirjaus momentille 12.39.04 Siirrettyjen määrärahojen peruutukset. Kyse oli sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala ikäohjelman toimenpanosta aiheutuviin menoihin käytettävissä olleen, vuodelta 2022 siirtyneen määrärahan käyttämättä jääneen osan peruutuksen kirjaamisesta.

1.6.2.2 Määrärahat ja siirretyt määrärahat

Pääluokan 25 määrärahoja käytettiin oikeusministeriön kirjanpitoyksikössä 164,4 miljoonaa euroa (136,6 miljoonaa euroa v. 2022). Tästä virastojen toimintamenojen osuus oli 72,4 prosenttia (kuviot 6). Virastojen toimintameno määrärahoja käytettiin 119,0 miljoonaa euroa (104,9 miljoonaa euroa v. 2022). Toimintameno määrärahojen käyttö kasvoi 14,1 miljoonaa euroa, josta 10,6 miljoonaa euroa aiheutui momentin 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot käytön kasvusta. Momentin toiminnan kulut kasvoivat 6,9 miljoonaa euroa. Muutos selittyy pääosin henkilöstökulujen 5,8 miljoonan euron kasvulla. Momentin maksullisen toiminnan tuotot vähenivät 3,7 miljoonaa euroa. Momentti 12.25.14 Oikeusapumaksutulot lisättiin valtion vuoden 2023 valtion talousarvioon ja vertailuvuonna momentille 25.10.04 kirjatut oikeusapumaksutulot kirjattiin momentille 12.25.14. Momentin 25.01.01 Oikeusministeriön toimintamenot käyttö kasvoi 2,2 miljoonaa euroa, ja momentin 25.01.03 Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot käyttö kasvoi 1,3 miljoonaa euroa. Muutokset selittyvät pääosin henkilöstökulujen kasvulla. Toiminnan kulujen analyysi on esitetty kohdassa 1.6.3.2.

Oikeusministeriön pääluokan muita määrärahoja käytettiin yhteensä 45,4 miljoonaa euroa (31,7 miljoonaa euroa v. 2022). Euromääräisesti merkittävin muutos oli momentin 25.50.20 Vaalimenot käytön 11,0 miljoonan euron kasvu. Muutos selittyy pääosin vuoden 2023 eduskuntavaaleilla ja vuoden 2024 presidentinvaalilla. Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön määrärahojen käyttö on esitetty taulukossa 21.

Kuvio 6. Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön oman hallinnonalan (pääluokan 25) talousarviorahoituksen käyttö vuonna 2023

Nettobudjetoiduille toimintamenomomenteille kirjattiin varainhoitovuoden aikana tuloja yhteensä 1,8 miljoonaa euroa (5,6 miljoonaa euroa v. 2022). Talousarvion bruttotulot ylitettiin oikeusministeriön toimintamenomomentilla (237 000 euroa), jolla muut toiminnan tuotot kasvoivat vertailuvuodesta 146 000 euroa ja maksullisen toiminnan tuotot 64 000 euroa. Muiden toiminnan tuottojen kasvu selittyy pääosin valtion virastoilta ja laitoksilta saaduilla yhteistoiminnan kustannusten korvausten kasvulla. Oikeusministeriön Euroopan unionin neuvoston matkakustannusten korvaukset kasvoivat 69 000 euroa. Maksullisen toiminnan tuottojen osalta oikeudenkäyntiavustajalautakunnan perimien valvontamaksujen tuotot kasvoivat 67 000 euroa. Voimassa olevien lupien määrässä ei tapahtunut merkittävää muutosta, mutta varainhoitovuoden valvontamaksun hinta nousi varainhoitovuodelle elinkustannusindeksiä vastaavasti 413 euroon (381 euroa v. 2022).

Talousarvion bruttotulot ylitettiin myös oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamomentilla (25 000 euroa), jolla muut toiminnan tuotot vähenivät vertailuvuodesta 232 000 euroa ja maksullisen toiminnan tuotot 73 000 euroa. Muiden toiminnan tuottojen osalta muutos selittyy pääosin lapsiasiavaltuutetun toimiston valtion virastoilta ja laitoksilta saatujen yhteistoiminnan kustannusten korvausten 176 000 euron vähenemisellä. Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät Yhdistyneiden kansakuntien yhteydessä toimivassa Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti HEUNI:ssa 41 000 euroa ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistossa 32 000 euroa.

Momentin 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot toiminnan tuotot vähenivät 3,7 miljoonaa euroa. Momentti 12.25.14 Oikeusapumaksutulot lisättiin valtion vuoden 2023 valtion talousarvioon ja varainhoitovuoden momentin tuotot olivat yhteensä 3,6 miljoonaa euroa. Momentilla 25.10.04 huomioitiin budjetointitavan muutoksesta lisäys 3,9 miljoonaa euroa.

Vaalimenoihin momentille 25.50.20 oikeusministeriön kirjanpitoyksikölle myönnettyjä määrärahoja oli 20,4 miljoonaa euroa (12,6 miljoonaa euroa v. 2022). Vuoden 2023 toteuma oli 22,5 miljoonaa euroa (11,5 miljoonaa euroa v. 2022). Muutos selittyy pääosin vuoden 2023 eduskuntavaaleilla ja osittain vuoden 2024 presidentinvaalilla. Vaalipiirilautakuntien menot olivat 3,5 miljoonaa euroa. Valtionavustukset vuoden 2023 saamelaiskäräjävaaleja koskien olivat 550 000 euroa. Vaalimenojen arviomäärärahaan myönnettiin 2,3 miljoonaa euron ylityslupa eduskuntavaalien 2023 ja presidentinvaalin 2024 ennakoitua suuremmista posti- ja painatuspalveluiden menojen johdosta.

Momentin 25.01.50 Avustukset valtion vuoden 2023 talousarvion määrärahan mitoituksessa huomioitiin siirtona momentilta 25.01.01 Oikeusministeriön toimintamenot 250 000 euroa naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelman toimeenpanoon liittyen ja 120 000 euroa rasismien vastaisen ja hyvien väestösuhteiden toimintaohjelman hankkeiden toimeenpanoon liittyen. Lisäksi mitoituksessa huomioitiin siirtona momentilta 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot 650 000 euroa avustuksiin talousosaamisen edistämiseksi. Momentilta 25.01.50 myönnettiin avustuksia saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen 4,5 miljoonaa euroa (4,0 miljoonaa euroa v. 2022), rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille 5,1 miljoonaa euroa (4,7 miljoonaa euroa v. 2022) ja eräitä muita avustuksia 4,0 miljoonaa euroa (4,1 miljoonaa euroa v. 2022). Lisäksi momentin määrärahaa käytettiin 62 000 euroa rikosentorjuntahankkeiden vaikuttavuusarviosta aiheutuviin menoihin. Avustukset saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen kasvoivat 498 000 euroa ja avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille kasvoivat 400 000 euroa. Muut

avustukset vähenivät 70 000 euroa. Rikksentorjuntahankkeiden vaikuttavuusarviosta aiheutuvat menot vähenivät 62 000 euroa. Oikeusministeriön toimintamenot avustustoiminnan vaikutusten arviointiin. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuustiedot on esitetty kohdassa 1.4.

Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenoihin myönnettyä jakamattomaa määrärahaa oli 50,6 miljoonaa euroa. Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön arvonlisäveromenot olivat 4,9 miljoonaa euroa (3,0 miljoonaa euroa v. 2022). Muutos selittyi pääosin vuoden 2023 eduskuntavaaleilla. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenojen jakamattomaan arviomäärärahaan myönnettiin yhteensä 3,9 miljoonan euron ylityslupa. Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön osalta kasvaneet arvonlisäveromenot liittyivät pääosin vaalimomentin menoihin. Muilta osin ylityslupa liittyi Oikeusrekisterikeskuksen ja tuomioistuinlaitoksen arvonlisäveromenoihin.

Erityismenojen (momentti 25.01.20) arviomäärärahaa käytettiin oikeusministeriön kirjanpitoyksikössä turvallisuustutkintalaista (525/2011), Euroopan unionin lainsäädännön ja Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten mukaan turvallisuustutkintaa varten asetetuista tutkintaryhmistä sekä kansainvälisenä yhteistyönä toimitettavasta tutkinnasta aiheutuvien palkkioiden ja muiden kulutusmenojen maksamiseen 597 000 euroa (428 000 euroa v. 2022) sekä muihin erityismenoihin 2,0 miljoonaa euroa (1,9 miljoonaa euroa v. 2022). Määrärahan käytön kasvu Onnettomuustutkintakeskuksessa selittyy pääasiassa henkilöstökulujen 82 000 euron kasvulla. Ulkopuoliset palkkiot kasvoivat 66 000 euroa. Lisäksi palvelujen ostot kasvoivat 45 000 euroa ja muut kulut 24 000 euroa. Muut erityismenot sisälsi muun muassa asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden ostoja valtion virastoilta ja laitoksilta eli isyys- ja äitiystutkimusten näytteenotto- ja tutkimuskorvauksia 940 000 euroa (848 000 euroa v. 2022), oikeusapulain (257/2002) mukaisesti hoidettavien asioiden sekä talous- ja velkaneuvonnan asiakkaiden ja yleisen edunvalvonnan päämiehille hallintolain (434/2003) 26 §:n 3 momentin nojalla hankittavien tulkkaus- ja käännöspalvelujen ostoja 513 000 euroa (424 000 euroa v. 2022) sekä siirtotalouden kuluja kotitalouksille eli edunvalvonnan ostopalvelujen päämiehille arvonlisäveron määrää vastaavia hyvityksiä 464 000 euroa (559 000 euroa v. 2022). Erityismenojen jakamattomaan arviomäärärahaan myönnettiin 700 000 euron ylityslupa tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikön menojen kasvun johdosta.

Yksityisille oikeusavustajille maksettiin korvauksia momentilta 25.10.50 oikeusministeriön kirjanpitoyksikön osalta 1,1 miljoonaa euroa (1,2 miljoonaa euroa v. 2022). Oikeusapu- ja edunvalvontapiireissä momentin määrärahan käyttö oli 1,1 miljoonaa euroa (1,2 miljoonaa euroa v. 2022).

Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahaa (momentti 25.01.21) käytettiin oikeusministeriön kirjanpitoyksikössä 94 000 euroa vertailuvuotta vähemmän. Määrärahan käyttö oli 494 000 euroa (588 000 euroa v. 2022). Oikeusministeriön EU-rahoitteisten hankkeiden omarahoitusosuudet vähenivät 129 000 euroa.

Momentti 25.01.66 Kansainväliset jäsenmaksut ja rahoitusosuudet lisättiin valtion vuoden 2023 talousarvioon. Momentin määrarahasta 450 000 euroa oli siirtoa momentilta 25.01.01 Oikeusministeriön toimintamenot. Määrärahaa käytettiin oikeusministeriön toimialaan liittyvien kansainvälisten jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen yhteensä 398 000 euroa.

Vuodelle 2024 siirrettiin edellisiltä vuosilta pääluokan 25 määrärahoja 34,5 miljoonaa euroa (33,6 miljoonaa euroa vuodelle 2023). Vuodelle 2024 siirrettyihin määrärahoihin sisältyi virastojen toimintamäärärahoja 34,0 miljoonaa euroa (33,2 miljoonaa euroa vuodelle 2023). Toimintamäärärahoista vuodelle 2024 siirretyt määrarahat ovat 28 prosenttia (30 prosenttia vuodelle 2023) talousarviossa myönnettyistä toimintamäärärahoista. Pääluokan 25 siirretyt määrarahat ovat esitetty taulukossa 22.

Taulukko 22. Pääluokan 25 siirretyt määrärahat vuosina 2021–2023

	Vuodelta 2021 siirretty v. 2022	Vuodelta 2022 siirretty v. 2023	Vuodelta 2023 siirretty v. 2024	Siirtyvien muutos ver- tailuvuo- desta	Vertailu v. 2023 talousarvioon (TA + LTA:t)
25.01.01. Oikeusministeriön toimintamenot	5 516 273	7 856 952	6 994 444	-11 %	30 %
25.01.03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot	2 130 173	2 489 403	2 786 878	12 %	22 %
25.01.21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuus- määräraha	416 822	448 907	413 711	-8 %	90 %
25.10.04. Oikeusapu- ja edunvalvonta- piirien ja kuluttaja- riitalautakunnan toimintamenot	18 259 607	22 832 689	24 268 635	6 %	29 %
Yhteensä	26 322 875	33 627 951	34 463 667	2 %	29 %

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön kulut olivat kertomusvuonna 133,5 miljoonaa euroa tuottoja suuremmat. Kulujäämä kasvoi edellisestä vuodesta 24,4 miljoonaa euroa (pienentyi 751 000 euroa v. 2022). Toiminnan tuotoilla katettiin 25,4 prosenttia toiminnan kuluista (30,1 prosenttia v. 2022).

1.6.3.1 Toiminnan tulot

Toiminnan tuotot kasvoivat edellisestä vuodesta 186 000 euroa ollen yhteensä 35,0 miljoonaa euroa (34,8 miljoonaa euroa v. 2022). Tuotoista valtaosa koostui maksullisen toiminnan tuotoista, jotka kasvoivat 287 000 euroa ollen 33,7 miljoonaa euroa (33,4 miljoonaa euroa v. 2022). Näistä tuotot erillislakien mukaisista suoritteista olivat yhteensä 34,2 miljoonaa euroa (33,5 miljoonaa euroa v. 2022) ja tuotot maksuperuste-lain mukaan hinnoitelluista suoritteista yhteensä 154 000 euroa (225 000 euroa v. 2022). Erillislakien mukaisista liiketaloudellisista tuotoista kotitalouksilta 29,3 miljoonaa euroa oli momentin 12.25.15 yleisen edunvalvonnan tuloja ja 762 000 euroa momentin 12.25.14 oikeusapumaksutuloja. Näistä momentille 12.25.15 perityt maksut perustuivat holhoustoimesta annettuun lakiin (442/1999) ja momentille 12.25.14 perityt maksut valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain (477/2016) 10 §:ään.

Maksullisen toiminnan tuotoista yleisen edunvalvonnan tulot olivat 29,1 miljoonaa euroa (28,7 miljoonaa euroa v. 2022), momentin 12.25.14 oikeusapumaksutulot 3,6 miljoonaa euroa ja momentin 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot tulot 6 000 euroa. Momentin 12.25.14 oikeusapumaksutulot kirjattiin vuonna 2022 momentille 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (tuotot yhteensä 3,8 miljoonaa euroa v. 2022). Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan maksullisen toiminnan tuotot olivat 843 000 euroa (780 000 euroa v. 2022). Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain (715/2011) nojalla perimien valvontamaksujen tuotot kasvoivat 67 000 euroa. Voimassa olevien lupien määrässä ei tapahtunut merkittävää muutosta, mutta varainhoitovuoden valvontamaksun hinta nousi varainhoitovuodelle elinkustannusindeksiä vastaavasti 413 euroon (381 euroa v. 2022).

Maksullisen toiminnan saamisten tileistäpoistoja kirjattiin yhteensä 630 000 euroa (284 000 euroa v. 2022). Varainhoitovuoden maksullisen toiminnan saamisten tileistäpoistot momentilla 12.25.14 Oikeusapumaksutulot olivat 445 000 euroa (momentin 25.10.04 tileistäpoistot yhteensä 184 000 euroa v. 2022), momentilla 12.25.15 Yleisen edunvalvonnan 176 000 euroa (97 000 euroa v. 2022) ja momentilla 25.01.01 Oikeusministeriön toimintamenot 8 000 euroa (3 000 euroa v. 2022).

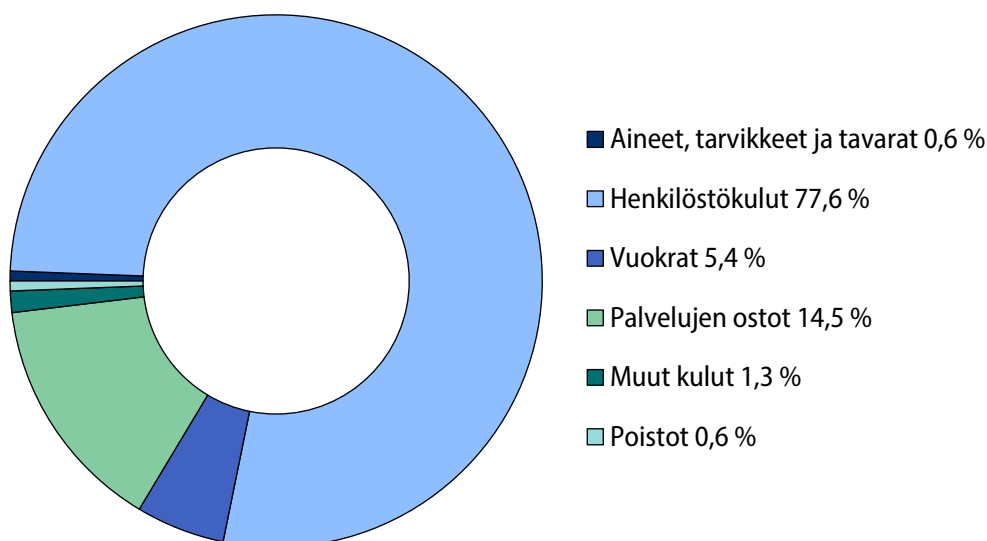
Vertailuvuonna 2022 oikeusaputulojen tileistäpoistot kirjattiin momentille 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot. Varainhoitovuonna pyrittiin kiinnittämään erityistä huomiota myyntireskontran ajantasaisuuteen. Kirjanpitoyksikölle järjestettiin esimerkiksi koulutusta tileistäpoistojen käsittelyyn.

Muut toiminnan tuotot kasvoivat 102 000 euroa. Muut toiminnan tuotot sisälsivät yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja 724 000 euroa (824 000 euroa v. 2022) ja yhteistoiminnan kustannusten korvauksia 566 000 euroa (563 000 euroa v. 2022). Näistä euromääräisesti merkittävimmin vähenivät yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot EU:lta ollen varainhoitovuonna 615 000 euroa (704 000 euroa v. 2022). Muutos selittyy pääosin oikeusministeriön EU-rahoitteisten hankkeiden tuottojen vähenemisellä.

1.6.3.2 Toiminnan kulut

Toiminnan kulut kasvoivat edellisestä vuodesta 22,3 miljoonaa euroa ollen yhteensä 137,9 miljoonaa euroa (115,6 miljoonaa euroa v. 2022). Varainhoitovuoden kuluja-kauma on esitetty kuviossa 7. Henkilöstökulut olivat toiminnan kuluista 77,6 prosenttia (82,6 prosenttia v. 2022), palvelujen ostot 14,5 prosenttia (9,1 prosenttia v. 2022), vuokrat 5,4 prosenttia (5,8 prosenttia v. 2022), muut kulut 1,3 prosenttia (1,2 prosenttia v. 2022), poistot 0,6 prosenttia (0,8 prosenttia v. 2022) ja aineiden ja tarvikkeiden ostot 0,6 prosenttia (0,6 prosenttia v. 2022). Toiminnan kulut sektoreittain vuosina 2021–2023 on esitetty taulukossa 23.

Kuvio 7. Toiminnan kulut vuonna 2023

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluihin sisältyivät palkat, palkkiot ja lomapalkkavelan muutos henkilösivukuluineen. Henkilöstökulut kasvoivat edellisestä vuodesta 11,6 miljoonaa euroa ja 12,1 prosenttia ollen yhteensä 107,0 miljoonaa euroa. Oikaisuerinä henkilöstökuluihin sisältyi sairausvakuutuslain, tapaturmavakuutuslain ja muiden vastaavien lakien mukaisia palautuksia yhteensä 1,0 miljoonaa euroa. Euromääräisesti merkittävin muutos vertailuvuoteen 2022 verrattuna oli virkasuhteisten varsinaisten palkkojen kasvu 6,4 miljoonalla eurolla. Ulkopuolisten palkkiot kasvoivat 1,8 miljoonalla eurolla ja eläkemaksut 1,5 miljoonalla eurolla. Muutos selittyy osaltaan valtion virka- ja työehtosopimuksen mukaisen palkkaratkaisun yleiskorotuksella 1.5.2023 lukien ja huhtikuussa 2023 maksetulla kertaerällä. Vertailuvuoden 2022 kuluihin puolestaan vaikutti palkkaratkaisun 1.6.2022 maksettu yleiskorotus. Ulkopuolisten palkkioiden kasvu selittyy pääosin vuoden 2023 eduskuntavaaleilla.

Henkilöstökulut kasvoivat oikeusapu- ja edunvalvontapiireissä 5,8 miljoonaa euroa ja 12,1 prosenttia. Virkasuhteisten varsinaiset palkat ilman sivukuluja kasvoivat 4,3 miljoonaa euroa. Eläkemaksut kasvoivat 797 000 euroa. Euromääräinen kasvu selittyy pääosin edunvalvonnan palkkamenojen 1,8 miljoonan euron, oikeusavun palkkamenojen 1,4 miljoonan euron ja talous- ja velkaneuvonnan palkkamenojen 916 000 euron kasvulla. Henkilöstökulujen kasvu johtuu pääasiallisesti palkkaratkaisusta.

Oikeusministeriön, mukaan lukien lautakuntien, henkilöstökulut kasvoivat 4,6 miljoonaa euroa ja 21,5 prosenttia. Euromääräisesti merkittävin muutos vertailuvuoteen 2022 verrattuna oli pääosin vuoden 2023 eduskuntavaaleista aiheutunut ulkopuolisten palkkioiden kasvu 1,8 miljoonalla eurolla. Ulkopuolisten palkkiot momentilla 25.50.20 Vaalimenot olivat yhteensä 1,8 miljoonaa euroa (2 000 euroa v. 2022). Virkasuhteisten varsinaiset palkat kasvoivat pääasiallisesti palkkaratkaisusta johtuen 1,3 miljoonalla eurolla. Eläkemaksut kasvoivat 590 000 eurolla. Muutos selittyy pääasiallisesti vuoden 2023 eduskuntavaaleilla ja palkkaratkaisulla.

Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten henkilöstökulut kasvoivat 987 000 euroa ja 9,6 prosenttia. Merkittävin muutos oli virkasuhteisten varsinaisten palkkojen kasvu ilman sivukuluja 625 000 eurolla. Palkkamenot kasvoivat yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistossa 236 000 euroa, vanhusasiavaltuutetun toimistossa 148 000 euroa ja tietosuojavaltuutetun toimistossa 108 000 euroa. Muutos selittyy pääosin palkkaratkaisulla sekä osittain yhdenvertaisuuslain osittaisuudistuksella ja tietosuojavaltuutetun lakisääteisten tehtävien hoidon turvaamisella. Vanhusasiavaltuutettu aloitti tehtävässään vertailuvuonna 2022.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostot kasvoivat edellisestä vuodesta 9,5 miljoonaa euroa ja 89,8 prosenttia ollen yhteensä 20,0 miljoonaa euroa. Palvelujen ostoihin sisältyi toimistopalveluja 11,0 miljoonaa euroa (2,9 miljoonaa euroa v. 2022), muita palveluja 6,4 miljoonaa euroa (5,4 miljoonaa euroa v. 2022), henkilöstöpalveluja 1,9 miljoonaa euroa (1,5 miljoonaa euroa v. 2022), puhtaanapito- ja pesulapalveluja 592 000 euroa (571 000 euroa v. 2022) sekä korjaus- ja kunnossapitopalveluja 126 000 euroa (89 000 euroa v. 2022). Postipalvelut kasvoivat 6,3 miljoonaa euroa. Muutos selittyy pääosin vuoden 2023 eduskuntavaaleilla ja vuoden 2024 presidentinvaalilla. Painatuspalvelut kasvoivat 1,3 miljoonaa euroa. Muutos selittyy pääasiallisesti vuoden 2024 presidentinvaalilla.

Toimistopalveluihin sisältyivät etenkin postipalvelut 7,0 miljoonaa euroa (700 000 euroa v. 2022), talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostot valtion virastoilta ja laitoksilta 1,7 miljoonaa euroa (1,6 miljoonaa euroa v. 2022) ja painatuspalvelut 1,6 miljoonaa euroa (344 000 euroa v. 2022). Postipalveluiden ostot kasvoivat edellä todetulla tavalla pääasiassa vuoden 2023 eduskuntavaaleista ja vuoden 2024 presidentinvaalista johtuen. Painatuspalveluiden ostot puolestaan kasvoivat pääasiallisesti vuoden 2024 presidentinvaaleista johtuen.

Muihin palveluihin sisältyivät etenkin palvelukorvaukset 1,9 miljoonaa euroa (2,0 miljoonaa euroa v. 2022), asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden ostot 1,1 miljoonaa euroa (994 000 euroa v. 2022) sekä asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden ostot valtion virastoilta ja laitoksilta 994 000 euroa (922 000 euroa v. 2022). Palvelukorvaukset sisälsivät edunvalvonnan ostopalvelun menoja 1,4 miljoonaa euroa (1,5 miljoonaa euroa v. 2022) ja oikeudenkäyntiavustajalautakunnan suorituksia valvontamaksuista asianajajyhdistykselle 509 000 euroa (464 000 euroa v. 2022). Asiantuntija- ja tutkimuspalvelut sisälsivät erityisesti momentin 25.01.01 Oikeusministeriön toimintamenot asiantuntija- ja tutkimuspalveluja sisältäen merkittävänä kokonaisuutena oikeusministeriön hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen ostoja. Asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden ostot valtion virastoilta ja laitoksilta sisälsivät erityisesti oikeusgeneettisten isyyss- ja äitiystutkimusten näytteenotto- ja tutkimuskorvauksia 940 000 euroa (848 000 euroa v. 2022).

Henkilöstöpalveluihin sisältyivät työterveyspalvelut 926 000 euroa (808 000 euroa v. 2022) mukaan lukien työterveyshuollon kustannusten palaukset, virkistyspalvelut 399 000 euroa (351 000 euroa v. 2022), koulutuspalvelut 374 000 euroa (214 000 euroa v. 2022) ja muut henkilöstöpalvelut 237 000 euroa (170 000 euroa v. 2022).

Vuokrat

Vuokrakulut kasvoivat 724 000 euroa ja 10,8 prosenttia ollen yhteensä 7,4 miljoonaa euroa. Vuokrakuluista 7,2 miljoonaa euroa oli toimitilavuokria. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien vuokrakulut kasvoivat 422 000 euroa ja oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten vuokrakulut kasvoivat 79 000 euroa. Vuokrien kasvuun vaikutti erityisesti tavanomaista suuremmat vuokrien indeksikorotukset (yleisimmin 8,3 prosenttia) varainhoitovuoden alusta alkaen. Vaalipiirilautakuntien vuokrakulut kasvoivat 170 000 euroa. Muutos selittyy osaltaan edellä mainituilla indeksikorotuksilla sekä vuoden 2023 eduskuntavaaleilla ja vuoden 2024 presidentinvaalilla.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot kasvoivat edellisestä vuodesta 118 000 euroa ja 16,1 prosenttia ollen yhteensä 852 000 euroa. Erään sisältyi muiden muassa toimistotarvikkeiden ostoja 251 000 eurolla (175 000 eurolla v. 2022), sähkön hankintaa 209 000 eurolla (201 000 eurolla v. 2022) sekä arvoltaan vähäisten ja lyhytikäisten koneiden, kalusteiden ja kuljetusvälineiden ostoja 157 000 eurolla (184 000 eurolla v. 2022).

Muut kulut

Muut kulut kasvoivat edellistä varainhoitovuodesta 494 000 euroa ja 37,1 prosenttia ollen yhteensä 1,8 miljoonaa euroa. Erään sisältyivät muiden muassa matkustuspalveluiden menot 1,0 miljoonaa euroa (637 000 euroa v. 2022), kilometrikorvaukset 312 000 euroa (238 000 euroa v. 2022) sekä kotimaan matkustamiseen liittyvät päivärahat ja ateriakorvaukset 206 000 euroa (122 000 euroa v. 2022) ja ulkomaan matkustamiseen liittyvät päivärahat ja ateriakorvaukset 113 000 euroa (62 000 euroa v. 2022). Matkakulut kokonaisuudessaan kasvoivat edellisestä vuodesta 589 000 euroa. Muutosta osaltaan selittää Covid-19-pandemia vaikutus vertailuvuoden 2022 alkuvuoteen.

Lisäksi muihin kuluihin sisältyivät muiden muassa muut pakolliset maksut valtion virastoille ja laitoksille 23 000 euroa (121 000 euroa v. 2022) eli varainhoitovuonna ainoastaan oikeudenkäynnin viivästymisen johdosta Valtiokonttorin ministeriöltä perimät vuoden 2022 hyvitykset ja kulut. Nämä vähenivät edellisestä vuodesta 98 000 euroa.

Poistot

Poistojen määrä väheni 97 000 euroa ja 11,1 prosenttia ollen varainhoitovuonna yhteensä 777 000 euroa. Poistoja oli varainhoitovuonna ainoastaan oikeusapu- ja edunvalvontapiireissä. Pääosa poistoista muodostui muiden pitkävaikutteisten menojen poistoista ja VENLA talous- ja velkaneuvonnan asianhallintajärjestelmän poistoista. Poistot kalusteista olivat yhteensä 37 000 euroa, ja poistot koneista ja laitteista olivat yhteensä 7 000 euroa.

Taulukko 23. Toiminnan kulut vuosina 2021–2023

		2021	2022	2023
Oikeusministeriö	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	112 246	103 235	241 843
	Henkilöstökulut	21 167 265	21 468 897	26 092 027
	Vuokrat	85 510	106 773	313 334
	Palvelujen ostot	8 643 387	3 556 802	12 468 883
	Muut kulut	134 850 ⁸	563 927	720 815
		30 143 258	25 799 634	39 836 901
Oikeusministeriön yhteydessä toimivat viranomaiset	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	79 899	92 204	98 090
	Henkilöstökulut	9 593 845	10 237 474	11 224 065
	Vuokrat	749 229	858 202	936 846
	Palvelujen ostot	949 329	1 028 682	1 110 759
	Muut kulut	63 201	190 217	314 479
		11 435 503	12 406 779	13 684 239
Oikeusapu- ja edunvalvontapiirit sekä kuluttajariita-lautakunta	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	521 551	538 329	512 072
	Henkilöstökulut	62 620 038	63 742 105	69 704 653
	Vuokrat	5 599 318	5 729 660	6 168 293
	Palvelujen ostot	6 044 601	5 953 905	6 421 708
	Muut kulut	358 392	578 568	791 209
	Poistot	868 313	874 296	777 209
	76 012 214	77 416 863	84 375 145	

8 Vuonna 2021 oli korjattu itse valmistettua keskeneräistä käyttöomaisuutta koskeva vuoden 2018 virheellinen kirjaus 87 759,00 euroa. Korjaus oli ilmennyt liikekirjanpidon tilin 47000000 Valmistus omaan käyttöön vähennyksenä ja liikekirjanpidon tilin 45990000 Muut kulun lisäyksenä. Vertailuvuoden 2021 kululaskelma ei ollut sisältänyt muita Valmistus omaan käyttöön -kululajin tapahtumia. Korjaus on taulukossa oikaistu vuoden 2021 Muut kulut -vertailulukuun.

1.6.4 Tase

Taseen loppusumma oli 5,9 miljoonaa euroa tilikauden päättyessä 31.12.2023. Taseen loppusumma pieneni 1,1 miljoonaa euroa.

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten tasearvo pieneni 777 000 euroa. Tasearvon muutokseen vaikutti etenkin aineettomien hyödykkeiden tasearvon pieneneminen 733 000 eurolla. Aineellisten hyödykkeiden tasearvo pieneni 44 000 eurolla. Varainhoitovuoden aikana tehdyt aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot olivat yhteensä 777 000 euroa (874 000 euroa v. 2022).

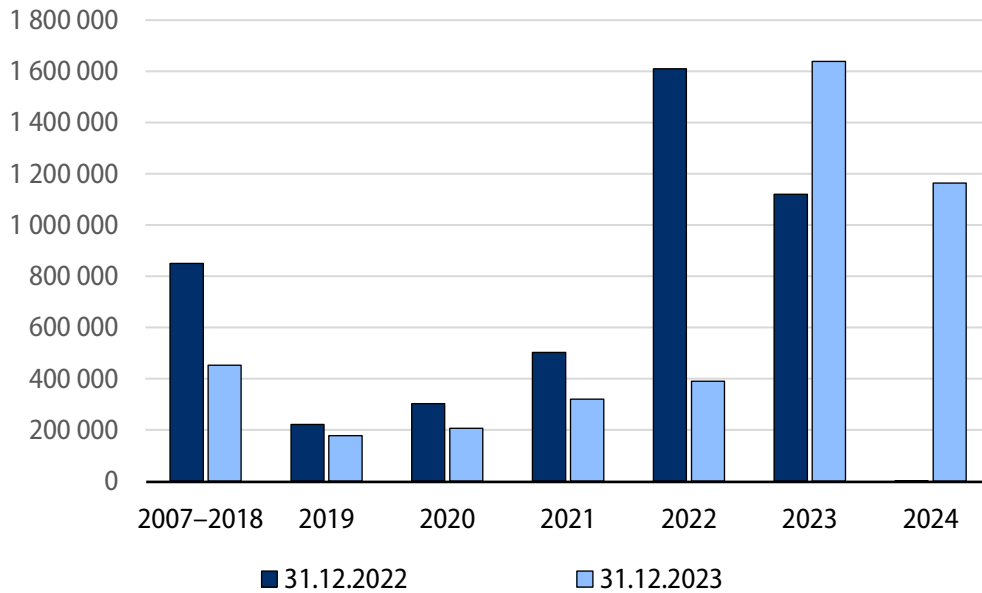
Aineettomien hyödykkeiden osalta muiden pitkävaikutteisten menojen tasearvo oli 814 000 euroa. Muut pitkävaikutteiset menot koostuivat pääosin itse valmistetuista ja teetetyistä tietojärjestelmistä, joiden tasearvo oli 715 000 euroa sekä muista pitkävaikutteisista menoista, joiden tasearvo oli 100 000 euroa. Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät osalta kyseessä on VENLA talous- ja velkaneuvonnan asianhallintajärjestelmä (poistamaton arvo taseessa 715 000 euroa). Muut pitkävaikutteiset menot koostuivat Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin ja Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin toimitiloihin liittyvistä parannus-, lisä- ja muutostöistä (poistamaton arvo taseessa 100 000 euroa).

Aineellisten hyödykkeiden tasearvo oli 280 000 euroa. Näistä kalusteiden tasearvo oli 262 000 euroa ja koneiden ja laitteiden 18 000 euroa. Kalusteiden tasearvo pieneni 37 000 euroa. Aineellisten hyödykkeiden tasearvo muodostui pääosin Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin sekä Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin kalusteista.

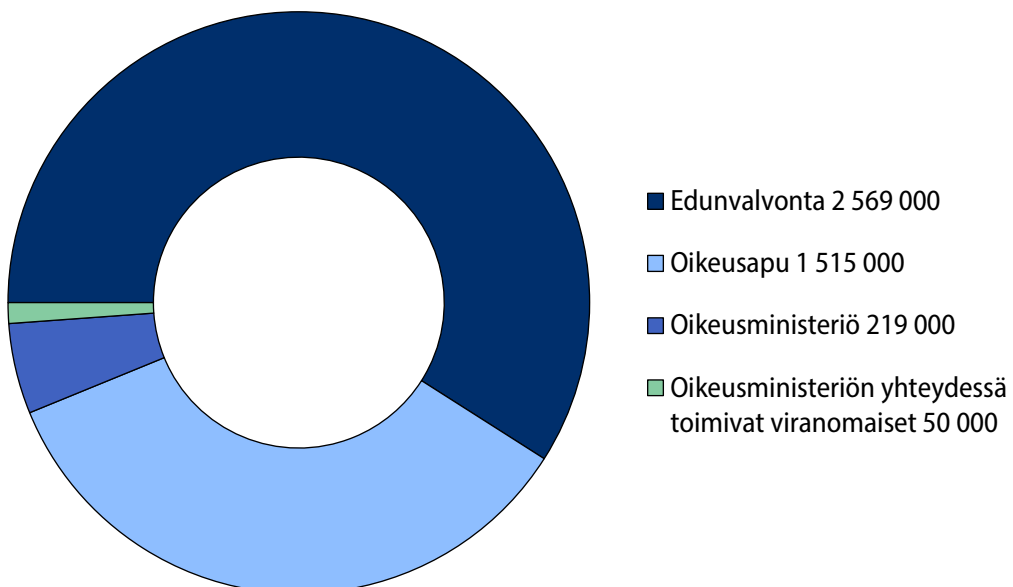
Vaihto- ja rahoitusomaisuus

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden tasearvo pieneni 339 000 euroa. Tasearvon muutokseen vaikutti pääosin lyhytaikaisten saamisten tasearvon pieneneminen 340 000 eurolla. Lyhytaikaisten saamisten tasearvo oli 4,8 miljoonaa euroa, joista myyntisaamisten tasearvo oli 4,4 miljoonaa euroa (4,6 miljoonaa euroa v. 2022).

Varainhoitovuonna myyntisaamisten tileistä poistamiseen pyrittiin kiinnittämään erityistä huomiota. Vuosina 2007–2024 erääntyneiden (nettoeräpäivä) myyntisaamisten tasearvo 31.12.2022 ja 31.12.2023 on kuvattu kuviossa 8.

Kuvio 8. Myyntisaamisten tasearvo nettoeräpäivän mukaan 31.12.2022 ja 31.12.2023 (€)

Taseessa olevat myyntisaamiset olivat pääosin edunvalvonnan ja oikeusavun myyntisaamisia (kuvio 9). Valtion saamiset, jotka eivät sisällyneet taseeseen eli oikeusministeriön kirjanpitoyksikön osalta rikosoikeudelliset saamiset vastapuolen korvauksista on esitetty liitteellä 17.

Kuvio 9. Taseessa olevat myyntisaamiset sektoreittain 31.12.2023 (€)

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta on järjestetty valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n edellyttämällä tavalla. Yleistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyistä on määrätty valtion talousarviosta annetun asetuksen 69–69 b §:n mukaisesti kirjanpitoyksikön taloussäännössä. Ministeriön sisäistä valvontaa koskevat yleiset määräykset ovat ministeriön työjärjestyksen 42 §:ssä.

Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla varmistetaan, että kirjanpitoyksikössä toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt. Sisäinen valvonta toteutetaan osana toiminnan johtamis-, ohjaus-, seuranta- ja raportointimenettelyjä sekä toimintaprosesseihin ja -järjestelmiin sisältyvinä tehtävien eriyttämis- ja kontrollitoimenpiteinä.

Oikeusministeriön esikunnassa on yksikköjaon ulkopuolella suoraan ministeriön johdon alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on arvioida ja raportoida ministeriön johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä sekä toteuttaa kansliapäällikön määräämät tarkastustehtävät. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on myös ministeriön osastojen ja esikunnan sekä hallinnonalan virastojen tukeminen sekä koordinointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisessä. Sisäiseen tarkastukseen on riippumattomuuden varmistamiseksi käytetty pääosin ulkopuolisia tarkastuspalveluja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin toteutus ja lausuman laadintatapa

Lausuma perustuu ministeriön, oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan sekä ministeriön yhteydessä toimivien erityisviranomaisten tekemiin arviointeihin ja muuhun sisäisen valvonnan tilaa kuvaavaan aineistoon. Sisäisen valvonnan arvioinnit on toteutettu verkkokyselyinä valtiovarainministeriön antaman suositusmallin pohjalta.

Oikeusministeriön osastoilla ja esikunnassa suoritettussa arvioinnissa tarkoituksena oli saada kuvaa ministeriön ohjausjärjestelmän, valvontatoimien sekä yhteisten prosessien toimivuudesta hallituskauden alussa. Lisäksi arvioinnissa kartoitettiin toimintaympäristöön ja tulostavoitteiden toteutumiseen liittyviä riskejä, joihin tulisi kiinnittää huomiota ennakoivan johtamisen näkökulmasta. Ministeriön toimeenpano- ja seurantavastuita hallitusohjelman tavoitteista pidettiin pääosin selkeinä. Haasteeksi tunnistettiin osaavan henkilöstön riittävyys, mutta työtehtävien jakamisen sekä yhteistyön osastojen ja esikunnan välillä arvioitiin kuitenkin toimivan melko hyvin. Henkilöstön vaihtuvuuteen, työhyvinvointiin ja liialliseen työkuormaan liittyvät jatkotoimet on sisällytetty kuluneen vuoden lopussa vahvistettuun työhyvinvoinnin edistämissuunnitelmaan.

Haasteeksi katsottiin myös se, ettei henkilöstön sisäisen valvonnan menettelyjen osaamisesta ole selkeää käsitystä. Lisäksi hallinnonalan tehokkuutta tulisi kehittää yhtenäisillä prosesseilla sekä ennakoivan ja riskilähtöisen ohjauksen menettelyta-voilla ja poikkihallinnollisella yhteistyöllä. Oikeudenhoidon selonteon toimeenpano ja oikeuslaitostyöryhmä ovat osaltaan hyviä elementtejä näihin liittyvien tavoitteiden edistämässä.

Oikeusapu- ja edunvalvontapiireissä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnissa arvioitiin perehdyttämiseen ja ammatilliseen kehittymiseen liittyviä prosesseja, tiedonkulkua sekä ennakoivia prosesseja. Keskeiset prosessit perehdyttämisen ja ammatillisen kehittymisen osalta on tunnustettu ja koettu hyväksi. Tiedonkulun kannalta merkittävänä pidettiin poikkihallinnollista yhteistyötä, mutta ennakoivien edistämiseksi tulisi kehittää raportointia. Edunvalvontatoimistoissa sisäistä valvontaa on tarpeen kehittää edunvalvonnan kehittämistyöryhmän valmistelemalla omavalvontasuunnitelman mallin pohjalta. Tarve sisäisen valvonnan kehittämiseksi on tunnustettu myös oikeusavun ja talous- ja velkaneuvonnan toimialoilla. Kehittämistarpeina nousivat esiin myös yleisemmin viestinnän kehittäminen sekä asiakkaan tunnistautumiseen liittyvät menettelyt.

Ministeriön yhteydessä toimivien erityisviranomaisten arvioinnissa tarkasteltiin keskeisimpien prosessien toimivuutta ja tavoitteiden seuranta. Tärkeimpiä toiminnassa tunnustettuja riskejä ovat epävakaa toimintaympäristö ja maailmantilanne, resurssien vähyyden lisäksi tietoturvariskit/tietojärjestelmien haavoittuvaisuus ja henkilöstön tietoturvaosaaminen.

Edellisen lausuman pohjalta käynnistetyt kehittämistoimenpiteet

Ministeriön prosessien kehittämistyötä on jatkettu. Keskeisiä prosessikuvauksia on päivitetty, prosessien riskienhallintaa kehitetty ja joitakin uusia prosesseja kuvattu.

Ministeriön osastojen ja yksiköiden määräraharaportointia on kehitetty. Määräraharaportoinnin osalta jatkokehittäminen kohdistuu hallinnonalan määrärahojen seurannan parantamiseen.

Oikeusministeriön toimialaa koskevien laillisuusvalvojen kannanottojen ja raporttien käsittelyä on selkeytetty.

Arviointi- ja vahvistuslausuma

Oikeusministeriö katsoo, että kokonaisuutena kirjanpitoyksikön sisäisen valvonnan menettelyt täyttävät kohtuullisesti talousarvioasetuksessa säädetyt toiminnan tuloksellisuuden varmistamista, laillisuutta, varojen turvaamista sekä tietojen oikeellisuutta ja riittävyyttä koskevat tavoitteet. Merkittäviä kehittämisalueita vuodelta 2023 oikeusministeriössä ovat:

- Kehitetään poikkihallinnollisen yhteistyön ja -menetelmien avulla hallinnonalan tehokkuutta sekä yhteisten prosessien ja ennakoivan ohjauksen toimivuutta. Pyritään varmistamaan sitä, että ennakointi ja riskienhallinta olisivat vahvemmin esillä ministeriön ja hallinnonalan käytännön työssä.
- Kehitetään toiminnan ja talouden suunnittelussa koko hallinnonalaan koskevan tilannekuvan arviointia ministeriön ja hallinnonalan yhteistyönä.
- Lisätään viestintää ja tietoisuutta sisäisestä valvonnasta (ml. tietoturva ja -suoja-asiat) ja riskienhallinnasta. Järjestetään korruptionvastaisia infoja myös talon omalle henkilökunnalle. Sisällytetään sisäinen valvonta ja riskienhallinta myös johtamis- ja kehityskeskustelujen agendalle.

1.8 Arviointien tulokset

Vuonna 2023 kirjanpitoyksikköön kuuluvasta toiminnasta ei tehty valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 65 § 1 momentin 8 kohdassa (1786/2009) tarkoitettua laajempaa vaikutusten ja tuloksellisuuden arviointia.

1.9 Yhteenveto havaituista virheistä, väärinkäytöksistä ja takaisinperinnöistä

Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön valtion maksuaikakortin kortinhaltijan kortilla tehtiin varainhoitovuonna epäselviä ja kirjanpitoyksikössä tunnistamattomia, yksittäiseltä summaltaan pieniä ulkomaan ostotapahtumia. Ostotapahtumat reklamoi-tiin pankille ja asiasta tehtiin rikosilmoitus poliisille. Pankki hyvitti ostotapahtumat, ja valtion varoihin ei jäänyt vahinkoa tältä osin.

Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Varainhoitovuoden aikana ei tehty takaisinperintää koskevia päätöksiä.

2 Oikeusministeriön talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös – Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	248 106,44	235 852	235 851,53	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	248 106,44	235 852	235 851,53	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	29 210 815,45	34 426 223	33 155 398,37	-1 270 824,76	96
12.25.14. Oikeusapumaksutulot		3 911 000	3 635 990,02	-275 009,98	93
12.25.15. Yleisen edunvalvonnan tulot	28 747 310,80	30 144 000	29 148 185,22	-995 814,78	97
12.25.99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	139 689,55	148 198	148 197,52	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset		60 509	60 509,25	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	323 815,10	162 516	162 516,36	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	29 458 921,89	34 662 075	33 391 249,90	-1 270 824,76	96

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t) käyttö 2023	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
23.	Valtioneuvoston kanslia	70 550	70 550,00		70 550,00	0,00	0,00	70 550,00	70 550,00	0,00	
23.01.03.	Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (S2)	70 550	70 550,00		70 550,00	0,00		70 550,00	70 550,00		
	23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausmenot	70 550	70 550,00		70 550,00	0,00		70 550,00	70 550,00		
24.	Ulkoministeriön hallinnonala	121 184	31 501,46	89 682,55	121 184,01	0,00	0,00	120 000,00	30 317,45	89 682,55	
24.01.29.	Ulkoministeriön hallinnonalan arvonnisäveromenot (A)	1 184	1 184,01		1 184,01	0,00					
	24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvonnisäveromenot	1 184	1 184,01		1 184,01	0,00					
24.90.20.	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	120 000	30 317,45	89 682,55	120 000,00	0,00		120 000,00	30 317,45	89 682,55	
25.	Oikeusministeriön hallinnonala	143 859 380,90	163 253 018	130 725 162,70	34 463 667,42	165 188 830,12	-1 935 812,02	33 650 147,40	153 955 745,40	119 492 077,98	34 463 667,42
25.01.01.	Oikeusministeriön toimintamenot (S2)	24 584 085,00	23 510 598	16 516 154,46	6 994 443,54	23 510 598,00	0,00	7 879 149,22	31 389 747,22	24 395 303,68	6 994 443,54
25.01.03.	Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (S2)	11 510 700,00	12 768 000	9 981 122,13	2 786 877,87	12 768 000,00	0,00	2 489 402,63	15 257 402,63	12 470 524,76	2 786 877,87
25.01.20.	Erytymenot (A)	2 335 842,76	2 576 612	2 548 653,57		2 548 653,57	27 958,72				
	25.01.20.1. Onnettomuustutkinta (KPY)	427 898,10	625 000	597 041,28		597 041,28	27 958,72				

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t) käyttö 2023	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
25.01.20.3. Muut erityismenot (KPY)	1 907 944,66	1 951 612	1 951 612,29		1 951 612,29	0,00					
25.01.21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S2)	620 000,00	459 000	45 289,34	413 710,66	459 000,00	0,00	448 906,91	907 906,91	494 196,25	413 710,66	
25.01.21.1. Tuottavuusmääräraha	620 000,00	459 000	45 289,34	413 710,66	459 000,00	0,00	448 906,91	907 906,91	494 196,25	413 710,66	
25.01.29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	3 030 168,17	4 581 808	4 581 807,81		4 581 807,81	0,00					
25.01.50. Avustukset (K)	13 000 777,97	13 708 000	13 705 140,00		13 705 140,00	2 860,00					
25.01.50.1. Avustukset saamelaisten kulttuuritsehallinnon ylläpitämiseen (EK) (enintään)	4 000 000,00	4 498 000	4 498 000,00		4 498 000,00	0,00					
25.01.50.2. Avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille (EK) (enintään)	4 700 000,00	5 100 000	5 100 000,00		5 100 000,00	0,00					
25.01.50.3. Muut avustukset (EK) (enintään)	4 300 777,97	4 110 000	4 107 140,00		4 107 140,00	2 860,00					
25.01.66. Kansainväliset jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (A)		457 000	397 763,46		397 763,46	59 236,54					
25.10.04. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (S2)	76 064 000,00	83 568 000	59 299 364,65	24 268 635,35	83 568 000,00	0,00	22 832 688,64	106 400 688,64	82 132 053,29	24 268 635,35	
25.10.50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (A)	1 208 767,10	1 250 000	1 109 232,39		1 109 232,39	140 767,61					

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t) käyttö 2023	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
25.10.50.1. Oikeusapu ja puolustus (KPY)	1 208 767,10	1 250 000	1 109 232,39		1 109 232,39	140 767,61				
25.50.20. Vaalimenot (A)	11 505 039,90	20 374 000	22 540 634,89		22 540 634,89	-2 166 634,89				
25.50.20.1. Eduskuntavaalit (KPY)	241 618,60	13 490 000	14 728 866,57		14 728 866,57	-1 238 866,57				
25.50.20.3. Presidentinvaali (KPY)		2 820 000	3 760 692,52		3 760 692,52	-940 692,52				
25.50.20.5. Saamelaiskäräjävaalit (KPY)	250 000,00	550 000	550 000,00		550 000,00	0,00				
25.50.20.7. Aluevaalit (KPY)	10 948 005,25									
25.50.20.8. Vaalipiirilautakuntien menot (EK) (enintään)		3 500 000	3 498 858,50		3 498 858,50	1 141,50				
25.50.20.9. Muut vaalimenot (KPY)	65 416,05	14 000	2 217,30		2 217,30	11 782,70				
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	46 802,33	35 000	35 000,00		35 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29.90.50. Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (A)	7 583,00									
29.90.50.04. Liikunnan ja urheilun eettiseen toimintaan (KPY)	7 583,00									
29.90.50.04.2. Liikunnan yhteiskuntavastuu (KPY)	7 583,00									

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t) käyttö 2023	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.91.50.	Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (A)	39 219,33	35 000	35 000,00	35 000,00	0,00				
	29.91.50.05. Kokeilu, kehittäminen, tutkimus ja kansainvälinen yhteistyö (KPY)	39 219,33	35 000	35 000,00	35 000,00	0,00				
	29.91.50.05.1. Nuorisotyön kokeilu, koulutus, tutkimus ja kv. yhteistyö (KPY)	7 583,00								
	29.91.50.05.2. Nuorisotyön tiedontuotanto (KPY)	31 636,33	35 000	35 000,00	35 000,00	0,00				
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	453 162,84	424 679	424 679,46	424 679,46	0,00	0,00	424 679,46	424 679,46	0,00
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	453 162,84	424 679	424 679,46	424 679,46	0,00		424 679,46	424 679,46	0,00
	32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	453 162,84	424 679	424 679,46	424 679,46	0,00		424 679,46	424 679,46	0,00
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	349 142,09	150 116	150 116,37	150 116,37	0,00	185 256,07	185 256,07	124 746,82	0,00
33.20.50.	Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (A)	99 543,34	118 097	118 096,55	118 096,55	0,00				
	33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	99 543,34	118 097	118 096,55	118 096,55	0,00				

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t) käyttö 2023	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (A)	49 598,75	32 020	32 019,82		32 019,82	0,00					
33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	49 598,75	32 020	32 019,82		32 019,82	0,00					
33.60.39. Palvelurakenteen kehittäminen (S3)	200 000,00						185 256,07	185 256,07	124 746,82		0,00
33.60.39.07. Ikäohjelma	200 000,00						185 256,07	185 256,07	124 746,82		0,00
Määrärahatilit yhteensä	144 708 488,16	164 054 548	131 437 009,99	34 553 349,97	165 990 359,96	-1 935 812,02	33 835 403,47	154 756 230,93	120 142 371,71	34 553 349,97	

3 Oikeusministeriön tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2023–31.12.2023		1.1.2022–31.12.2022	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	33 695 132,67		33 407 713,15	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	568,19		0,00	
Muut toiminnan tuotot	1 307 272,57	35 002 973,43	1 408 786,09	34 816 499,24
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	852 004,24		733 769,16	
Henkilöstökulut	107 020 745,58		95 448 476,18	
Vuokrat	7 418 472,44		6 694 634,68	
Palvelujen ostot	20 001 350,45		10 539 388,36	
Muut kulut	1 826 502,87		1 332 711,87	
Poistot	777 209,27	-137 896 284,85	874 296,17	-115 623 276,42
JÄÄMÄ I		-102 893 311,42		-80 806 777,18
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	152 242,45		144 548,30	
Rahoituskulut	-783,39	151 459,06	-1 323,22	143 225,08
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	6 061,73		163 568,88	
Satunnaiset kulut	-17 916,33	-11 854,60	-36 070,15	127 498,73
JÄÄMÄ II		-102 753 706,96		-80 536 053,37

	1.1.2023–31.12.2023		1.1.2022–31.12.2022	
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	10 646 286,60		11 813 168,36	
Siirtotalouden kulut hyvinvointialuehallinnolle	455 200,00		178 500,00	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	160 425,00		1 500,00	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	12 912 518,45		11 703 270,95	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	464 117,72		558 792,84	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	397 763,46		323 777,31	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	266 868,00		0,00	
Muut siirtotalouden kulut	1 109 232,39	-26 412 411,62	1 208 767,10	-25 787 776,56
JÄÄMÄ III		-129 166 118,58		-106 323 829,93
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	235 851,53		248 106,44	
Suoritetut arvonlisäverot	-4 604 222,14	-4 368 370,61	-3 099 101,15	-2 850 994,71
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-133 534 489,19		-109 174 824,64

4 Oikeusministeriön tase

	31.12.2023		31.12.2022	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	814 187,89	814 187,89	1 546 756,25	1 546 756,25
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	17 538,20		24 837,20	
Kalusteet	261 765,03		299 106,94	
Muut aineelliset hyödykkeet	600,00	279 903,23	0,00	323 944,14
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		1 094 091,12		1 870 700,39
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	4 354 143,60		4 612 488,60	
Siirtosaamiset	233 138,89		303 122,40	
Muut lyhytaikaiset saamiset	181 117,05		199 042,13	
Ennakkomaksut	6 660,00	4 775 059,54	0,00	5 114 653,13
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön tulotilit	200,00		0,00	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-616,29	-416,29	-587,25	-587,25
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		4 774 643,25		5 114 065,88
Vastaavaa yhteensä		5 868 734,37		6 984 766,27

	31.12.2023		31.12.2022	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-24 052 801,86		-24 052 801,86	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	5 237 979,41		3 304 820,54	
Pääoman siirrot	127 038 000,13		111 107 983,51	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-133 534 489,19	-25 311 311,51	-109 174 824,64	-18 814 822,45
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	607 618,53		833 320,92	
Ostovelat	2 922 377,70		1 856 182,67	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	1 987 093,07		1 726 605,67	
Edelleen tilitettävät erät	1 992 001,81		1 830 420,18	
Siirtovelat	22 116 743,99		18 443 860,82	
Muut lyhytaikaiset velat	1 554 210,78	31 180 045,88	1 109 198,46	25 799 588,72
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		31 180 045,88		25 799 588,72
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		5 868 734,37		6 984 766,27

5 Liitetiedot

5.1 Tilinpäätöslaskelmien liitteet

Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset

Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

- Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 6.

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

- Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 7.

Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut

Liite 9 Talousarvionaloudesta annetut lainat

- Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 9.

Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

- Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 10.

Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat

- Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 11.

Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

- Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 13.

Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

- Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 14.

Liite 15 Velan muutokset

- Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 15.

Liite 16 Velan maturiteettijakautuma ja duraatio

- Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 16.

Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Liite 18 Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Momentti 12.25.14 Oikeusapumaksutulot lisättiin valtion vuoden 2023 valtion talousarvioon. Momentilla 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot huomioitiin budjetointitavan muutoksesta lisäys 3 911 000 euroa. Varainhoitovuoden momentin 12.25.14 tuotot olivat yhteensä 3 635 990,02 euroa.

Momentti 25.01.66 Kansainväliset jäsenmaksut ja rahoitusosuudet lisättiin valtion vuoden 2023 talousarvioon. Momentin määrärahasta 450 000 euroa oli siirtoa momentilta 25.01.01 Oikeusministeriön toimintamenot. Varainhoitovuoden momentin 25.01.66 siirtotalouden kulut olivat yhteensä 397 763,46 euroa.

Momentin 25.01.50 Avustukset valtion vuoden 2023 talousarvion määrärahan mitoituksessa huomioitiin siirtona momentilta 25.01.01 Oikeusministeriön toimintamenot 250 000 euroa naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelman toimeenpanoon liittyen ja 120 000 euroa rasismien vastaisen ja hyvien väestösuhteiden toimintaohjelman hankkeiden toimeenpanoon liittyen. Lisäksi mitoituksessa huomioitiin siirtona momentilta 25.10.04 Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot 650 000 euroa avustuksiin talousosaamisen edistämiseksi.

Momentin 25.50.20 Vaalimenot päätösoosan perusteluja täydennettiin valtion vuoden 2023 ensimmäisessä lisätalousarviossa siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 3 100 000 euroa vaalipiirilautakuntien menojen kattamiseen. Vuoden 2023 toisessa lisätalousarviossa momentin päätösoosan perusteluja täydennettiin siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 3 500 000 euroa vaalipiirilautakuntien menojen kattamiseen. Edellä mainitut menot kirjattiin varainhoitovuonna momentin lisäjaottelulle 25.50.20.08 Vaalipiirilautakuntien menot. Varainhoitovuoden momentin lisäjaottelun 25.50.20.08 käyttö oli yhteensä 3 498 858,50 euroa.

Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Palkat on kirjattu maksuperusteisesti vuoden 2017 tilinpäätöksestä lähtien. Tammikuussa 2024 maksettiin 212 538,31 euroa vuoden 2023 palkkoja ja palkkioita. Tammikuussa 2023 maksettiin 54 045,84 euroa vuoden 2022 palkkoja ja palkkioita. Muutos selittyy pääosin ulkopuolisten palkkioiden maksun euron kasvulla. Tammikuussa 2024 maksuperusteisesti maksetuista ulkopuolisten palkkioista pääosa koostui Onnettomuustutkintakeskuksen ja kuluttajariitalautakunnan ulkopuolisten palkkioista.

Oikeusministeriön vuoden 2022 koulutuspalvelua koskeva lasku 12 499,20 euroa kirjattiin vuodelle 2023.

Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa

-

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös -Talousarvio	Toteutuma %
12.25.14. Oikeusapumaksutulot (nettobud)	Bruttotulot			3 635 990,02		
	Bruttomenot			0,00		
	Nettotulot		3 911 000	3 635 990,02	-275 009,98	93
12.25.15. Yleisen edunvalvonnan tulot (nettobud)	Bruttotulot	28 747 310,80		29 148 185,22		
	Bruttomenot	0,00		0,00		
	Nettotulot	28 747 310,80	30 144 000	29 148 185,22	-995 814,78	97
12.25.99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot (nettobud)	Bruttotulot	139 689,55		148 197,52		
	Bruttomenot	0,00		0,00		
	Nettotulot	139 689,55	148 198	148 197,52	0,00	100

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
25.01.01. Oikeusministeriön toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	25 714 898,53	17 853 423,32		24 847 866,86					25 732 572,54	
	Bruttotulot	1 130 813,53	1 337 268,86		1 337 268,86					1 337 268,86	
	Nettomenot	24 584 085,00	23 510 598	16 516 154,46	6 994 443,54	23 510 598,00	0,00	7 879 149,22	31 389 747,22	24 395 303,68	6 994 443,54
25.01.03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	12 239 561,21	10 405 799,44		13 192 677,31					12 895 202,07	
	Bruttotulot	728 861,21	424 677,31		424 677,31					424 677,31	
	Nettomenot	11 510 700,00	12 768 000	9 981 122,13	2 786 877,87	12 768 000,00	0,00	2 489 402,63	15 257 402,63	12 470 524,76	2 786 877,87
25.01.21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	1 013 992,07	440 181,02		853 891,68					889 087,93	
	Bruttotulot	393 992,07	394 891,68		394 891,68					394 891,68	
	Nettomenot	620 000,00	459 000	45 289,34	413 710,66	459 000,00	0,00	448 906,91	907 906,91	494 196,25	413 710,66

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
25.10.04. Oikeusapu- ja edun- valvontapiirien ja kuluttajariitalaut- kunnan toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	79 843 993,75		59 338 663,60		83 607 298,95				82 171 352,24	
	Bruttotulot	3 779 993,75		39 298,95		39 298,95				39 298,95	
	Nettomenot	76 064 000,00	83 568 000	59 299 364,65	24 268 635,35	83 568 000,00	0,00	22 832 688,64	106 400 688,64	82 132 053,29	24 268 635,35
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (Arviomääräraha)	Bruttomenot	49 598,75		32 019,82		32 019,82					
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	49 598,75	32 020	32 019,82		32 019,82	0,00				

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pääloukan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
25. Oikeusministeriön hallinnonala	91 009 000	6 008 216,98	7 %
25.01.20. Erityismenot	15 013 000	606 838,40	4 %
25.01.29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisveromenot	50 660 000	3 851 474,94	8 %
25.50.20. Vaalimenot	25 336 000	1 549 903,64	6 %
Pääloukat yhteensä	91 009 000	6 008 216,98	7 %

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		60 509,25
Vuosi 2022		60 509,25
33.60.39.07. Ikäohjelma	60 509,25	
Pääloukat yhteensä		60 509,25
Vuosi 2022		60 509,25

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2023	2022
Henkilöstökulut	89 871 839,44	80 085 156,22
Palkat ja palkkiot	89 136 180,65	79 850 003,76
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	735 658,79	235 152,46
Henkilösivukulut	17 148 906,14	15 363 319,96
Eläkekulut	15 518 187,17	13 987 922,45
Muut henkilösivukulut	1 630 718,97	1 375 397,51
Yhteensä	107 020 745,58	95 448 476,18
Johdon palkat ja palkkiot, josta	2 282 196,25	2 260 222,56
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	1 600,00	2 110,00
Johto	720,00	880,00
Muu henkilöstö	880,00	1 230,00

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 6.

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 7.

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2023	2022	Muutos 2023–2022
Korot euromääräisistä saamisista	152 983,88	147 130,02	5 853,86
Muut rahoitustuotot	-741,43	-2 581,72	1 840,29
Rahoitustuotot yhteensä	152 242,45	144 548,30	7 694,15

Rahoituskulut	2023	2022	Muutos 2023–2022
Korot euromääräisistä veloista	783,39	1 323,22	-539,83
Rahoituskulut yhteensä	783,39	1 323,22	-539,83
Netto	151 459,06	143 225,08	8 233,98

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 9.

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 10.

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 11.

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahatperusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	1 086 968,45	1 133 474,33	583 481,40	190 629,32	174 743,54	2 082 328,59

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Oikeusministeriön päätös 21.12.2017 19/26/2017 julkisen palveluvelvoitteen antamisesta rikosten uhrien yleisten tukipalveluiden turvaamiseksi vuosille 2018–2027 Uhidirektiivin (2012/29/EU) mukaisesti, Suomen Mielenterveysseuran Rikosuhripäivystystoiminta (mom. 25.01.50)	4 675 000,00	4 975 000,00	4 775 000,00	4 775 000,00	4 775 000,00	19 300 000,00
OM:n päätös 21.12.2011 2/559/2008, Saamelaiskulttuurikeskuksen vuokrasopimus (mom. 25.01.50)	1 299 341,06	3 416 354,06				3 416 354,06
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	5 974 341,06	8 391 354,06	4 775 000,00	4 775 000,00	4 775 000,00	22 716 354,06
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	7 061 309,51	9 524 828,39	5 358 481,40	4 965 629,32	4 949 743,54	24 798 682,65

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 13.

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 14.

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 15.

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Oikeusministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 16.

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Valtion saamiset, jotka eivät sisälly taseeseen

Rikosoikeudelliset saamiset vastapuolen korvauksista

KIEKU-reskontrasta ennen RAJSA:n käyttöönottoa

	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Helsingin oikeusaputoimisto	105 952,98	108 464,39	112 363,37	117 445,29	118 628,70
Itä-Uudenmaan oikeusaputoimisto	34 565,45	37 552,83	37 977,95	38 376,34	39 231,71
Keski-Uudenmaan oikeusaputoimisto	63 700,57	69 697,88	75 095,17	75 998,84	76 470,02
Länsi-Uudenmaan oikeusaputoimisto	92 195,95	99 869,71	103 029,14	136 164,97	138 751,95
Ålands rätts hjälps- och intressebevakningsbyrå	7 712,64	7 712,64	7 712,64	7 712,64	7 712,64
Rauman oikeusaputoimisto	27 716,59	29 196,37	30 026,02	32 530,95	40 033,66
Satakunnan oikeusaputoimisto	94 023,48	96 509,46	98 269,55	100 273,74	103 152,46
Varsinais-Suomen oikeusaputoimisto	90 381,57	101 059,85	106 939,57	133 041,24	136 724,42
Kanta-Hämeen oikeusaputoimisto	29 752,57	35 558,91	39 385,38	41 347,79	52 397,54
Kymenlaakson oikeusaputoimisto	38 917,17	40 652,00	41 633,82	44 814,16	54 089,94
Lappeenrannan oikeusaputoimisto	61 293,53	61 575,14	62 780,20	63 976,38	64 342,79
Päijät-Hämeen oikeusaputoimisto	47 774,05	50 407,82	52 714,91	54 445,48	65 538,63
Etelä-Pohjanmaan oikeusaputoimisto	93 435,12	98 492,83	100 059,79	104 573,79	105 563,65
Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusapu	80 218,16	83 887,76	86 290,10	89 038,63	92 143,60

	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Keski-Suomen oikeusaputoimisto	71 658,41	80 293,36	87 841,88	91 229,05	106 717,59
Pirkanmaan oikeusaputoimisto	210 469,59	224 011,97	228 889,40	231 608,54	234 479,49
Etelä-Savon oikeusaputoimisto	62 534,58	69 951,09	72 427,66	76 108,28	78 327,90
Pohjois-Savon oikeusaputoimisto	41 188,57	41 385,49	43 971,87	44 386,36	57 277,24
Pohjois-Karjalan oikeusaputoimisto	56 535,28	67 179,25	68 454,63	84 074,67	86 964,03
Lapin oikeusaputoimisto	80 169,05	83 156,89	86 087,68	91 803,93	108 206,06
Kainuun oikeusaputoimisto	44 048,25	49 618,13	50 205,42	50 532,60	50 600,05
Oulun oikeusaputoimisto	45 040,86	48 892,15	54 966,74	55 401,89	56 716,67
Ylivieskan oikeusaputoimisto	27 018,33	29 432,05	32 900,44	33 630,40	37 875,08
Yhteensä	1 506 302,75	1 614 557,97	1 680 023,33	1 798 515,96	1 911 945,82
Muutos edelliseen vuoteen	-6,7 %	-3,9 %	-6,6 %	-5,9 %	

RAJSA-järjestelmästä, 12.6.2013 korvausten perintä siirretty Oikeusrekisterikeskukselle

	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Oikeusavun korvaukset *)	2 508 219,30	2 429 342,61	2 280 231,44	2 098 240,82	2 204 499,90
- korkosaatavat	782 466,20	704 452,90	561 449,50	514 847,77	326 747,95
		**)	**)		
Yhteensä	3 290 685,50	3 133 795,51	2 841 680,94	2 613 088,59	2 531 247,85
Muutos edelliseen vuoteen	5,0 %	10,3 %	8,7 %	3,2 %	
		**)	**)		
Valtion saamiset yhteensä	4 796 988,25	4 748 353,48	4 521 704,27	4 411 604,55	4 443 193,67
Muutos edelliseen vuoteen	1,0 %	5,0 %	2,5 %	-0,7 %	

*) Oikeusavun korvaukset ovat RAJSA-järjestelmässä 12.6.2013 alkaen, jolloin korvausten perintä siirrettiin Oikeusrekisterikeskukselle.

**) Vuosina 2020 ja 2021 ilmoitetut RAJSA-järjestelmän korkosaatavien summat olivat virheelliset, ja tiedot korjattiin vuodelle 2023. Virheen vuoksi RAJSA-järjestelmän saamiset yhteensä sekä muutos edelliseen vuoteen -prosenttiluvut olivat virheelliset vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöksissä. Tämän johdosta myös Valtion saamiset yhteensä sekä muutos edelliseen vuoteen -prosenttiluvut olivat virheelliset vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöksissä.

Oikeusministeriön tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

	Kirjanpito- yksikkö yhteensä	Euroopan kriminaali- politiikan instituutti HEUNI	Tietosuoja- valtuutetun toimisto	Oikeusapu- ja edun- valvontapiirit yhteensä*
Tuotot				
Kilpailullisen toiminnan myyntituotot	991 608	19 282	5 650	966 676
Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	9 419	0	0	9 419
Tuotot yhteensä	1 001 027	19 282	5 650	976 095
Kokonaiskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	25	0	0	25
Henkilöstökustannukset	422 275	10 597	709	410 970
Vuokrat	0	0	0	0
Palvelujen ostot	1 078	0	0	1 078
Muut erilliskustannukset	12 191	1 111	0	11 079
Erilliskustannukset yhteensä	435 568	11 708	709	423 152
Tukitoimintojen kustannukset	476 410	3 711	161	472 538
Poistot	431	0	0	431
Korot	46	0	0	46
Muut yhteiskustannukset	466 029	0	0	466 029
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	942 916	3 711	161	939 044
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 378 484	15 419	870	1 362 195
Tulos	-377 457	3 864	4 780	-386 101

*Oikeusapu- ja edunvalvontapiirit virastoittain seuraavassa taulukossa.

	Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvonta- piiri	Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvonta- piiri	Kaakkois- Suomen oikeusapu- ja edunvalvonta- piiri	Lounais- Suomen oikeusapu- ja edunvalvonta- piiri	Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvonta- piiri	Pohjois- Suomen oikeusapu- ja edunvalvonta- piiri
Tuotot						
Kilpailullisen toiminnan myyntituotot	40 481	284 571	51 592	257 829	135 025	197 178
Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	174	3 476	200	2 347	641	2 581
Tuotot yhteensä	40 655	288 047	51 791	260 176	135 666	199 758
Kokonaiskustannukset						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	11	14	0
Henkilöstökustannukset	3 090	128 178	14 131	196 471	15 115	53 986
Vuokrat	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	3	508	6	171	28	362
Muut erilliskustannukset	119	5 081	192	2 363	952	2 371
Erilliskustannukset yhteensä	3 212	133 767	14 329	199 016	16 109	56 719
Tukitoimintojen kustannukset	6 900	146 183	14 769	140 535	42 882	121 269
Poistot	50	60	209	79	8	25
Korot	5	7	19	11	1	3
Muut yhteiskustannukset	11 409	186 694	6 820	78 754	52 311	130 042
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	18 364	332 943	21 817	219 379	95 202	251 339
Kokonaiskustannukset yhteensä	21 576	466 710	36 146	418 395	111 311	308 058
Tulos	19 079	-178 663	15 646	-158 219	24 356	-108 299

Kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti HEUNI:n ja tietosuojavaltuutetun toimiston kilpailullisen toiminnan erilliskustannuksina on huomioitu tämän toiminnan henkilöstökulut ja muut erilliskustannukset. Tuloslaskelmassa on huomioitu kustannukset, joita vastaava tuotto on suoritteiden luovuttamisen perusteella kohdennettu varainhoitovuodelle. Yhteiskustannuksissa tukitoimintojen kustannuksina on huomioitu osuudet palvelukeskusten kustannuksista (Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeet ja Oikeusrekisterikeskus) ja viraston muista kuin henkilöstökuluista. Yhteiskustannusten kohdentamisperusteena on käytetty kilpailullisen toiminnan erilliskustannuksina raportoitujen henkilöstökulujen osuutta viraston kaikista henkilöstökuluista.

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien kustannusten kohdentamisessa on käytetty valtion yhteistä kustannuslaskentamallia. Erilliskustannukset ovat suoraan ydintoiminnoille kohdennettuja kustannuksia. Tukitoimintojen kustannukset on vyörytetty ydintoiminnoille Kiekussa kohdennetun työpanoksen mukaisesti. Vyörytysten jälkeen oikeusavun ydintoimintojen kustannuksista poistetaan oikeusapupäätösten ydintoiminnon kustannukset ja kaikki muut oikeusavun ydintoimintojen kustannukset jaetaan piirikohtaisten asiamäärien mukaisesti korvauksettomaan oikeusapuun, omavastuuosuutta vastaan annettuun oikeusapuun ja oikeusavun kilpailulliseen toimintaan. Kilpailullisen toiminnan osuus eli asiamäärä kaikista oikeusaputoimistojen ratkaistuista asioista oli 0–13 prosenttia, keskimäärin 5 prosenttia:

- Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri: 0 %
- Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri: 13 %
- Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri: 1 %
- Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri: 8 %
- Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri: 2 %
- Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri: 7 %

5.2 Muut liitteet

Liite A Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tulostavoitteiden toteutuminen

Oikeusavun toiminnallinen tehokkuus

	Brutto- toiminta- menot (tavoite)	Brutto- toiminta- menot (toteutuma)	%- muutos	Tuottavuus (tavoite)	Tuottavuus (toteutuma)	%- muutos	Taloudellisuus (tavoite)	Taloudellisuus (toteutuma)	%- muutos	Painotettu työmäärä (tavoite)	Painotettu työmäärä (toteutuma)	%- muutos
Etelä-Suomi	6 534 798	6 363 853	-3 %	310	292	-6 %	244	249	2 %	26 833	25 515	-5 %
Itä-Suomi	4 071 100	3 876 972	-5 %	415	444	7 %	171	159	-7 %	23 808	24 449	3 %
Kaakkois- Suomi	3 360 367	3 288 207	-2 %	366	410	12 %	191	173	-9 %	17 582	19 050	8 %
Lounais- Suomi	4 679 496	4 933 365	5 %	399	360	-10 %	171	200	17 %	27 334	24 685	-10 %
Länsi- ja Sisä-Suomi	6 705 810	6 230 099	-7 %	317	282	-11 %	235	263	12 %	28 588	23 692	-17 %
Pohjois- Suomi	4 549 997	4 442 592	-2 %	430	428	0 %	159	166	4 %	28 608	26 750	-6 %
Yhteensä	29 901 568	29 135 087	-3 %	366	357	-2 %	196	202	3 %	152 753	144 141	-6 %

Oikeusavun tuotokset

	Saapuvat (arvio)	Saapuvat (toteutuma)	%- muutos	Käsiteltyt (tavoite)	Käsiteltyt (toteutuma)	%- muutos	Oikeusapu- päätökset (tavoite)	Oikeusapu- päätökset (toteutuma)	%- muutos	HTV (tavoite) OA	HTV (toteutuma) OA	%- muutos	Jonotus- aika (ka) tavoite, pv	Jonotus- aika (ka) toteutuma, pv	Muutos, pv
Etelä- Suomi	11 450	10 681	-7 %	11 356	10 969	-3 %	418	448	7 %	86,5	87,4	0,9	17,3	21,0	3,7
Itä-Suomi	6 613	6 325	-4 %	6 609	6 429	-3 %	5 240	6 005	15 %	57,4	55,0	-2,4	11,0	15,5	4,5
Kaakkois- Suomi	4 127	4 390	6 %	4 119	4 400	7 %	5 590	5 581	0 %	48,0	46,5	-1,5	9,5	13,3	3,8
Lounais- Suomi	7 041	6 447	-8 %	7 140	6 840	-4 %	3 381	2 840	-16 %	68,5	68,6	0,1	8,0	7,9	-0,1
Länsi- ja Sisä- Suomi	9 130	7 699	-16 %	9 029	7 620	-16 %	1 755	1 540	-12 %	90,2	83,9	-6,3	11,0	10,3	-0,7
Pohjois- Suomi	8 000	6 859	-14 %	8 090	7 356	-9 %	6 700	6 287	-6 %	66,5	62,5	-4,0	10,0	11,1	1,1
Yhteensä	46 361	42 401	-9 %	46 343	43 614	-6 %	23 084	22 701	-2 %	417,1	404,0	-13,1	11,0	13,1	2,1

Talous- ja velkaneuvonnan toiminnallinen tehokkuus ja tuotokset

Talous- ja velkaneuvonta	Brutto-toimintamenot (toteutuma)	Käsitellyt asiat (toteutuma)	Tuottavuus, käsitelty asia/htv (toteutuma)	Taloudellisuus, euroa/käsitelty asia (toteutuma)	HTV (toteutuma)
Etelä-Suomi	3 456 308	9 284	155	372	59,9
Itä-Suomi	1 322 683	4 662	204	284	22,9
Kaakkois-Suomi	1 394 317	3 882	160	359	24,3
Lounais-Suomi	1 528 222	3 920	142	390	27,7
Länsi- ja Sisä-Suomi	2 656 365	6 936	155	383	44,8
Pohjois-Suomi	1 576 290	4 076	153	387	26,6
Yhteensä	11 934 184	32 760	159	364	206,1

Yleisen edunvalvonnan toiminnallinen tehokkuus

	Brutto- toimintamenot (tavoite)	Brutto- toimintamenot (toteutuma)	%- muutos	Tuottavuus (tavoite)	Tuottavuus (toteutuma)	%- muutos	Taloudellisuus (tavoite)	Taloudellisuus (toteutuma)*	%- muutos
Etelä-Suomi	8 791 850	8 632 878	-2 %	64	61	-5 %	842	868	3 %
Itä-Suomi	5 796 225	5 709 863	-1 %	68	67	-1 %	829	843	2 %
Kaakkois-Suomi	4 589 710	4 721 883	3 %	71	68	-4 %	826	881	7 %
Lounais-Suomi	4 431 668	4 354 478	-2 %	69	65	-6 %	806	831	3 %
Länsi- ja Sisä-Suomi	7 916 956	7 756 966	-2 %	73	70	-4 %	784	818	4 %
Pohjois-Suomi	5 832 421	6 021 713	3 %	66	66	0 %	837	869	4 %
Yhteensä	37 358 830	37 197 781	0 %	68	66	-3 %	820	850	4 %

Yleisen edunvalvonnan tuotokset

	Päämiesmäärä oma toiminta (tavoite)	Päämiesmäärä oma toiminta (toteutuma)	%- muutos	Päämiesmäärä ostopalvelu (tavoite)	Päämiesmäärä ostopalvelu (arvio)	HTV (tavoite)	HTV (toteutuma)	Muutos
Etelä-Suomi	8 642	8 207	-5 %	1 797	1 742	135,0	133,9	-1,2
Itä-Suomi	6 520	6 287	-4 %	476	490	95,9	93,5	-2,4
Kaakkois-Suomi	5 554	5 358	-4 %	0	0	78,5	78,7	0,2
Lounais-Suomi	5 123	4 873	-5 %	375	370	73,8	75,2	1,4
Länsi- ja Sisä-Suomi	9 418	8 835	-6 %	677	649	128,8	126,7	-2,1
Pohjois-Suomi	6 120	6 429	5 %	850	503	92,5	98,0	5,5
Yhteensä	41 377	39 989	-3 %	4 175	3 754	604,5	605,9	1,4

Liite B Henkilöstövoimavarat

Alla oleviin henkilöstövoimavara-aulukoihin on päivitetty myös vertailuvuosien 2021 ja 2022 tietoja. Tahti-järjestelmä muuttui vuonna 2023. Uuteen Tahti-järjestelmään on tarkennettu ja täsmennetty määrittelyjä, joilla oli vaikutusta myös aikaisempien vuosien tuloksiin.

Oikeusministeriön henkilöstövoimavarat

	2021		2022		2023		Muutos 2022/2023
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	247,5		249,0		260,7		11,7
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	248		244		259		15
Naisten osuus henkilöstä vuoden lopussa	185	74,6 %	180	73,8 %	189	73 %	9
Miesten osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	63	25,4 %	64	26,2 %	70	27 %	6
Kokoaikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	237	95,6 %	238	97,5 %	250	96,5 %	12
Osa-aikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	11	4,4 %	6	2,5 %	9	3,5 %	3
Määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	53	21,4 %	56	23 %	75	29 %	19
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	46,4		45,9		45,4		
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa		53,2 %		50,8 %		48,6 %	-0,5
Kokonaistyöttöytyväisyys	3,8		3,8		-		
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	3,6		6,3		3,9		-2,4
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	4,3		4,0		2,9		-1,1
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	6,6		6,7		6,6		-0,1
Henkilötyövuoden hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi)	83 515		86 331		88 840		2 509

Kriminaalipolitiikan instituutin henkilöstövoimavarat

	2021		2022		2023		Muutos 2022/2023
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	9,3		10,2		10,3		-0,1
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	9		10		9		-1
Naisten osuus henkilöstä vuoden lopussa	8	89 %	9	90 %	9	100 %	0
Miesten osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	1	11 %	1	10 %	0	0 %	-1
Kokoaikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	9	100 %	9	90 %	8	88,9 %	-1
Osa-aikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	0	0,0 %	1	10 %	1	11,1 %	0
Määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	1	11,1 %	3	30 %	2	22,2 %	-1
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	41,1		41,6		40,9		-0,7
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa		33,3 %		40 %		33,3 %	-6,7
Kokonaistyötyytyväisyys	4,2		4,2		4,1		-0,1
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	4,9		7,0		3,1		-3,9
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	2,0		2,1		1,6		-0,5
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	5,6		6,3		7,0		0,7
Henkilötyövuoden hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi)	63 814		65 858		69 222		3 364

Tietosuojavaltuutetun toimiston ja tiedusteluvalvontavaltuutetun henkilöstövoimavarat

	2021		2022		2023		Muutos 2022/2023
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	49,1		52,1		52,7		0,6
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	56		54		54		0
Naisten osuus henkilöstä vuoden lopussa	43	76,8 %	44	81,5 %	43	79,6 %	-1
Miesten osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	13	23,2 %	10	18,5 %	11	20,4 %	1
Kokoaikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	53	94,6 %	54	100 %	53	98,1 %	-1
Osa-aikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	3	5,4 %	0	0 %	1	1,9 %	1
Määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	15	26,8 %	16	29,6 %	13	24,1 %	-3
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	40,3		39,3		42,1		3,1
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa		33,9 %		27,8 %		40,7 %	12,9
Kokonaistyöttömyisyys	-		3,1		3,1		0
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	10,4		13,2		5,6		-7,6
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	4,5		4,4		3,2		-1,2
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	6,2		6,4		6,4		0
Henkilötyövuoden hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi)	76 277		76 974		81 989		5 015

Onnettomuustutkintakeskuksen henkilöstövoimavarat

	2021		2022		2023		Muutos 2022/2023
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	17,2		17,1		17,2		0,1
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	17		17		17		0
Naisten osuus henkilöstä vuoden lopussa	6	35,3 %	6	35,3 %	5	29,4 %	-1
Miesten osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	11	64,7 %	11	64,7 %	12	70,6 %	1
Kokoaikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	17	100 %	17	100 %	17	100 %	0
Osa-aikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0 %	0
Määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	0	0,0 %	1	5,9 %	0	0 %	-1
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	48,2		49,3		49,8		0,5
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa		64,7 %		76,5 %		70,6 %	-5,9
Kokonaistyötyytyväisyys	3,5		3,7		3,8		0,1
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	2,9		3,9		6,2		2,3
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	5,0		3,0		5,0		2
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	6,5		6,6		6,5		0,1
Henkilötyövuo den hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi)	83 199		84 537		89 051		4 514

Lapsiasiavaltuutetun toimiston henkilöstövoimavarat

	2021		2022		2023		Muutos 2022/2023
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	7,5		10,6		8,1		-2,5
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	10		11		7		-4
Naisten osuus henkilöstä vuoden lopussa	8	80 %	10	90,9 %	7	100 %	-3
Miesten osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	2	20 %	1	9,1 %	0	0 %	-1
Kokoaikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	8	80 %	11	100 %	6	85,7 %	-5
Osa-aikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	2	20 %	0	0 %	1	14,3 %	1
Määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	5	50 %	5	45,5 %	2	28,6 %	-3
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	43,5		41,0		46,7		5,7
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa		30 %		27,3 %		71,4 %	44,1
Kokonaistyötyytyväisyys	-		-		-		
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	1,7		6,6		5,3		-1,3
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	3,3		3,0		2,2		-0,8
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	6,9		7,1		7,3		0,2
Henkilötyövuo- den hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi)	71 031		66 780		75 547		8 767

Tasa-arvoaltuutetun toimiston henkilöstövoimavarat

	2021		2022		2023		Muutos 2022/2023
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	10,7		10,3		11,3		1
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	11		10		11		1
Naisten osuus henkilöstä vuoden lopussa	9	81,8 %	9	90,0 %	9	81,8 %	0
Miesten osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	2	18,2 %	1	10,0 %	2	18,2 %	1
Kokoaikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	10	90,9 %	10	100 %	11	100 %	0
Osa-aikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	1	9,1 %	0	0 %	0	0 %	0
Määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	2	18,2 %	1	10,0 %	2	18,2 %	1
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	52,1		49,4		49,5		0,1
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa		63,6 %		50 %		54,5 %	4,5
Kokonaistyötyytyväisyys	3,3		-		3,8		
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	2,1		4,4		6,9		2,5
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	2,3		2,6		2,7		0,1
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	7,0		6,8		6,7		-0,1
Henkilötyövuo­den hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi)	79 814		83 353		79 090		-4 263

Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston henkilöstövoimavarat

	2021		2022		2023		Muutos 2022/2023
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	27,2		33,2		38,6		5,4
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	34		38		39		1
Naisten osuus henkilöstä vuoden lopussa	24	70,6 %	28	73,7 %	28	71,8 %	0
Miesten osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	10	29,4 %	10	26,3 %	11	28,2 %	1
Kokoaikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	29	85,3 %	33	86,8 %	37	94,9 %	4
Osa-aikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	5	14,7 %	5	13,2 %	2	5,1 %	-3
Määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	16	47,1 %	13	34,2 %	16	41 %	3
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	39,6		43,1		42,7		-0,4
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa		26,5 %		36,8 %		35,9 %	-0,9
Kokonaistyötyytyväisyys	-		-		3,8		
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	5,8		7,1		5,2		-1,9
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	4,2		3,3		2,5		-0,8
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	6,0		6,7		6,9		0,2
Henkilötyövuo den hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi)	66 192		71 899		74 532		2 633

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien henkilöstövoimavarat

	2021		2022		2023		Muutos 2022/2023
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	1 187,3		1 189,4		1232,7		43,3
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	1 197		1 216		1259		43
Naisten osuus henkilöstä vuoden lopussa	974	81,4 %	980	80,6 %	1021	81,1 %	41
Miesten osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	223	18,6 %	236	19,4 %	238	18,9 %	2
Kokoaikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	1 142	95,4 %	1 161	95,5 %	1194	94,8 %	33
Osa-aikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	55	4,6 %	55	4,5 %	65	5,2 %	10
Määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	265	22,1 %	234	19,2 %	231	18,3 %	-3
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	48		47,8		47,9		0,1
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	60,3 %		59,0 %		59,3 %		0,3
Kokonaistyötyytyväisyys	3,5		3,5		3,5		0
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	8,7		11,6		9,3		-2,3
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	6,3		5,5		5,1		-0,4
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	5,6		5,7		5,6		-0,1
Henkilötyövuo- den hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi)	51 518		52 579		55 875		3 296

Kuluttajariitalautakunnan henkilöstövoimavarat

	2021		2022		2023		Muutos 2022/2023
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	34,5		29,7		31,9		2,2
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	34		25		35		10
Naisten osuus henkilöstä vuoden lopussa	15	44,1 %	12	48 %	15	42,9 %	3
Miesten osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	19	55,9 %	13	52 %	20	57,1 %	7
Kokoaikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	29	85,3 %	25	100 %	30	85,7 %	5
Osa-aikaisten henkilöiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	5	14,7 %	0	0 %	5	14,3 %	5
Määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	13	38,2 %	2	8 %	13	37,1 %	11
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	45,7		50,1		44,3		-5,8
Vähintään 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	44,1 %		60 %		42,9 %		-17,1
Kokonaistyötyytyväisyys	-		-		-		
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	5,5		7,1		5,6		-1,5
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	5,6		5,2		3,2		-2,0
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	6,3		6,7		5,9		-0,8
Henkilötyövuo­den hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi)	58 646		62 354		63 739		1 385

6 Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 20.2.2024.

Leena Meri
Oikeusministeri

Anna-Kaisa Ikonen
Kunta- ja alueministeri

Pekka Timonen
Kansliapäällikkö

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto
www.oikeusministerio.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 Statsrådet
www.justitieministeriet.fi

ISSN 2490-208X (PDF)
ISBN 978-952-400-017-8 (PDF)